

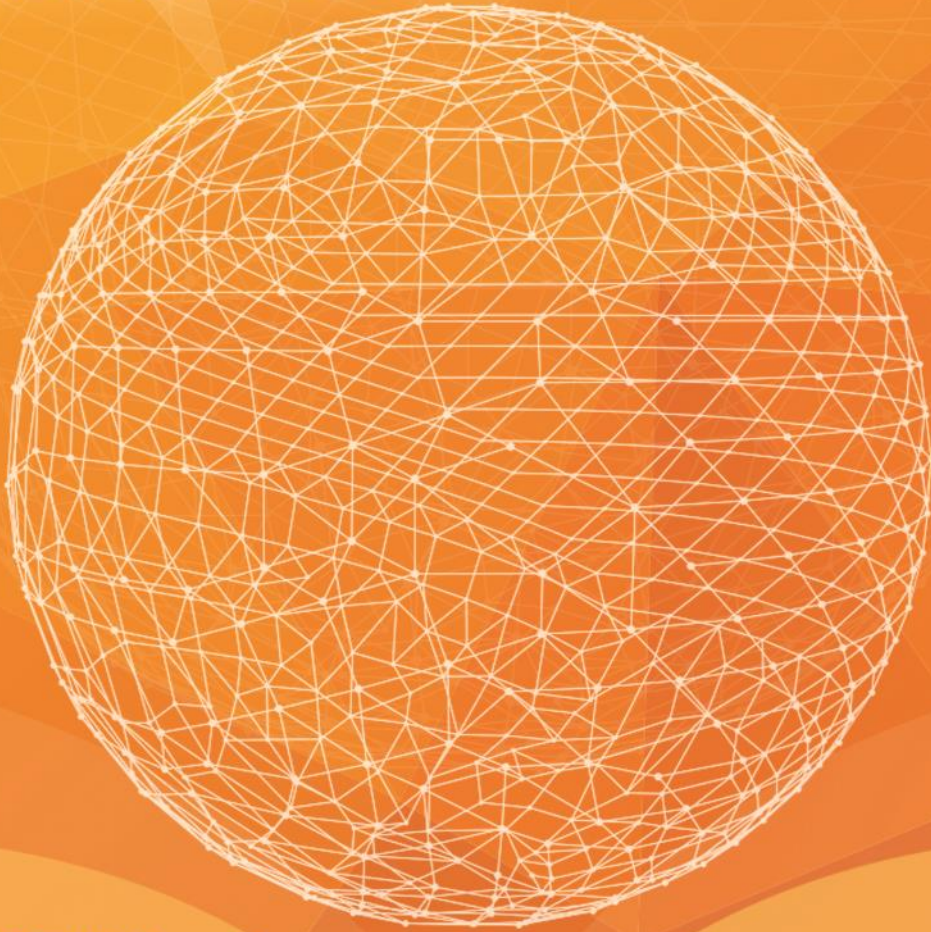
TÜRKİYE ÖZEL OKULLAR DERNEĞİ DERGİSİ

ÜCRETSİZDİR Ocak 2019 Yıl 12 / Sayı 47
ISSN 1307 - 6604

**EĞİTİM
SEMPOZYUMU**
EDUCATION SYMPOSIUM

2
0
1
9

9. Temel Eğitim Sempozyumu

6. Eğitim Teknolojileri Platformu

21. Rehberlik Sempozyumu

7. Ortaöğretim Çalıştayı

Okul Kıyafetleri

Natura
“Okulda Moda”

Türkiye'nin önde gelen özel okul kıyafet üreticisi olan *Natura* kumaşlarını % 100 pamuk, hijyenik ve terin dışarı atılmasını sağlayan teknolojik ve sertifikalı özel kumaşlardan üretmektedir. Okul üniformalarının sadece renk ayrımı ile belirlenmemesi **kumaş niteliklerinin** de göz önünde bulundurulması gerektiğini düşünüyor. Stilistler tarafından çizilen farklı modellerle her okula ayrıcalıklı olduğu izlenimini veriyor.

www.naturagiyim.com
info@naturagiyim.com
Tel : 0216 612 10 20
Alemdag Cad. Kemalettin Sok.
No: 2/2 Ümraniye/İstanbul

Değerli Dostlarım,

2019 yılının, Türk Milli Eğitimi ve sektörümüz için başarı dolu bir yıl olması temennisiyle, hepinize sağlık ve mutluluk diliyorum.

Ekim ayında Sayın Cumhurbaşkanımız ve Sayın Bakanımız tarafından açıklanan 2023 Eğitim Vizyonu'nun ülkemiz için hayırlı olmasını diliyoruz. Okul öncesi eğitimin zorunlu olmasının mutluluk verici olduğunu, özel okullarla ilgili sınırlı düzenlemeler yer alsa da 2023 Eğitim Vizyonu'nun Derneğimizce beğeni ve takdir ile karşılandığını ve ülkemiz eğitimi için olumlu sonuçlar getireceğine inandığımızı belirtmek istiyorum.

Özel okullaşma oranının % 15'lere çıkartılması için mevzuatlarda düzenlemeye ihtiyaç duyulduğunu ve her fırsatta da dile getirdiğim yapılması gereken öncelikli hususları burada yine belirtmek istiyorum:

- Düzenli bir planlama yapılmadan çok sayıda özel okul açılmasının sorunlar oluşturduğu malumdur. Plansız, programsız açılan okullar ya bir iki yıl içinde kapanmakta ya da diğer kurumlara zarar vermektedir. Yeni açılan okullara, diğer okullara uygulanan standartlar yönergesi eksiksiz uygulanmasıyla birlikte ayrıca bu okullardan, öğretmenlerinin toplam bir yıllık maaşını ödeyecek kadar teminat istenebilir.
- İŞKUR'un başlatmış olduğu desteklerden özel okulların da yararlandırılmasını önemli buluyoruz. İŞKUR yeni işe başlayanlara üç ay ücretlerini ve sağlık sigortalarını ödeyerek destek vermektedir. Ancak özel okullar çalıştırdıkları öğretmenler ile 5580 sayılı kanuna göre en az bir yıllık sözleşme yapabilmektedirler. Aslında bir öğretmen de bir öğretim yılı kadar sürede mesleği yerinde öğrenebilmektedir. İŞKUR ücret destekleri sadece özel okul öğretmenleri için 12 aya çıkarabilir. Böylece ciddi sayıda işsiz öğretmen sorununa çözüm olabilir.
- KOSGEB belli ölçekte kurum ve kuruluşlara kredi desteği vermektedir. Ancak ülke eğitim öğretimine ciddi destek veren okul öncesi eğitim kurumları başta olmak üzere küçük ve orta ölçekli özel okullar bu destekten yararlanamamaktadır. KOSGEB desteği kapsamına belli ölçekteki özel okulların da alınmasını önemli görmekteyiz.
- Eğitim sektöründe KDV indirimi yapılması talebimizi sıkça Bakanlığımıza iletiyoruz. Yüzde 8'lik KDV'nin yüzde 1'e indirilmesini talep ediyoruz. Beklentimiz de vardı fakat açıklanan başlıklarda bu talebimizi göremedik. Sektörde ciddi bir rekabet söz konusu. Velinin yükünü hafifletmek açısından KDV'de yapılacak indirim sektörümüz açısından çok önemli.

Değerli dostlarım, bilindiği gibi Derneğimizin Olağan Genel Kurul Toplantıları, iki yılda bir Mart ayında yapılmaktadır. Göreve geldiğimiz Mart 2017 tarihinden bu yana 34. Dönem Yönetim Kurulu Üyeleri olarak birlik ve beraberlik içerisinde, özel okullarımızın daha iyi bir geleceğe sahip olabilmesi adına verimli çalışmalar yaptığımıza inanıyorum. Bu çalışmalarımızı yaparken üyelerimizden almış olduğumuz desteğe sonsuz teşekkür ediyor, dayanışma ve birlik içindeki çalışmalarımızla daha birçok sorunumuzu çözüme kavuşturacağımıza da inanıyorum.

Sözlerime son verirken, eğitim sistemimiz içinde ele alınması gerektiğine inandığımız önemli konuları geniş bir katılımcı kitlesinin desteği ile gelenekselleşen Antalya Sempozyumlarımızda ele aldığımız bilinmektedir. Bu yıl "EĞİTİM VE ETİK" adıyla gerçekleştireceğimiz ve Cumhuriyetimizin 100. yıldönümünde nasıl bir eğitim sistemi beklediğimizi, eğitimde etik değerlerin önemini tartışacağımız 18. Geleneksel Eğitim Sempozyumu'nda hep birlikte olmak ümidiyle herkese esenlikler diliyorum.

F. Nurullah DAL
Yönetim Kurulu Başkanı

Ocak 2019 Yıl 12 Sayı 47

Türkiye Özel Okullar Derneği Dergisi

ISSN 1307- 6604

SAHİBİ

Türkiye Özel Okullar Derneği İktisadi İşletmesi Adına
F. Nurullah DAL

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Hayik NİŞAN

YAYIN KURULU

F. Nurullah DAL
İ. Erkan ÇELİK
Zafer ÖZTÜRK
Hayik NİŞAN
Özlem KARSAN
H. Mina AKCEN
Oya DÜŞMEZ
Prof. Dr. Mehmet KARACA
Binnur KARADEMİR

AKADEMİK KURUL

Prof. Dr. İrfan ERDOĞAN
İstanbul Üniversitesi Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi

Prof. Dr. Ayhan AYDIN

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Prof. Dr. Mustafa ÖZCAN

MEF Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. Ebru Aktan ACAR

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Prof. Dr. Soner YILDIRIM

ODTÜ, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü

Dr. Jale ONUR

Maltepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

YAZI İŞLERİ SORUMLUSU

Nalan TUĞ

BASKI

Akar Matbaa Sanayi

Adres : Kuloğlu Mah. Turnacıbaşı Cad. No:32/A K:3

Beyoğlu/İSTANBUL

Tel. : 0212 244 77 88

DAĞITIM

Türkiye Özel Okullar Derneği İktisadi İşletmesi

TÜRKİYE ÖZEL OKULLAR DERNEĞİ

DERGİ İLAN SERVİSİ

Tel. : 0212 249 00 00 (pbx)

Faks : 0212 249 00 10

E-mail : info@tozok.org.tr

Web : www.tozok.org.tr

Adres : İstiklal Cad. Odakule İş Merkezi No: 142 Kat: 5
Beyoğlu/ İSTANBUL

İ Ç İ N D E

4

IX. TEMEL EĞİTİM SEMPOZYUMU

Haber

10

XVIII. GELENEKSEL EĞİTİM SEMPOZYUMU

Duyuru

12

MESLEKİ GELİŞİM SEMİNERLERİ

Haber

14

MALİ KONULAR TOPLANTISI

Haber

16

TOBB EĞİTİM MECLİSİ ÇALIŞMALARI

Haber

20

35. DÖNEM OLAĞAN GENEL KURUL TOPLANTISI

Duyuru

22

VI. EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ PLATFORMU

Duyuru

24

EĞİTİM VE ÖĞRETİM POLİTİKALARI KURUL TOPLANTISI İSTANBUL VALİSİ SAYIN ALİ YERLİKAYA'YA YAPILAN ZİYARET

ECNAIS KONFERANSI

Haber

26

21. REHBERLİK SEMPOZYUMU

Duyuru

28

KOMİSYON RAPORLARI

Haber

30

ÖĞRENCİLER OKULLARDA SOSYAL OLARAK...

Elgiz HELDEN

Makale

42

46

UMUTLARI ERTELENEN ÇOCUKLAR

Prof. Dr. Ebru AKTAN ACAR

Makale

50

OKUL İKLİMİ ve BAŞARIYA ETKİSİ

Biriz KUTOĞLU

Makale

52

EĞİTİCİNİN ETİK DIŞI DAVRANIŞLARI

Doç. Dr. Tuncay AKÇADAĞ

Makale

30

KOMİSYON RAPORLARI

K İ L E R

DEĞER VEREBİLMEK İÇİN DEĞERİNİ BİLELİM

Prof. Dr. Gelengül HAKTANIR

Makale

54

4

ÇOCUKLAR İÇİN BESLENME DAVRANIŞ DEĞİŞİKLİĞİ EĞİTİMİ

Taylan KÜMELİ

Röportaj

60

SANAT DALLARI DESTEKLİ AKTİF ÖĞRENMEYE YÖNELİK UYGULAMA ÖRNEKLERİ

Prof. Dr. Cavide DEMİRCİ- Seval ORAK

Makale

64

DEĞERLERE DAYALI ORTAM YARATMAK

Sema ÖZSOY

Makale

72

DEĞERLER ve EĞİTİM

Dr. Öğr. Üyesi Dilek ARLI ÇİL

Makale

74

10

TAKIM OYUNU

Yusuf TAVUKÇUOĞLU

Makale

78

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE EĞİTİM ve OKULCULUK

Zafer ÖZTÜRK

Makale

80

OKULLARDA ÇOCUK HAKLARI İÇİN

“ÇOCUK KORUMA POLİTİKASI”

Binnur KARADEMİR

Makale

83

26

OKULLARDA BARIŞ DİLİ UYGULAMALARI

A. Sezer AKSOY

Makale

85

KÜLTÜREL MİRAS ÜZERİNDEN KEŞFETMEK

Sibel ATAMAN YALI

Makale

87

ECNAIS KONFERANSI

42-88

12

MAKALELER

MESLEKİ GELİŞİM SEMİNERLERİ

IX. TEMEL EĞİTİM SEMPOZYUMU

“Eğitimde Değerler”

Türkiye Özel Okullar Derneği Okul Öncesi Eğitimi ve İlkokul Komisyonu üyelerinin desteğiyle düzenlenen IX. Temel Eğitim Sempozyumu “**EĞİTİMDE DEĞERLER**” temasıyla üyemiz **Terakki Vakfı Okulları Levent Yerleşkesi** ev sahipliğinde 1 Aralık 2018 tarihinde gerçekleştirildi.

26 akademisyen ve uzman, basın mensupları ile 600 civarında özel okul öncesi eğitimi ve ilköğretim kurucusu, yöneticisi ve öğretmenin katılımıyla gerçekleşen Sempozyumun açılış konuşmaları Terakki Vakfı Okulları Genel Müdürü Mehmet GÜNEŞ, Türkiye Özel Okullar Derneği Başkan Yardımcısı Zafer ÖZTÜRK ve MEB Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü, Özel Okullar Daire Başkanı Murat ADALI tarafından, kapanış konuşmaları ise Yönetim Kurulu Başkanımız F. Nurullah DAL tarafından yapıldı.

Murat ADALI

F. Nurullah DAL

Zafer ÖZTÜRK

Mehmet GÜNEŞ

IX.

TEMEL EĞİTİM
SEMPOZYUMU

EĞİTİMDE
DEĞERLER

Sempozyumda yer alan 2 konferans, 4 panel ve 14 çalıştayda “Eğitimde Değerler” teması çeşitli yönlerle ele alındı.

Etkinliğin tüm katılımcılara katkı sağlamış olmasını ve edinilen bilgilerin okullarda etkin bir biçimde kullanılmasını diliyor, sempozyumun düzenlenmesinde emeği geçen Okul Öncesi Eğitimi ve İlkokul Komisyonu üyelerimize, etkinliğimize ev sahipliği yapan Terakki Vakfı Okulları'na, konuşmacılarımıza ve tüm katılımcılarımıza bir kez daha Yönetim Kurulumuz adına teşekkür ediyoruz.

SEMPOZYUM DÜZENLEME KURULU

Yönetim Kurulu

F. Nurullah DAL
Erkan ÇELİK
Zafer ÖZTÜRK
Hayik NİŞAN
Özlem KARSAN
Mina AKÇEN
Oya DÜŞMEZ
Binnur KARADEMİR
Saim MERAL
Nigar EVGİN
Ebru ARPACI
Kenan TAÇYILDIZ

Okul Öncesi Eğitimi

Komisyonu

Ayça CENK
Ayten YILMAZ
Burçin BOZOK
Emir BORU
Hüma ÇOBANOĞLU
Meral GÜNER
Selma YILDIRIM
Serda BÜYÜKKOYUNCU
Sevinç YILMAZ
Süheyla KÖSELER
Özlem AZARGÜN

İlkokul Komisyonu

Arlin YEŞİLTEPE
Bahar BİRKAL
Banu DÖNMEZ
Burcu AYBAT
Didem ŞİRANUR
Gürkan DENİZ
Perihan CENGİZ
Sema SEVER
Tuncay ŞAMDAN
Zehra Kasap ERKAN

Akademik Danışman

Dr. Jale ONUR

Dernek Müdürü

Nalan TUĞ

Prof. Dr. İpek GÜRKAYNAK
Gürkaynak Yurttaşlık Enstitüsü

Prof. Dr. Alpay FİLİZTEKİN,
Fikret SEBİLCİOĞLU
Uluslararası Şeffaflık Derneği

Prof. Dr. Gelengül HAKTANIR
TEMA Vakfı Bilim Kurulu Üyesi

Prof. Dr. Kenan ÇAYIR
İstanbul Bilgi Üniversitesi

Prof. Dr. Gülçin ALPÖGE
Boğaziçi Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Dilek ARLI
Maltepe Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Hülya KASAPOĞLU
Trabzon Üniversitesi,
Fatih Eğitim Fakültesi

Doç. Dr. Tuncay AKÇADAĞ
Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi

Doç. Dr. Hasret NUHOĞLU
Maltepe Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Melike ACAR
MEF Üniversitesi

Nuran DİREK
Türkiye Felsefe Kurumu

Deniz DİNÇEL,
Öykü Erinç KÜÇÜKÖZ,
Hazal ÇATALBAŞ,
Gökçen HAZEN,
Özge ÖNEY
ÇEKÜL Vakfı

Gülfer BİRSİN
Öğretmen

Sema ÖZSOY
Eğitim Danışmanı

Faik BENLİ,
Banu BİNGÖL,
Özgür KONUK,
Sinem İÇGÜDEL
Türkiye Spastik Çocuklar Vakfı

Hüsnü AKALIN, Gülizar ALTINIŞIK,
Denis ALYANAK
Renko

IX. TEMEL EĞİTİM SEMPOZYUMU “SONUÇ BİLDİRGESİ”

Türkiye Özel Okullar Derneği Okul Öncesi Eğitimi ve İlkokul Komisyonu üyelerinin desteğiyle düzenlenen “Eğitimde Değerler” konulu IX. Temel Eğitim Sempozyumu, 26 akademisyen ve uzmanın katkılarıyla üyemiz Terakki Vakfı Okulları’nın Levent Yerleşkesi’nde 1 Aralık 2018 tarihinde gerçekleştirilmiştir. 600 civarında özel okul öncesi eğitim kurumu ve ilkokulun yönetici ve öğretmenlerinin katıldığı sempozyumda; 2 konferans, 4 panel ve 14 çalıştayda “Eğitimde Değerler” teması farklı yönleriyle tartışılmıştır.

- ⇒ Türkiye’de ve dünyada çocuğun *“yardımlaşma, dayanışma, hoşgörü, misafirperverlik, vatanseverlik, doğruluk, iyilik, temizlik, çalışkanlık, dürüstlük, sevgi, saygı, duyarlı olma, paylaşımcı olma”* değerlerinin gelişimini desteklemek için öğrenme ve öğretim süreçlerinin bütüncül olarak planlanması ve farklı etkinliklere yer verilmesi gerekmektedir.
- ⇒ Değerler Eğitimi küçük yaşta anne ve babaların çocuklarına örnek olması ve yeri geldikçe anlatarak değerleri aktarmasıyla başlar ve okulda devam eder. Değerlerin içselleşmesi, toplumun güvenli işleyebilmesi, çocukların kendine güven duymasına, karar verebilmesine, mutlu olmasına katkıda bulunur. Aileler ile eğitimcilerin tutumları paralel olmazsa çocukların eğitimi konusunda zorlanılır. Bu nedenle okul-aile işbirliği çalışmalarının desteklenmesi gerekmektedir.
- ⇒ Okullarda bilgi merkezli öğretim kadar, öğrencilerin karakter oluşumunu etkileyebilecek eğitimin de en iyi şekilde yapılması gerekir. Okullar toplumsal yaşamın küçük bir kesiti olduğundan değerlerin öğrencilere kazandırılması onlardan oluşan topluma da bu erdemlerin kazandırılmasına yardımcı olur.
- ⇒ Toplum içinde etkileşimler sonucu ortaya çıkan sorunları çözebilecek, barışçıl bir ortam oluşturabilmek için eşitlik, adalet, farklılıkları kabul, sorumluluk gibi değerlerin erken yaşlarda verilmesi gerekir. Yeni müfredatta bunlardan bazıları “kök değer” olarak yer alsa da içeriklerinin nasıl ele alınacağı net değildir. Bu değerlerin nasıl ele alınabileceğine dair stratejiler geliştirilmesi ihtiyacı kabul edilmiş ve sempozyumda bu konu üzerinde çalışılmıştır.
- ⇒ Sevgi, saygı, dürüstlük, adil olma gibi soyut kavramlardan oluşan “değerler” çocuklara ders gibi değil de günlük yaşamın içinde somut örneklerle verilebilir. Bu eğitim eğitimciler ve aileler tarafından birlikte planlayarak uyguladığı takdirde daha etkili olabilir. Günümüzde küçük çocuklar bile günün büyük bir kısmını anaokulunda geçirdiklerinden öğretmenlere daha büyük iş düşmektedir. Çocuklara her zaman risk ve olumsuzluklardan söz etmek de doğru bir eğitim yöntemi değildir, çünkü çocukların geleceklerinden ümitlerinin kesilmemesi gerekir. Eğer bir birey geleceğine güvenle bakamazsa onun yaşam sevinci kaybolur.

- ⇒ Eğitimde, istenen özelliklerin kazandırılması ve/veya pekiştirilmesi amacıyla hikaye okuma, video izletme, drama ile canlandırma ve sohbetler gibi duruma ve öğrenenlerin yaşına uygun yöntemler kullanılmalıdır. Sistem düşüncesi yaklaşımıyla sistemi oluşturan bir parçanın ayrıntılarına odaklanmak yerine, bütünü ve nedensellik ilişkiler ağını görmeye odaklanan bir bakış açısı kullanarak anlama ve içselleştirme sağlanabilir.
- ⇒ Çağdaş uygarlık düzeyine ulaşmış bir toplum olmamız için, ülkemizde bilim bir değer haline gelmelidir. Öğrencilere somut veya soyut kavramların aktarılması, kendi kendilerine öğrenme alışkanlığının kazandırılması, bilimsel çalışma disiplini edinmesi için en etkin yöntemlerden biri deneysel, uygulamalı yöntemlerdir.
- ⇒ Bu sempozyumda farklı değerler üzerinde yoğunlaşan eğitim projeleri incelenmiştir. Bilgi Ağacı Projesi gibi çağdaş eğitim yöntemlerinin kullanıldığı, öğrenci ve öğretmenlerin, kültürel ve doğal mirası farklı yönleri ile aktif olarak keşfettiği değerler eğitimi deneyimleri çocukların doğayı tanıma ve doğa ile bağ kurmaya, diğer türlerin yaşam hakkına ve doğaya saygı gibi değerleri empati yoluyla kazanmalarının hedeflendiği uygulamaların yararlı olduğu görülmüştür.
- ⇒ Birleşmiş Milletler (BM) ile işbirliği içerisinde hazırlanan, direktifler vermek yerine öğrencilerin değerleri keşfetmeleri ve deneyimlemelerine fırsat tanıyan ‘Yaşayan Değerler Eğitim Programı’ da sorularla öğrencilerin değerleri keşfetmeleri, tartışmaları ve bunları hikayeler, sosyal aktiviteler, sanat ve spor faaliyetleri ile içselleştirebilecekleri yararlı projelerdendir.
- ⇒ Engelli bireylere uygulanan ayrımcılığın önlenmesi ve farklılaştırılmış eğitim yaklaşımlarının ilköğretim döneminde başarıyla uygulanması, ancak farkındalığı yüksek öğretmen ve yönetici kadrolar ve erken dönemde ayrımcılığı engelleyici sınıf içi etkinliklerle mümkündür.
- ⇒ Eğitimcilerin davranışları, eğitimle ilgili kanun ve yönetmeliklere uygun işlem ve uygulamaların yanı sıra toplumun değer yargılarıyla da uyumlu olmalıdır. Etik sorunlar kısa ve uzun vadede bireysel, toplumsal, ahlaksal ve ekonomik zararlara yol açmaktadır. Bu nedenle etik sorunların öğretmenlere fark ettirilmesi, incelenmesi, araştırılarak sonuçlarının yayımlanması önemlidir.
- ⇒ Özetle, bu konferansta, ahlaklı, “iyi insan” gelişimi ve çocuğun, gencin, insanın değerinin kavranması için, değer kavramının soyut kullanımının yetersiz olduğu; eşitlik, özgürlük, adalet, barış gibi evrensel değerlerin eğitim sistemi içinde yerlerini bulabilmesinin, eğitim ortamlarına toplumsal meselelerin girmesinden korkulmaması, sınıfta ve okulda öğrenciye sesini duyurma fırsatları yaratılması ile olanaklı olduğu, çocuğun ve gencin merakının ancak böyle körükleneceği, ufkunun böyle genişleyeceği, gözlerinin böyle açılacağı görüşü öne sürülmektedir.

XVIII. GELENEKSEL EĞİTİM SEMPOZYUMU

“Eğitim ve Etik”

Geleneksel olarak her yıl sömestr tatilinde düzenlediğimiz ve eğitim- öğretim çalışmalarına önemli katkılar sağlayan Eğitim Sempozyumlarının on sekizincisi 30 Ocak- 1 Şubat 2019 tarihlerinde Antalya Kaya Palazzo Otel’de gerçekleştirilecektir.

“Eğitim ve Etik / Education and Ethics” temasıyla düzenleyeceğimiz Sempozyuma Türkiye’den ve dünyadan uluslararası bilim insanları ve uzmanların katılımıyla milli eğitimimize ve özel okullarımıza katkıda bulunacak bir ortam yaratılması amaçlanmaktadır.

Sempozyum konferanslar, paneller ve eş zamanlı sunumlar şeklinde gerçekleştirilirken ayrıca eğitim tedarikçileri destek ürünlerini eğitimcilere sunma fırsatı bulacaklardır.

Açılışı Milli Eğitim Bakanımız Sayın Prof. Dr. Ziya SELÇUK’un teşrifiyle yapılacak olan ve Bakanlık bürokratları, özel öğretim kurumlarını temsil eden dernek başkanları, çok değerli akademisyenler, özel okul yönetici ve öğretmenleri ile basın mensuplarının katılımı ile gerçekleşecek 18. Geleneksel Eğitim Sempozyumumuzun tüm katılımcılar için verimli ve başarılı geçmesini diliyoruz.

SEMPOZYUM DÜZENLEME KURULU

YÖNETİM KURULU

• F. Nurullah DAL	• Özlem KARSAN	• Saim MERAL
• Erkan ÇELİK	• Mina AKÇEN	• Nigar EVGİN
• Zafer ÖZTÜRK	• Oya DÜŞMEZ	• Ebru ARPACI
• Hayik NİŞAN	• Binnur KARADEMİR	• Kenan TAÇYILDIZ

Akademik Danışman

Dr. Jale ONUR

Dernek Müdürü

Nalan TUĞ

Sınavlara
Hazırlıkta
"ilk"
Tercihiniz...

TÖZOK MESLEKİ GELİŞİM SEMİNERLERİ

Öğretmen Eğitimlerini Planlama Komisyonumuz tarafından, öğretmenlerimizin mesleki gelişimlerine katkı sağlamak amacıyla onların ihtiyaçları doğrultusunda hazırlanan, çok değerli uzman ve akademisyenlerimizin konuşmacı olduğu eğitim seminerlerimiz, Odakule'deki merkezimizde Ekim, Kasım ve Aralık aylarında gerçekleştirilmiştir.

Prof. Dr. Özge HACİFAZLIOĞLU

İstanbul Kültür Üniversitesi

Okullarda İnovasyon Süreci ve Yönetimi / 13 Ekim 2018

Prof. Dr. Ahmet ŞİMŞEK

İstanbul Üniversitesi

Sosyal Bilgiler Öğretiminde Yeni Yaklaşımlar / 20 Ekim 2018

Başak ATAĞ

Eğitim Teknolojileri Koordinatörü

Sanal Dünyadaki İzlerimiz / 20 Ekim 2018

Lara ÖZER
Eğitim Teknolojileri Koordinatörü
Dijital Araçlarla Zenginleştirilmiş Dersler / 3 Kasım 2018

Koray VAROL
KVA Akademi Eğitmen
Eğitimde Çözüm Odaklı Yaklaşım / 17 Kasım 2018

A.Sezer AKSOY
Eğitim Danışmanı
Bu Okulda Barış Dili Konuşulur / 8 Aralık 2018

Tanju YILDIRIM
Sanatçı, Eğitim Danışmanı
Beden Dili ve Edebiyatı, İletişimde Bedenin ve Sesin Rolü / 8 Aralık 2018

MALİ KONULAR TOPLANTISI

Derneğimizin Mali Konular Komisyonu üyelerinin katkılarıyla, üye okullarımızın mali danışmanlarına yönelik olarak, özel okullarımızı ilgilendiren güncel mali esaslarla ilgili 05 Kasım 2018 Pazartesi günü Odakule'deki merkezimizde bilgilendirme toplantısı gerçekleştirildi.

S.M.M.M. Lütfi GÜLBENK'in ve Av. Esmâ GÜLBENK'in konuşmacı olduğu toplantıda;

- Ücret bordrosunda özellik arz eden durumlar,
- Arabuluculuk sistemi,
- İş hukuku ve SGK mevzuatı,
- Açıklanan taslakta 01.07.2019 tarihine erteleneceği açıklanan muhtasar beyanname SGK bildirgesinin birleşmesi

konularında düzenlenen toplantıya katkıları için S.M.M.M. Lütfi GÜLBENK'in ve Av. Esmâ GÜLBENK'e ve katılımcı okullarımıza teşekkür ederiz.

OKULDA BAŞARI

**İlkokul ve Ortaokul Tüm Branşlarda
PISA ve TIMSS Sınavlarına Uygun İçerikler**

SINAVDA BAŞARI

**Üniversiteye Hazırım ve Liseye Hazırım Serileriyle Tüm Branşlarda
Derslere Yardımcı, Sınavlara Hazırlık Soru Bankaları**

• **YKS TYT Ders Denemeleri**

• **LGS Deneme Sınavları**

• **LGS Kurumsal Deneme Sınavları**

TOBB EĞİTİM MECLİSİ ÇALIŞMALARI

Meclisin 17 Ocak 2018 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilen toplantısında; MEB Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü Soru Oluşturma ve Geliştirme Daire Başkanı Hüseyin GÜÇ, TEOG yerine getirilen yeni sınav sistemi hakkında bilgilendirme yaparken, ÖSYM Kurumsal İlişkiler Daire Başkanı Sibel GÜRER ise YKS Sistemi hakkında açıklamalarda bulunmuştur.

30 Kasım 2017 tarihinde gerçekleştirilen "Nitelikli Öğretmen Yetiştirme" konulu 6. Eğitim Kongresi hakkında kısa bir sunum yapılan toplantıda, ayrıca KOSGEB teşviklerinden özel eğitim kurumlarının faydalanması için Bakanlıklar nezdinde yapılan girişim ele alınmış, eğitim-öğretim teşviklerinin tüm özel okul öğrencilerine verilerek, öğrenci sayısının artırılması konusu görüşülmüştür.

Meclisin 10.04.2018 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen toplantısında; KOSGEB'in faaliyetleri hakkında KOSGEB KOBİ Araştırmalar ve Proje Koordinasyon Daire Başkanı Ertuğrul ÇETİNKAYA bilgilendirmede bulunmuş, MEB Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü Okullar Daire Başkanı Mehmet BARAN ise 2017-2018 eğitim-öğretim yılının değerlendirmesini yaparak, meclis üyeleri ile fikir alışverişinde bulunmuştur.

Meclisin 27.09.2018 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilen toplantısında; MEB Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürü Dr. Muammer YILDIZ tarafından 2017-2018 eğitim-öğretim yılının değerlendirilmesi yapılmış, 2018-2019 eğitim-öğretim yılının planlaması hakkında üyeler bilgilendirilmiştir. Ayrıca toplantıda, özel okulların KOSGEB desteği kapsamına alınması, eğitim-öğretim teşviklerinin tüm özel okul öğrencilerine verilmesi ile özel okullarda yeni başlayan öğretmenlerin bir yıllık (ilk yıl) ücretlerinin İŞKUR destek kapsamına alınması ve bunun istihdama yapacağı katkılar ele alınmıştır.

Meclisin 31.10.2018 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen toplantısında, Milli Eğitim Bakanı Prof. Dr. Ziya SELÇUK ve TOBB Başkan Yardımcısı Selçuk ÖZTÜRK ağırlanmıştır. Sayın Bakan'ın katıldığı bu toplantıya meclis üyeleri ile birlikte eğitim camiasından katılımcılar da iştirak etmiştir.

Milli Eğitim Bakanı Prof. Dr. Ziya SELÇUK, toplantıda öncelikle 2023 Eğitim Vizyonunun amaç ve hedefleri hakkındaki düşüncelerini paylaştı. Özel öğretimin örgün ve yaygın alanlarında gerçekleştirilmek istenen uygulamalar hakkında bilgilendirmede bulundu. Ayrıca toplantıya katılanların alanlarıyla ilgili konularda yönelttikleri sorunlar ve sorular Sayın Bakan tarafından cevaplandırıldı.

- Sektörün yoğun ilgi ve beklenti ile izlediği ve yaklaşık üç saat süren toplantıda Milli Eğitim Bakanı tarafından yapılan açıklamaları ve paylaşılan hususları şöyle özetlemek mümkündür.
- *Eğitim demokrasiyle doğrudan ilgilidir. Eğitim, mutlaka demokrasi ve ekonomi ile birlikte değerlendirilmelidir. Eğitimin toplumsal barış, ekonomik gelişim ve demokrasi gelişimi ile doğrudan ilgisi asla göz ardı edilmemelidir. Tabii ki bunların tamamı çocuklarımıza hizmet etmeli, onların beklentilerine cevap vermelidir.*
- *Eğitim var oluş ya da yok olup gitme meselesidir. Eğitimin yolu medeniyete doğru olmalıdır. Bu yol köyden şehre değil, şehirden köye olmalıdır.*
- *Eğitim tamamen iş dünyasının becerilerine göre de olmamalıdır.*
- *Eğitimde arz talep dengesi mutlaka kurulmalıdır. Özel öğretim için de arz talep dengesi korunmalıdır. "Özel öğretimin hızla artması doğru mu?" sorusunu sorgulamak gerekir.*
- *Öğretmenlere verilen hizmet içi eğitimden istenen sonuç alınıyor mu?*
- *Yeteri kadar özeleştiriyor muyuz ?*
- *2023 Eğitim Vizyonu'nun tek amacı ayakları yere basan gerçekçi bir plan yapmaktır. Ortaöğretim (ortaokul gözetilerek) yeniden kurulmalı, yeniden düzenlenmelidir. Kağıt üzerindeki yapılanma ile uygulamaların farklı olması gerçekçi bir yolda olmadığımızı gösteriyor. Düzenlemeleri, mevzuattaki hususlara göre değil, çocuğa ve ihtiyaçlarına bakarak yeniden yapmak gerekiyor. Bunu da eğitimin bütün alt bileşenlerini, birlikte harekete geçirerek yapmak gerekir. Yapılacak düzenlemelerin de neleri olumlu veya olumsuz etkileyeceği mutlaka göz önüne alınmalıdır.*
- *İlkokula başlama yaşı (69 ay) ile ilgili düzenleme yapılarak önümüzdeki öğretim yılında uygulamaya konacaktır.*

- *Özel okullarda % 100'lük ücretsiz olarak okuma durumunun parçalı olarak uygulanması mümkün olabilir, çalışması yapılıyor.*
- *2023 Eğitim Vizyonu ana sistemi alt sistemlerle birlikte ele alınmalıdır. Bu konuda özel kurum ve kuruluşlardan da faydalanılacaktır. Eskiye kötülemeden mevcut sistemi yeniden düzenlemek gerekir.*

- Birinci öncelik öğretmen yetiştirilmesidir. Belirlenen bazı eğitim fakülteleri, araştırma ve uygulama fakültesi olarak düzenlenecektir. Bu konuda YÖK ile görüşülerek mesafe de alınmış, ön çalışmalar tamamlanmıştır ve yakında duyurulacaktır. Formasyon sistemi yeniden düzenlenecektir. 4 yıl içinde bütün öğretmenlerin yüksek lisans sahibi olması hedefimizi planlamaktayız.
- Eğitim, sadece Bakanın görev ve sorumluluğunda değil, milletin tümünün görev ve sorumluluğundadır. Yeni yapılanmada bazı kırılmalar mutlaka olacaktır. Çıkarların bozulması bakımından da bazı kırılganlıklar olacaktır. Ancak daima asıl hedef çocukların menfaati ve beklentileri olacak. Çocuklarımız bizden, fakat bizden farklı olacaktır.
- Planladığımız uygulamalardan alt yapısı oluşturulanlar art arda gelecektir. Herkes bunlara hazır olmalıdır.
- Devletin iyi imkanlara sahip okulları ile kıt imkanları olan okulları arasındaki fark, asgariye veya sıfıra inmelidir (resmi okullar). Ancak bu şekilde sınav kazanmanın birinci öncelik olması önlenmelidir.
- Okullarla ilgili işlemlerde bir çok şifre kullanılmaktadır. Bunun tek şifre olması gerekir.
- Bakanlığın, okulları doğrudan izlemek ve takip etmek gibi bir uygulaması yok. Ancak kurulacak sistem ile il- ilçe milli eğitim müdürlükleri ile okul müdürlüklerinin yeterli karneleri ile (ihtiyaçları, noksanlıkları, beklentileri bakımından) izlenmeleri yakında başlatılacaktır.
- Bakanlık eğitim hizmetlerinin, yoğun denetim yerine, güveni esas alan bir anlayışla yürütülmesini arzu etmektedir.
- Bakanlık ile yayıncılar, kitap ve kitap okuma (okuma kültürü geliştirme) konusunda, bir- iki ay içinde geniş bir sempozyum düzenleyecek.
- Yardımcı ders kitaplarına ihtiyaç olup olmadığı hususunda önce ihtiyaçları belirlemek gerekiyor. Bunu okul-aile birliği mi istiyor? Bazıları gelir mi elde ediyor ? Önce sebebini bulmak gerekiyor. Zorla aldırılan kitapların açıklaması olabilir mi?
- Sınav baskısı devam ettikçe yardımcı kitap ihtiyacı bitmeyecek. Ancak bunun böyle devam edeceği de düşünülmesin. Yardımcı kaynak kitaplarının temelli yasaklanması gibi bir düşüncemiz de yok. Ancak bu alanda bir değişim ve dönüşüm olması da gereklidir.
- Yayıncıları zorda bırakacak ani kararlar kesinlikle alınmayacaktır.
- Ders kitabı ve yardımcı ders kitapları hakkında Bakanlık bir model oluşturmak için çalışmalar yapmaktadır.
- Eğitim Meclisi 2018 yılının son toplantısını, 18 Aralık 2018 tarihinde Ankara'daki TOBB tesislerinde gerçekleştirmiştir.

REDHOUSE

REDHOUSE
kidz

Yıllardır yanınızda!

156 yıllık deneyimle,
Redhouse sözlükleri yıllardır
en güvenilir başvuru kaynağınız.

Eğlenerek öğrenin!

Kartlar, oyunlar ve
hikâye kitaplarıyla,
Redhouse ile İngilizce
öğrenmek eğlenceli bir
oyuna dönüşüyor.

Maceraya adım atın!

Redhouse Kidz'den birbirinden
renkli karakterlerle sürükleyici
öyküler, eğlenceli kaynak
kitaplar ve ilginç etkinlik
kitapları...

35. DÖNEM OLAĞAN GENEL KURUL TOPLANTISI

**Türkiye Özel Okullar
Derneği'nin iki yılda bir
gerçekleşen Olağan Genel
Kurul Toplantısı
28 Mart 2019 tarihinde
yapılacaktır.**

- Ülkemizde ve dünyadaki gelişmeler ve ihtiyaçlar doğrultusunda ulusal ve evrensel değerlerle donanmış bilgili, becerili, yaratıcı, üretken ve araştırmacı bireylerin yetiştirilmesi,
- Özel Okulların, gelişmesi, yaygınlaşması ve yaşadığı sorunların çözülmesi, eğitim- öğretim alanındaki öncü ve başarılı çalışmaları ile Türk Milli Eğitim Sistemine yaptığı katkılarla kamuoyunda daha çok tanınması, rekabet kurallarına ve Özel Okullar İlkeleri'ne uygun biçimde faaliyette bulunması için gerekli olan çalışmaların yapılması,
- Bu çerçevede oluşan görüş ve önerileri, Milli Eğitim Bakanlığı ve teşkilatına, TBMM'ne, hükümete, uluslararası kuruluşlara ve basın aracılığı ile de kamuoyuna ileterek düşünce ve hareket birliği oluşturulması,
amacıyla çalışmalarını sürdüren Yönetim Kurulumuz;
- Özel Okulların ülke genelinde yaygınlaşması ve bu doğrultuda sorun teşkil eden mevcut yasaların yeniden düzenlenmesi,
- Özel Okulları, Milli Eğitim Bakanlığı ve diğer Kurum ve Kuruluşlarla yürütülecek ilişkilerde temsil etmek ve Derneğe üye olan Okulların haklarının ve çıkarlarının korunması,
- Özel Okulların Eğitim ve Öğretim faaliyetlerini etkili ve verimli bir şekilde yapabilmesini engelleyen etkenlerin ortadan kaldırılması için gerekli önlemlerin alınmasına yönelik çalışmaların yapılması,
- Türk Milli Eğitimi amaçları doğrultusunda bazı özel öğretim yöntemlerinin uygulanması, öğrencilerin bireysel yetiştirilmesi, okullara program oluşturma, geliştirme, uygulama imkanı verecek düzenlemelerin sağlanması,
- Milli Eğitim Bakanlığı'na Bağlı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği'nin 5. maddesinde kurum açmayla ilgili ileri sürülen Eğitim ve Öğretim şartlarına uygun olarak açılan Özel Türk ve Yabancı Okulların Derneğe üye olmalarının sağlanması,
- Aynı ilkeler doğrultusunda çalışan Özel Öğretim Kurumları Dernekleri ile iletişim kurmak, stratejik işbirliği yapılması,
- Özel Okulların Kanun ve Yönetmeliklere, Özel Okullar İlkeleri'ne ve fırsat eşitliğine uygun bir biçimde faaliyette bulunması ve birbirleri ile ilgili ilişkilerini bu çerçevede yürütmesi için gerekli kuralları belirlenmesi ve yürütülmesini,
- Özel Okulların uluslararası platformlarda tanıtılması ve ilişkilerinin güçlendirilmesi amacı ile dış ülkelerde düzenlenecek organizasyonlara katılmak, işbirliğinde bulunmak, araştırma ve incelemeler yapılması,

- Derneğin amaç ve faaliyetlerini, ülke gündeminde bulunan ekonomik ve sosyal konularda oluşturulan görüşlerini, eğitim kalitesinin ve standartlarının yükseltilmesi ile ilgili çalışmaları kamuoyuna ve ilgililere duyurmak için radyo, televizyon, gazete, dergi, kitap, broşür gibi yayın araçlarından yararlanmak, toplantılar, seminerler, kongreler, konferanslar düzenlemek,
- Avrupa Birliği'ne giriş sürecinde, eğitim ve öğretim alanındaki mevzuat ve uygulamalarla ilgili uyum çalışmalarını yapmak,
- Özel Okullar arasında her bir okulun sahip olduğu özgünlüğün bozulmaması kaydıyla belli ölçülerde standardizasyonu sağlayacak nitelikte akreditasyon çalışmalarının yapılması için girişimlerde bulunmak,
- Özel okullarda, Milli Eğitim Bakanlığı'nın müfredatlarında yer alan yabancı dillerin ileri düzeyde kazandırılması için çalışmak,
- Özel okulların ihtiyaçları doğrultusunda eğitim ve öğretimle ilgili toplantı, panel, açık oturum, seminer, konferans, kurs vb. çalışmaların yapılmasını sağlamak ve koordine etmek,
- Eğitim ve öğretimin geliştirilmesi için uluslararası düzeyde araştırma ve incelemeler yapmak,
- Eğitim ve öğretimle ilgili kitap, dergi ve bülten gibi yayın çalışmaları yapmak,
- Öğrenim görmek için ekonomik açıdan yetersiz olan öğrencilere öğrenimleri sırasında yardım etmek, burs vb. imkanları sağlamak,
- Özel okullarda çalışan yönetici, öğretmen, usta öğretici ve diğer personelin eğitim, sosyal güvenlik ve çalışma koşullarının düzenlenmesi gibi konularda birlikte hareket edilmesi için çalışmalar yapmak,
- Öğrencilerin ve velilerin haklarının korunması için gerekli girişimlerde bulunmak ve çalışmalar yapmak,
- Derneğin illerde temsil edilmesi için Yönetim Kurulunun uygun göreceği sayıda il temsilcileri seçmek veya o ildeki üyelerin seçmesini sağlamak ve bu temsilcilerin görev ve yetkilerini belirlemek için iki yıl boyunca etkinliklerini bu amaçlar doğrultusunda gerçekleştirmiştir.

MEVCUT YÖNETİM KURULU ÜYELERİMİZ

⇒ Yönetim Kurulu Başkanı	F. Nurullah DAL	Özel Akasya Koleji
⇒ Başkan Yardımcısı	Erkan ÇELİK	Özel Beykent Eğitim Kurumları
⇒ Başkan Yardımcısı	Zafer ÖZTÜRK	Özel Florya Koleji
⇒ Genel Sekreter	Hayik NİŞAN	Özel Surp Haç Ermeni Lisesi
⇒ Muhasip Üye	Özlem KARSAN	Özel Oğuzkaan Eğitim Kurumları
⇒ Üye	Mina AKCEN	Ste. Pulcherie Fransız Lisesi
⇒ Üye	Binnur KARADEMİR	SEV Amerikan Koleji
⇒ Üye	Oya DÜŞMEZ	Elazığ Özel Bilgem Okulları
⇒ Üye	Saim MERAL	Özel Tarhan Koleji

Bu çalışmaları gerçekleştirirken Yönetim Kurulumuza desteklerini esirgemeyen, tüm çalışmalarımıza katkı sağlayan üyelerimize birlik ve beraberliğimizin devamı temennisiyle teşekkürlerimizi sunarız.

VI. EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ PLATFORMU

Teknolojinin eğitim ortamlarına etkili bir araç olarak entegre edilmesi; idareci, öğretmen ve öğrencilerin teknolojiyi etkin biçimde kullanması, kurumların teknolojik yatırımlarının hedefine ulaşması amacıyla bu yıl altıncısı düzenlenecek olan ETP19, Türkiye Özel Okullar Derneği IT Komisyonu tarafından 23 Mart 2019 tarihinde Doğu Üniversitesi ev sahipliğinde gerçekleştirilecektir.

Teknolojinin eğitim ortamlarına etkili bir araç olarak entegre edilmesi; idareci, öğretmen ve öğrencilerin teknolojiyi etkin biçimde kullanması, kurumların teknolojik yatırımlarının hedefine ulaşması amacıyla bu yıl altıncısı düzenlenecek olan ETP19, Türkiye Özel Okullar Derneği IT Komisyonu tarafından **23 Mart 2019 tarihinde Doğu Üniversitesi ev sahipliğinde** gerçekleştirilecektir.

Eğitimde teknoloji kullanımına yönelik iyi örneklerin paylaşılacağı, eğitim teknolojilerini derslerinde kullanmak isteyen öğretmenlerin farklı projeleri inceleyebilecekleri ve meslektaşları ile paylaşımda bulunacakları **VI. Eğitim Teknolojileri Konferansı**'nda 250 civarında sunum başvurusu, 2500 kadar da ziyaretçi başvurusu beklenmektedir.

6. ETP Konferansı için **sunum başvuruları Ocak - Şubat 2019 tarihleri arasında alınacak, sunum kabul ve ilan işlemleri 1 Mart 2019 tarihine kadar** tamamlanacaktır.

Öğretmenlerin, eğitimde teknoloji kullanımı konusunda farkındalık kazanması, kendilerini geliştirecek örnek çalışmaları incelemesi ve katılımcıların profesyonel gelişim ağlarının genişlemesine büyük katkı sağlayacağına inandığımız ETP19 ile ilgili detaylı bilgi www.etp.org.tr web sitesinde yayınlanacaktır.

ETP DÜZENLEME KOMİTESİ

Özcan Güctekin @Ozcan_Guctekin
Elif Kara Öztürk @elifkaraozturk
Süha Hayal @hayallife
Fatih Yörük @fatihyoruk
Hakan Umutlu @hakan_umutlu
Evren Tombul @EvrenTombul
Metin Ferhatoglu @metinfer
Dilara Vardar @dilaravardar26

**MÜFREDATA
TAM UYUMLU**

**OKULA
YARDIMCI**

**KAZANIM
ODAKLI**

KVAYayinlari

EĞİTİM VE ÖĞRETİM POLİTİKALARI KURUL TOPLANTISI

Eğitim ve öğretim faaliyetleri ile ilgili politika önerileri geliştirmek ve bu faaliyetlerin uygulanmasına yönelik çalışmaları izlemek amacıyla Cumhurbaşkanlığı bünyesinde oluşturulan Eğitim ve Öğretim Politikaları Kurulu'nun daveti üzerine Derneğimiz ve diğer özel öğretim kurumlarını temsil eden dernek başkanları, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde 7 Aralık 2018 tarihinde düzenlenen toplantıya katıldı.

Eğitim ve öğretim faaliyetleri ile ilgili politika önerileri geliştirmek ve bu faaliyetlerin uygulanmasına yönelik çalışmaları amacıyla Cumhurbaşkanlığı bünyesinde oluşturulan Eğitim ve Öğretim Politikaları Kurulu'nun daveti üzerine Derneğimiz ve diğer özel öğretim kurumlarını temsil eden dernek başkanları, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde 7 Aralık 2018 tarihinde düzenlenen toplantıya katıldı.

Derneğimizi temsilen Yönetim Kurulu Başkanımız F. Nurullah DAL ve Başkan Yardımcımız Zafer ÖZTÜRK'ün katıldığı toplantıda; ülkemiz eğitim sistemine ilişkin gündem maddeleri ele alındı.

Toplantıya davetleri için Kurul Başkanvekili Prof. Dr. Yavuz ATAR'a teşekkürlerimizi arz ediyoruz.

İSTANBUL VALİSİ SAYIN ALİ YERLİKAYA'YA YAPILAN ZİYARET

Derneğimizin Yüksek İstişare Kurulu Başkanı Yusuf TAVUKÇOĞLU, Yönetim Kurulu Başkanı F. Nurullah DAL ve beraberindeki YK üyelerimiz, 27 Aralık 2018 tarihinde İstanbul Valisi Sayın Ali YERLİKAYA'yı makamında ziyaret ederek, hayırlı olsun dileklerini iletiler.

Sayın Valimize, gösterdikleri ilgi için teşekkürlerimizi arz ediyor, yeni görevinde başarılar diliyoruz.

Sayın Valimizi ziyaret eden YİK ve YK Üyelerimiz:

- Yusuf TAVUKÇOĞLU Yüksek İstişare Konseyi Başkanı
- F. Nurullah DAL Yönetim Kurulu Başkanı
- Zafer ÖZTÜRK Başkan Yardımcısı
- Saim MERAL Yönetim Kurulu Üyesi
- Binnur KARADEMİR Yönetim Kurulu Üyesi

OKUL ÖNCESİNDEN LİSEYE
23 YILLIK TECRÜBEYLE

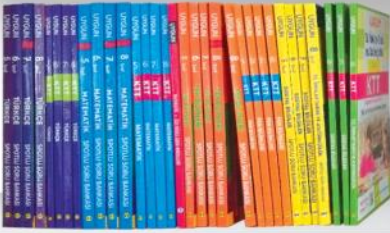

SADIK UYGUN YAYINLARI

İşimiz Eğitim, Gücümüz Eğitim...

İLKOKUL

ORTAOKUL

LİSE

OKUL ÖNCESİ

Camikebir Mahallesi
Sanayi 20. Sokak
Nu.: 2 Seferihisar / İZMİR
Tel.: 0(232) 743 55 43

 UYGUN AKADEMİ

 küçükadım
Eğitim Yayınları

www.sadikuygun.com.tr

www.uygunakademi.com

www.kucukadimlar.com

 [sadikuygunegitimyayinlari](https://www.facebook.com/sadikuygunegitimyayinlari)

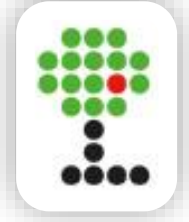
 [sadikuygunyayinlari](https://www.instagram.com/sadikuygunyayinlari)

ECNAIS KONFERANSI

“Özel Okulların Gelişimi”

22-23 Kasım 2018, Polonya

Avrupa Konseyi Özel Okullar Dernekleri Birliği (ECNAIS) tarafından Kasım ve Nisan aylarında düzenlenen seminerlerde, her yıl bir Avrupa Bölgesini mercek altına alarak incelenmekte ve o bölgedeki eğitim uzmanları tarafından sunumlar gerçekleştirilmektedir. Bu toplantılarda Avrupa'nın diğer bölgelerindeki durum ve uygulamalar karşılaştırılarak Avrupa'daki eğitim sorunlarının daha iyi anlaşılmasına çalışılmakta ve sorunlara çözümler için fikirler yürütülmektedir.

Bu yıl 22- 23 Kasım 2018 tarihlerinde Katowice, Polonya'da düzenlenen konferansta “**Özel Okulların Gelişimi**” konusu ele alındı. Konferansta Türkiye Özel Okullar Derneği'ni Başkanımız F. Nurullah DAL, başkan yardımcımız Zafer ÖZTÜRK, yönetim kurulu üyemiz Hayik NİŞAN, akademik danışmanımız Dr. Jale ONUR ve dernek müdürümüz Nalan TUĞ temsil ettiler.

Seminer öncesinde 21 Kasım 2018 günü ECNAIS Genel Kurulu yapılmış, Türkiye Özel Okullar Derneği, YK Başkanı F. Nurullah DAL tarafından temsil edilmiştir. Toplantıda; 10-12 Nisan 2019 tarihlerinde yapılacak ECNAIS Konferansı'nın İstanbul'da TÖZOK ev sahipliğinde yapılmasına ilişkin davet kabul edilmiş ve ortak planlamalar başlamıştır.

Seminerde Avrupa'da eğitimi etkileyen bilimsel ve politik faktörler üzerinde görüşleri kapsayan konuşmalar yapılmış ve katılımcılardan bu fikirlerin okullarda günlük yaşamı nasıl etkilediği sorulmuş ve özel okullar sektörünün toplumsal değişikliklere verdiği tepkiler ve kendilerini geleceğe nasıl hazırladıkları konuşulmuştur.

ECNAIS Katowice, Polonya semineri Nisan ayında Kiev'de yapılan konferansın devamı niteliğindeydi. Polonya'da özel okullar 1989'da toplumsal değişimden sonra, komünist rejimin yıkılmasından sonra kurulmaya başlamış ve modern Polonya toplumunun oluşmasında önemli bir rol oynamaktadırlar.

Seminerdeki iki ana konuşmacı, Dr. Marzena Zylinska ve Dr. Marek Kaczmarzynk eğitim alanındaki nörobiyolojik araştırmaların sonucu nörodidaktik yaklaşımın etkileri hakkında görüşlerini sunmuşlardır. Görüşleri “*okulda iyi ilişkilerin geliştirilmesinin, yaratıcılık ve aktif öğretim yöntemlerinin teşvik edilmesinin eğitim çıktılarına olumlu etkilediği*” yönündedir. Bir başka önemli konuşmacı da EFEE (Avrupa Eğitim İşverenleri Federasyonu) Genel sekreteri Daniel Wisniewski'ydi. Stokholm'de gerçekleştirilen son Sosyal Zirve ertesinde “Avrupa Birliği'nde Eğitim ve Avrupa Eğitimi'nde yetici güç” başlıklı konuşmasında Avrupa gündeminde eğitim sektörüne öncelik verilmesinden bahsetti.

Seminerin ikinci günü gruplar halinde Katowice'deki özel okullara ziyaretler gerçekleştirilmiş ve sonrasında izlenimler paylaşılmıştır. Diğer Avrupa ülkelerinden gelen temsilciler ülkelerindeki durumla karşılaştırmalar yapmıştır.

Başarılı bir seminerin ardından TÖZOK delegasyonu 2019 Nisan ayında İstanbul'da yapılacak olan “**Eğitimde Öğrenci Katılımının Önemi**” temalı Konferansa ev sahipliği yapma göreviyle dönmüşler ve hazırlıklar hemen başlamıştır.

Butik üretim,
Butik hizmet...

1989'dan beri okul formalarına kalite ve moda katıyoruz...

formaram butik®
OKUL FORMALARI

0216 428 76 84

www.formarambutik.com Info@formaram.com

21. REHBERLİK SEMPOZYUMU

2 Mart 2019

Sosyal bir varlık olan insan yaşamı boyunca çok fazla sorunla ve engelle karşılaşır. Birey bu sorunların üstesinden gelmeye çalışırken; bir kısmının üstesinden gelir, bir kısmını çözmeye çalışırken ise zorlanır, yıpranır, belki de kendini tehdit altında hisseder. Çözüm yollarının işe yaramadığını düşünüyorsa yeni çözüm yolları arar, belki de hiçbir şekilde bu sorunların üstesinden gelemeyeceğini düşünür; engellenmiş ve umutsuz hisseder, kaygılanır. Krizler her ne kadar beraberinde olumsuz ve sıkıntılı duyguları getirirse de iyi ve etkin bir müdahale ile uyumlu baş etme yöntemleri öğrenilmesi için bir fırsat haline de getirilebilir.

“Kriz” kelimesinin Türk Dil Kurumu tarafından yapılan tanımlarından psikoloji literatürüne en yakın iki tanımı incelendiğinde ilki olan “Bir kimsenin yaşamında görülen ruhsal bunalım” tanımından yola çıkıldığında; krizlerin beraberinde bireyde duygusal yıkımları da getirebildiği anlaşılabilmektedir. Kriz kelimesinin bir diğer tanımına bakıldığında ise “bir şeyin çok kıt bulunması durumu” şeklindedir; krizle karşılaşıldığında bireyin duygularını dışa vurum şekilleri değişse de bazen krizlerin altında bazı temel ihtiyaçların yeteri kadar bulunmaması yatabilmektedir: *güven, sevgi, aidiyet, özgüven, kabul görme...*

Kriz durumları için gerekli önemleri alıp, krizlerin uyumlu baş etme yöntemleriyle atlatılmasında farklı yaş dönemleri için farklı müdahale yöntemlerinin geliştirilebilmesi önemlidir. Bu bakımdan krize

müdahale ve krizi önleyici yöntemlerini incelemek bu alanda çalışan kişilerin alet çantasını geliştirmesi açısından değerli gözükmetedir.

Türkiye Özel Okullar Derneği Rehberlik Komisyonu katkılarıyla düzenlenecek Sempozyum 21.yılında, “Çocukluktan Yetişkinliğe Krizlerimiz” temasıyla katılımcılarıyla buluşacak. Sempozyumun bu yılki ev sahipliğini ise Özel Fenerbahçe Spor Kulübü Eğitim Kurumları yapacak.

2 Mart 2019 Cumartesi günü gerçekleşecek olan sempozyuma katılacak olan rehber ve psikolojik danışmanlar, psikologlar, sosyologlar, yöneticiler, öğretmenler, eğitim- öğretim çalışanları, öğrenci ve veliler çocukluktan yetişkinliğe çeşitli alanlarda karşılaştığımız krizlerle ilgili sorulara cevap aramaya çalışacaklar.

- Hayatın farklı alanlarında karşılaştığımız kriz durumları için kullanılabilecek farklı müdahale yöntemlerinden ‘Gestalt Terapi, Yaratıcı Drama, Sanat Terapisi’ vb. teknikleri nasıl uygulayabiliriz?
- Ergenlik döneminde kimlik arayışı, yaşanan krizler ve müdahale yöntemleri neler olabilir?
- Flört şiddetine maruz kalan gençlerin bu durumla başa çıkmaları nasıl desteklenebilir?
- Sınav sürecinde yaşanan krizleri öğrenci ve aile ile birlikte nasıl çözebiliriz?
- Kriz yönetimine liderlik ve sonrasında kendini iyileştirme nasıl gerçekleşir?

21. Rehberlik Sempozyumu, temasını katılımcıları ile konferanslar, eş zamanlı atölyeler ve sunumlar aracılığı ile paylaşmayı hedefliyor. Halen planlaması devam eden sempozyuma katılacak çok değerli bazı konuşmacılarımız:

- Prof. Dr. Binnur YEŞİLYAPRAK
- Nöroloji Uzmanı Bülent MADİ
- Dr. Ayşen KÖSE ŞİRİN- Yeditepe Üniversitesi Öğretim Üyesi
- Uzm. Psi. Dan. Erkan UĞUZALP- Robert Koleji Rehberlik Bölüm Başkanı

İlerleyen günlerde genel bilgi, program akışı ve kayıtlı ilgili duyuruları

www.fenerbahce.k12.tr adresinden takip edebilirsiniz.

Özel Fenerbahçe Spor Kulübü Eğitim Kurumları Rehberlik ve Psikolojik Danışma Servisi

TÜRKİYE ÖZEL OKULLAR DERNEĞİ

21.REHBERLİK SEMPOZYUMU

ÇOCUKLUKTAN YETİŞKİNLİĞE
KRİZLERİMİZ

2 Mart 2019

www.fenerbahce.k12.tr/rehberliksempozyumu

A : Kayışdağı Mh Uslu Cd Yunus Sk No 13 Ataşehir / İstanbul

T : +90 216 466 1907 | F : +90 216 466 6209

W : fenerbahce.k12.tr | E : bilgi@fenerbahce.k12.tr

FBK
FENERBAHÇE KOLEJİ

2018-2019 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI I. YARI YIL OKUL ÖNCESİ KOMİSYONU RAPORU

Türkiye Özel Okullar Derneği Okul Öncesi Eğitim Komisyonunun, 2018-2019 Eğitim Öğretim Yılı I. Dönemi için gerçekleştirdiği toplantılarda yapılan çalışmalar, öneriler ve değerlendirmeler, aşağıda özetlenmiştir.

1. TÖZOK bünyesinde yapılacak tüm sempozyumlarda özel eğitim alanından bir temsilcinin/uzmanın ücretsiz katılması ile ilgili kontenjan hakkı oluşturulması önerildi.
2. Öğretmen eğitim seminerlerine yeterince katılım sağlanamamasının sebepleri konuşuldu. Özel okullardaki öğretmenlerin hafta sonları kendi okullarındaki çeşitli eğitimler ve etkinliklerden dolayı yoğun oldukları belirtildi. Kurumsal okullarda bu içerikteki eğitimlere sık yer verildiğinden, ilgili seminerlerin bu grup öğretmenlerin ihtiyaçlarına uygun olmadığı belirtildi. Sosyal medyada seminer duyurusu paylaşımlarının yapılarak, uygun hedef kitleye ulaşması konusunda öneride bulunuldu.
3. Okulöncesi eğitimde yeni başlayan öğrenci ve veliler için “okula uyum” süreçlerinde ne tür çalışmalar yapıldığı okullar bazında örneklenerek, görüldü. İyi örneklerin üye okullar tarafından kullanılabilmesi için bilgi paylaşımında bulunuldu.
4. “Eğitimde Değerler” temalı IX. Temel Eğitim Sempozyumu planlama toplantılarına katılındı.
5. “Eğitimde Değerler” temalı IX. Temel Eğitim Sempozyumu Sonuç Bildirgesi okundu. İstatistiki geri bildirimler incelendi. Bu bağlamda genel olarak sempozyumdan çok olumlu geri dönüşlerin sağlandığı, konu başlığı ile içeriklerin yüksek oranda eşleştiği, sempozyumun katılımcılar için verimli geçtiği ve kazanımların yüksek olduğu değerlendirildi.

Saygılarımla arz ederim.

Emir BORU
Komisyon Başkanı

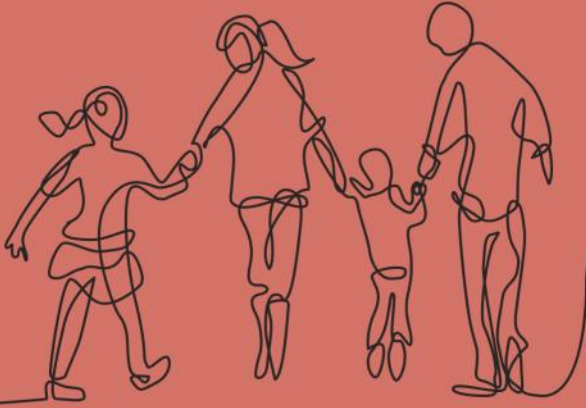

Bildiğimiz ebeveynlik, bilmediğiniz deneyimlerle...

Veliler ebeveyn tutumları kaynaklı sorunlarla yüzleşmekten kaçıyor ve ebeveyn tutumları kaynaklı sorunlar, rehberlik birimlerinizin üzerindeki yükü artırıyor;

Gelin, WISE ve okulunuz arasında kuracağımız iş birliğiyle velilerin ebeveynlik tutum ve davranışlarını geliştirelim!

Okul yönetimleriniz, rehberlik ve psikolojik danışmanlık bölümleriniz ve öğretmenlerinizin yükünü omuzlayalım!

Wise
Ebeveyn Programları,
içselleştirildiğinde büyük dönüşümler yarattığına tanık olduğumuz
Wise Değerleri
üzerine kuruludur.

WISE Ebeveyn Programları, psikoloji, eğitim bilimleri, rehberlik ve psikolojik danışmanlık, sosyoloji, psikodrama ve dramaturji disiplinlerinden uzmanların oluşturduğu **Akademik Danışma Kurulu**'nun gözetim ve denetiminde geliştirilmiştir.

W·I·S·E

ANNE BABA VE ÇOCUKLARIN BİREYSEL VE BİRLİKTE İYİLİĞİ İÇİN

www.wiseakademi.com

/wiseakademi

2018-2019 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI I. YARI YIL İLKOKUL KOMİSYONU RAPORU

Türkiye Özel Okullar Derneği İlkokul Komisyonu 2018-2019 eğitim-öğretim yılında eğitim yöneticilerimiz; Arlin Yeşiltepe, Bahar Birkal, Banu Dönmez, Burcu Aybat, Didem Şiranur, Eda Ceylan, Gürkan Deniz, Perihan Cengiz, Sema Kızılkaya Sever, Tuncay Şamdan ve Zehra Erkan'ın katılım ve katkıları ile çalışmalarına başladı.

Komisyonumuzun 2018-2019 Eğitim Öğretim Yılı I. Dönemi için gerçekleştirdiği toplantılarda yapılan çalışmalar, öneriler ve değerlendirmeler, aşağıda özetlenmiştir.

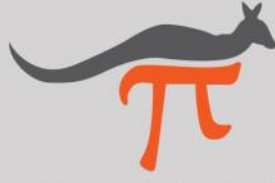
1. Derneğin Okul Öncesi Eğitimi ve İlkokul Komisyonlarının ortaklaşa düzenlediği Temel Eğitim Sempozyumu için detaylı toplantılar yapıldı.
2. 'Eğitimde Değerler' konulu 9. Temel Eğitim Sempozyumu için konuşmacı isimleri, program ve görev paylaşımı belirlendi. 1 Aralık 2018 tarihinde üyemiz Terakki Vakfı Okulları Levent Yerleşkesinde 26 akademisyen-uzman, 600 civarı katılımcı ile 2 konferans, 4 panel ve 14 çalıştay başarılı bir şekilde gerçekleştirildi.
3. Katılımcılardan alınan anket ve geribildirimlerden sempozyumun başarılı ve verimli geçtiği görüldü. Bu durum komisyonumuzca memnuniyetle karşılandı ve diğer sempozyum organizasyonları için motive edici bir güç oldu.
4. Milli Eğitim Bakanlığımızca açıklanan 2023 Eğitim Vizyonu komisyonumuzca incelendi ve değerlendirildi.
5. Türk Eğitim Sistemi'nin ve okullarımızın güncel ihtiyaç ve konuları çözüm önerileri ile birlikte gerçekleşen toplantılarda görüşüldü. Derneğimiz tarafından düzenlenen Mesleki Gelişim Seminerleri'ne katılımlar sağlandı.

Yıl boyunca çalışmalarımıza özverili bir şekilde devam edeceğiz.

Özverili çalışmalarından dolayı Türkiye Özel Okullar Derneği İlkokul Komisyonu üyelerine, desteklerinden dolayı Türkiye Özel Okullar Derneği Yönetim Kurulu'na ve Dernek Müdürümüze teşekkür ve saygılarımı sunarım.

Bahar BİRKAL
Komisyon Başkanı

KANGURU MATEMATİK TÜRKİYE

SEMPOZYUM 2019

» Düünden yarına matematik ve matematik eğitimi ...

» Panel, atölyeler, sunumlar ve oyunlar...

www.kanguru-tr.com
www.kanguruetkinlikleri.com

06-07 Nisan 2019

Nesin Matematik Köyü

Sunum başvuruları için son tarih
09 Ocak 2019
Son kayıt tarihi : 05 Mart 2019
Kontenjan sınırlıdır...

Matematik tutkusunu
paylaşmaya davetlisiniz!

ULUSLARARASI KANGURU MATEMATİK YARIŞMASI

23 MART 2019

Yoğun talep üzerine son kayıt tarihi
11 OCAK 2019 olarak güncellenmiştir.

Kangourou Sans Frontieres - Turkey
tarafından organize edilmektedir.
www.aksf.org

1. sınıftan 12. sınıfa kadar tüm öğrenciler için

2018-2019 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI

I. YARI YIL ORTAOKUL KOMİSYONU RAPORU

Türkiye Özel Okullar Derneği bünyesinde kurulan Ortaokul Komisyonu, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında aynı üyelerle çalışmalarına başlamıştır.

Ortaokul komisyonunun üyeleri, eğitim-öğretim ilgili uygulamalar, değişiklikler ve uygun gördükleri konularla ilgili oluşturdukları gündem maddelerini görüşmek üzere toplantılarını yapmışlardır. Süreçler, uygulamalar, iyi örnekler ve farklılıklar hakkında - her zaman olduğu gibi- görüş alışverişinde bulunmuş, ikilem yaratan durumlarda birbirlerine destek vermiş ve çözüm ortağı olmuşlardır.

- Komisyon, çalışmalarının ilkinin LGS uygulamalarına dair hazırlıklara ayırmıştır. Değişen sınav uygulaması ve soru tipleri hakkında üyeler görüşlerini paylaşmışlardır. Buna göre, her üye kendi görüş ve önerilerini içeren bir rapor hazırlamış; bu raporlar bir araya getirilerek ortak rapor haline dönüştürülmüştür. Rapor son hâline getirildikten sonra derneğimiz aracılığıyla Bakanlık yetkilileriyle paylaşılacaktır.
- Her yıl olduğu gibi bu yıl da Türkiye Özel Okullar Derneği Ortaokul ve Lise Komisyonları iş birliği ile çalıştay hazırlıkları başlamış, "Eğitimde Duygular" tema olarak belirlenmiştir. 27 Nisan 2019 Cumartesi günü TED Rönesans Okullarının ev sahipliğinde gerçekleşecek söz konusu çalıştayda, insanın duygularının göz ardı edilemeyeceği gerçeğinden yola çıkılarak çalıştayın "insan" odaklı olmasına karar verilmiştir. Program yine çok değerli konuklarla, insana ve insanın duygularına dair süreçler dikkate alınarak okulu ele almak üzere yoğun bir içerikle donatılmıştır.
- 21. yüzyıl baş döndüren hızıyla yol alırken bizler de hız, haz ve heyecana kapılıp sürükleniyoruz. Öyle ki zamanın ruhunu da zorlayarak duygularımızı durup hissedemiyor, bakıp göremiyoruz. Duygularımız da tüketim alışkanlıklarımız gibi, adeta "fast food"a kurban gidiyor. Sağlıklı beslenememe ne kadar risk getiriyorsa sağlıklı hissedememe de önemli bir tehdit alanı oluşturuyor. Hızın, hazzın ve heyecanın bizi ruhsal obeziteye mahkûm ettiği şu günlerde biraz durup soluklanarak, hızımızı azaltarak akademik ve teknik olanın üzerimize attığı örtüyü aralayarak duygularımıza bakmak ve dokunmak istedik.

"Çünkü önce duygu vardı. Duygu en eski olandır ve hep vardır. İnsan anne karnından itibaren duygusunu duyguya evirerek bu hayatta biyolojik, sosyolojik ve psikolojik doğumunu da gerçekleştirebildi. Özellikle 20. yüzyılın son çeyreği ve 21. yüzyılın ilk çeyreğinde duygular bastırıldı. Duygunun çocukları olan düşünce ve davranışlar öne çıktı. Ruh, anavatanı olan duyguyu görmezden geldi. Her şeyin aslına geri dönmesi gibi duygular da artık bastırılan yere sığmıyor ve bastırılan geri geliyor. Düşünce kılığında ya da davranış görünümünde... Her şeyin sayıya ve skora döndüğü bu günlerde unutulmuş eski sevgiliyi, ana vatanı hatırlamak ve hatırlatmak istedik. O yüzden "peki ya duygular..." dedik. Çünkü önce ve hep duygular vardı."

Komisyonların üyeleri olarak birbirimizin duygularının sesini duymak, enerjimizi bu sese katmak, birlikteliğe varmak açısından bizlere de katkısı çok olan bu toplantılarda daha nice verimli çalışmalar yapılabileceğine olan inancımızı yineliyor, komisyonda görev alan yönetici arkadaşlarıma, birlik, beraberlik ve uyum içinde sürdürdükleri çalışmalar, dostluk ve dayanışmalarıyla bizlere bu olanağı sunan ve bize destek veren Türkiye Özel Okullar Derneği'ne teşekkür ediyorum.

M. Banu KESKİN

Komisyon Başkanı

GELECEK SAĞLIKLI BESLENECEK

Türkiye'nin yalnızca eğitim sektöründe hizmet veren ilk ve tek catering markası olan Mamabüs, Türkiye'nin her gün onlarca noktasında binlerce öğrenci ve personele sağlıklı, kaliteli ve lezzetli bir catering hizmet sunmaya devam ediyor.

@mamabuscatering

Cumhuriyet Mah. Gürpınar Yolu Cad. No: 5/A, Kat 5 Daire: 127-130
Kaya Millenium İş Merkezi Büyükçekmece / İstanbul

+90 212 872 28 78

+90 212 872 28 77

2018-2019 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI I. YARI YIL LİSE KOMİSYONU RAPORU

Komisyonumuz, liselerimizin; e-okul, ders çizelgeleri, lise eğitimi ve fark yaratan uygulamalar, nakiller, IB programı vb. konularıyla ilgili olarak soru veya sorunlarını görüşerek ilgili birimlere bildirmekte, MEB etkinliklerinde gerektiğinde derneğimizi temsil etmekte ve çözüm noktasında gerekli çalışmaları yaparak yönetim kurulumuza destek olmaktadır. Bunun yanı sıra eğitim sistemimize katkı sağlamak amacıyla derneğimizin katkılarıyla her yıl çalıştay ve sempozyumlar düzenlemekte, alt komisyonlar kurarak detaylı araştırmalar yapmaktadır. Örneğin “Farklı ülkelerin disiplin uygulamalarının incelenmesi, ortaokul-lise program bütünlüğü eşgüdüm çalışması, özel okullar haftalık ders çizelgelerine dair önerilerde bulunmak” gibi ihtiyaç duyulan konularda yapmış olduğu çalışmalara ait verileri Bakanlık ile paylaşılacak üzere yönetim kurulumuza sunmaktadır.

2018-2019 eğitim-öğretim yılı çalışmalarımızda;

- haftalık ders çizelgelerinin incelenmesi ve önerilerin sunulması,
- standartlar yönergesine yönelik önerilerin hazırlanması,
- yönetmelik değişikliklerinin komisyonda değerlendirilmesi,
- nakiller, kayıt sürecinin değerlendirilmesi,
- okullarımızda yapılan iyi uygulamaların paylaşılması konularında çalışmalar yürütülmüştür.

Komisyonumuz bu yıl ortaokul komisyonunuzla birlikte 27 Nisan 2019 tarihinde TED Rönesans Okulları ev sahipliğinde “Eğitimde Duygular” konulu çalıştay düzenleme çalışmalarını yürütmektedir.

Komisyonunda üyesi bulunmayan okullarımızın komisyonumuzda görüşülmesini istedikleri önerilerini veya uygulamaya dönük tavsiyelerini aşağıda iletişim bilgileri verilen komisyonumuz ile paylaşmaları çözüme yönelik katkı açısından bizleri son derece mutlu edecektir.

Saygılarımla

Fikret MULHAN

Komisyon Başkanı

**Cambridge Assessment
English**

Simplify your English language testing

Linguaskill is a quick and convenient online test to help institutions check their students' English language levels. You can use one test for everyone, of all abilities.

- Results will be generated within 48 hours, with instant results for Reading and Listening
- In-depth reports, with results aligned to the CEFR
- Flexibility to choose the skills you want to test
- On demand: run Linguaskill at your own site, whenever you want

cambridgeenglish.org/tr/linguaskill

Linguaskill ➡➡

2018-2019 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI

I. YARI YIL REHBERLİK KOMİSYONU RAPORU

- Komisyonumuz 3 Ekim 2018 tarihinde ilk toplantısını yapmıştır. Toplantıda bu yıl 21.si gerçekleşecek Rehberlik Sempozyumu'na Özel Fenerbahçe Lisesi'nin ev sahipliği yapacağı duyurulmuş, ev sahibi okulumuzun rehber öğretmenlerinin katılımı ile komisyon çalışmalarını planlamaya başlamıştır.
- 21. Rehberlik Sempozyumu'nun 2 Mart 2018 tarihinde "Çocuktan Yetişkinliğe Krizlerimiz" teması ile Özel Fenerbahçe Lisesi'nde yapılmasına yönelik, konu ile ilgili konuşmacı olabilecek uzmanların isimleri, sempozyumun biçimsel olarak içeriği hakkında görüş alışverişinde bulunulmuştur.
- Komisyon, ikinci toplantısını 21 Kasım 2018 tarihinde gerçekleştirmiştir. Planlanan sempozyumun detayları hakkında kararlar alınmıştır. Komisyon üyelerinin sempozyuma ev sahipliği yapacak okulu yakından tanınması amacıyla gelecek toplantının 8 Ocak 2019 tarihinde Özel Fenerbahçe Lisesi'nde yapılması kararlaştırılmıştır.
- Komisyonumuz, rehber öğretmenlerin hizmet içi eğitimlerini desteklemek, güncel bilgilerin uzmanlar tarafından ilk elden aktarılmasına destek vermek amacıyla sinerji toplantılarına devam etme kararı almıştır. 8. Sinerji toplantısının Türkiye Özel Okullar Derneği merkezinde, 27 Şubat 2019 tarihinde yapılması planlanmıştır. Saat 14.00 de başlayacak sinerji toplantısının başlığı "Ergenlikte Akranlar arası Şiddeti Önlemede Psikolojik Danışmanın Rolü" olarak belirlenmiştir, konu sağlık eğitmeni-danışman Efsun Sertoğlu tarafından katılımcılara aktarılacaktır. Özellikle duygusal ilişkilerde yaşanan şiddet konusuna ağırlık verilecektir.

Rehberlik Komisyonu üyeleri aynı gün sinerji toplantısı öncesinde sempozyumdan önceki son toplantısını gerçekleştirecektir.

İkinci dönemde de en az bir tane daha sinerji toplantısı yapılması hedeflenmektedir.

Bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla

Nur MCKEOWN

Komisyon Başkanı

Cambridge Assessment English

Cambridge

English Qualifications

Accepted worldwide

Cambridge Assessment English provides the world's leading English language qualifications and tests for learners and teachers of English.

Cambridge English Qualifications are in-depth exams that make learning English enjoyable, effective and rewarding. They are accepted and trusted by thousands of organisations worldwide and can be used to prove students' CEFR levels and show that they have the practical English language skills to communicate with confidence.

Cambridge English Qualifications are a mark of excellence and give students the skills they need to succeed.

cambridgeenglish.org/tr

2018-2019 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI I. YARI YIL IB KOMİSYONU RAPORU

Tözok IB Komisyonu 2018-2019 Okul yılının ilk döneminde 14 Eylül, 19 Ekim ve 7 Aralık tarihlerinde TÖZOK Odakule İş Merkezinde üç kez toplanmıştır.

Toplantılarımızda Türkiye'deki IB Okullarının sorunları öncelikle ele alınıp, çözümleri üzerinde konuşulmuştur.

Nakillerle ilgili sorunlar:

Komisyon bazı IB Okullarının yeni döneme hazırlanırken yaz boyu yaşadığı sorunları ele alarak çalışmalarına başlamıştır. Farklı bir okula nakil isteyen öğrencinin (IB programı olmayan Anadolu Lisesi) ortak ders saatleri tutmayınca çıkan sorunun Ankara'da Bakanlığın Bilgi Teknolojileri Departmanı çözülebildiği ve oraya başvurulması gerektiği bildirildi.

Onaylanan IB çizelgesi ile ilgili herhangi bir sorun olmadığı da belirtilmiştir.

Müfredatla ilgili çalışmalar:

a- TITC / 20. yy.'da Türkiye programının ders yılının başlaması nedeniyle revizesinin IB tarafından onaylanma konusunun aciliyetinin Mine Erim tarafından IB ye anlatılması istenmiştir. Bu konu ivedilikle halledilmiş ve okullar yeni programı IB tarafından onaylanmıştır. Ancak uygulaması 2019-2020 Öğretim yılında uygulanmaya başlayacaktır.

Bölgemiz için IB sorumlusu Dina Khalaf ile bir yapılan toplantıda TITC ile ilgili dersin İleri Düzey (High Level) olabilmesi konusunda çalışmaların henüz sonuçlanmadığı bildirilmiştir. Bunun nedeni yeterli sayıda öğrenci olmasına rağmen dersin evrensel değil, yerel olmasıdır. Bunun olabilmesi için IB nin kendi kurallarını ve yönetmeliklerinin değiştirmesi gerektiği belirtilmiştir. Ancak Türk okullarının bu talebinin geçerli olduğunu ve bu konuya baktıklarını ve üstünde çalışacaklarını bildirmiştir. Yerel bir dersin ileri düzey (HL) olmasına örnek mevcut değildir. Bu çalışmalar sonuçlanana kadar World Studies / History (Dünya Tarihi) dersinden Bitirme Tezi yaptırma önerisi yapılmıştır.

b- Yeni IB Matematik Müfredatı: Matematiğin müfredatı yenilenmiştir. 2020 de sınavda yeni müfredat ölçülecektir. Güncellenen Müfredatlara yönelik Workshoplar 2019 yılı itibari ile sunulmaya başlanacaktır. Bu nedenle acilen yeni Matematik programlarıyla ilgili çalıştaylara ihtiyaç vardır.

Erzurum'da 4 Ocak'taki IB Müdürler ve Koordinatörler Toplantısı ile birlikte Matematik öğretmenleri için bir paylaşım toplantısı yapılması kararlaştırılmıştır.

c- Yeni Türkçe Müfredatı

Dil ve Edebiyat grubunun müfredatı da güncellenmektedir.

Türkçe Edebiyatı dersi değerlendirmelerinde bu yıl standardizasyon şikayetleri olmuştur. Bunu IB'ye ciddi bir sorun olarak bildirdik. Bitirme Tezi Rehberindeki değişiklikler iyi algılanmamış olabilir. IB gününde bir sınav sorumlusu (examiner) davet edilerek Türk Edebiyatı öğretmenlerine açıklama yapması istenmesine karar verilmiş ve İngiltere'den Çiğdem Balım (Chief Examiner) davet edilmiştir.

d- Mesleki Gelişim İhtiyaçları / Çalıştaylar/ Master Programları

IB'den eğitim programlarındaki güncellemelerin açıklanması (Update) için bir kişinin de sunum yapması istenecektir. Güncellenen PYP sürecinin daha iyi algılanabilmesi için (PYP Enhanced) materyaller hazırlanmaktadır ve yayınlanacaktır.

Daha fazla Türk çalıştay liderleri lazım. Okul yöneticilerinin dil yeterlilikleri bazen yeterli olmayabiliyor. Öyle olunca da okul da yönetim bazında IB desteklenemiyor. Türkiye'de Maltepe Üniversitesi'nde yaptığımız çalıştaylar çift dilli olarak yapılıyor. Bu nedenle de Türk çalıştay liderlerine daha fazla ihtiyaç duyuluyor. Komisyonumuz aracılığıyla IB Okullarındaki deneyimli IB öğretmenleri çalıştay liderliğine başvurmaya davet ediyoruz.

Viyana IB Bölge Konferansı

Viyana'da, 5 Ekim 2018 de Cuma günü, Türk IB Okulları toplantısı yapılmıştır. Azerbaycan'daki IB Okulları da konferansımıza katılma arzusunu bildirmişlerdir. Kendi ülkelerinde IB Okulları ile ilgili bir kurum olmadığı için bundan sonra bizim toplantılarımıza misafir olarak katılma talebinde bulunmuşlardır.

Antalya Konferansı'nda IB Sunumu (31 Ocak 2019)

John Halligan Konuşmacı olarak katılacaktır. Bu yılki ortak konu 'Etik'tir.

Ayrıca IB Avrupa-Ortadoğu-Afrika Bölgesi yetkilisi Dina Khalaf ve John Halligan birlikte bir çalıştay ve ayrıca bir stantla katkı yapacaklardır. IB Okullarına bu bilgi ayrıca IB Müdürler ve Koordinatörler iletişim kanallarıyla verilmiştir.

IB Günü

23 Mart 2019'da Türkiye'de IB Programlarının 25. Yılı'nın da kutlanacağı IB Günü Kültür Kolejleri ev sahipliğinde Kültür Üniversitesi salonlarında yapılacaktır. IB Günü Organizasyonu IB Komisyonu ve IB Müdürler ve Koordinatörler Toplantısı'nda seçilen Gönüllüler Grubunun desteğiyle yapılmaktadır.

Açılış konuşmasını yapmak üzere IB Genel Direktörü Dr. Siva Kumari IB Günü'ne davet edilmiş ve kendisinden kabul alınmıştır. Türkçe açılış konuşması için de TED Genel Müdürü Sayın Sevinç ATABAY davet edilmiş ve olumlu cevap alınmıştır.

Diğer uluslararası konuşmacılar da IB Organizasyonu'nun desteğiyle saptanmış ve davet edilmişlerdir. Türkiye'den çalıştaylarla katılmak isteyenler için duyurular yapılmış ve başvurular alınmaya başlamıştır.

IB Günü münasebetiyle Türkiye'ye gelecek olan IB Genel Direktörü Türkiye'deki IB Okullarını tanımak istediğini belirtmiştir. Bu nedenle kendisi için özel bir program hazırlanacaktır.

Bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla

Dr. Jale ONUR

Komisyon Başkanı

Elgiz HELDEN
Eğitim Danışmanı

ÖĞRENCİLER OKULLARDA SOSYAL OLARAK NASIL FARK YARATIR?

Okullar sadece öğretim kurumu olmaktan çıkıp eğitim kurumuna dönüştüklerinde aslında dünya otomatik olarak farklı bir yer olacaktır. Bunun için çaba harcayan kurumların, devlet birimlerinin, organizasyonların, hatta bireysel çabalarını ortaya koyan öğretmenler ve okul yöneticilerinin hakkını yemek istemiyorum. Ben sadece bunu genele yaymak, toplum olma bilincini bireyselleşen genç kuşaklarda yeniden yeşertmekten bahsediyorum. Ve bunun yolunun okullardan geçtiğine inanıyorum.

Uluslararası Koçluk Eğitim Organizasyonları Derneği ACTO'nun düzenlediği konferansta, bu yıl gerçekleşen sunumlardan biri de : "Biz zekası" idi. Sunumda birlik olmanın, biz olmanın gücünden bahsediliyordu. Eğitimciler, daha iyi bir gelecek yaratmanın yolunun "biz olma" anlayışında yattığını söylüyor. Yani daha önce bireyselliği öne çıkaran, "ben" diye bağırarak dünya, şimdi "biz" in gücünü keşfetmiş gibi görünüyor. "Güçlü bireyler olarak, güçlü toplumlar oluşturun" diyor.

Birey olarak bir topluma ait olduğunu hissetmek belki de günümüzde çoğumuzun içine düştüğü "bir şey yapamıyor olma" ya da "güçsüzlük" hissini ortadan kaldırmanın ilk adımı. İşte bunu daha henüz okul sıralarındayken hissetmek ise dünyada bir fark yaratabileceğine inanan gençleri yetiştirmek demek ki bunun birey, aile, okul, toplum ve hatta dünya için değeri tartışılmaz. Elbette çocuklarımızın dijital çağın gerektirdiği kodlama gibi dersler almaları, teknolojik yetkinlikler kazanmaları önemli, ancak insani yönlerini de desteklemeyi es geçmemek gerekiyor. Çünkü sadece akademik bilgiye ve teknik donanımına yönelen çocuklar duyguları ve toplumu anlamakta zorluklar yaşıyorlar.

Dünya geneline baktığımızda artık sosyal sorumluluk bilinci yavaş yavaş okul müfredatlarına girmiş durumda. Örneğin Kanada'da ortaokuldan başlıyor. Çocuklar bir sosyal sorumluluk projesine dahil olup, kendilerine atanan bir mentor ile

projelerini paylaşarak, uygulayıp hatta bundan da diğer dersler gibi değerlendirmeye alınıyorlar. Yurtdışındaki birçok prestijli üniversite kabul edeceği öğrencileri değerlendirirken ya da onlara burs verip vermemeye karar verirken öğrenci-

nin sosyal sorumluluk projeleri yapmış olması artık puan kazandırıyor. Türkiye'de de özel okullar arasında da sosyal sorumluluğu müfredatına dahil eden okullar olduğunu duymak, bunu bilmek gerçekten çok sevindirici. Üniversite düzeyinde zorunlu ders olan sosyal sorumluluk bazı okullarda diploma almanın şartlarından biri haline bile geliyor. Neden ortaokul lise düzeyinde de bu olmasın... Umuyorum ki daha fazla okulda "sosyal sorumluluk" dersi olur ve daha fazla genç bu dersleri alır. Burada bahsettiğim aslında "proje" değil bir "ders" olarak sosyal sorumluluğun okullarda yer alması...

Birey olarak bir topluma ait olduğunu hissetmek belki de günümüzde çoğumuzun içine düştüğü "bir şey yapamıyor olma" ya da "güçsüzlük" hissini ortadan kaldırmanın ilk adımı. İşte bunu daha henüz okul sıralarındayken hissetmek ise dünyada bir fark yaratabileceğine inanan gençleri yetiştirmek demek ki bunun birey, aile, okul, toplum ve hatta dünya için değeri tartışılmaz. Elbette çocuklarımızın dijital çağın gerektirdiği kodlama gibi dersler almaları, teknolojik yetkinlikler kazanmaları önemli, ancak insani yönlerini de desteklemeyi es geçmemek gerekiyor. Çünkü sadece akademik bilgiye ve teknik donanımına yönelen çocuklar duyguları ve toplumu anlamakta zorluklar yaşıyorlar.

Dünya geneline baktığımızda artık sosyal sorumluluk bilinci yavaş yavaş okul müfredatlarına girmiş durumda. Örneğin Kanada'da ortaokuldan başlıyor. Çocuklar bir sosyal sorumluluk projesine dahil olup, kendilerine atanan bir mentor ile projelerini paylaşıp, uygulayıp hatta bundan da diğer dersler gibi değerlendirmeye alınıyorlar. Yurtdışındaki birçok prestijli üniversite kabul edeceği öğrencileri değerlendirirken ya da onlara burs verip vermemeye karar verirken öğrencinin sosyal sorumluluk projeleri yapmış olması artı puan kazandırıyor. Türkiye'de de özel okullar arasında da sosyal sorumluluğu müfredatına dahil eden okullar olduğunu duymak, bunu bilmek gerçekten çok sevindirici. Üniversite düzeyinde zorunlu ders olan sosyal sorumluluk bazı okullarda diploma almanın şartlarından biri haline bile geliyor. Neden ortaokul lise düzeyinde de bu olmasın... Umuyorum ki daha fazla okulda "sosyal sorumluluk" dersi olur ve daha fazla genç bu dersleri alır. Burada bahsettiğim aslında "proje" değil bir "ders" olarak sosyal sorumluluğun okullarda yer alması...

Peki sosyal sorumluluk ne demek? En kısa ve öz tanımıyla, *"başkalarının ve gezegenimizin refahı ve mutluluğu için yapılan kişisel yatırım"* diyebiliriz. Evet... Aslında kişinin kendine yaptığı yatırımdır sosyal sorumluluk. Soğuk bir kış günü sokakta gördüğünüz o çocuğa bir mont giydirdiğinizde, bir köy okulunun kütüphanesi için kitap yardımı yaptığınızda hissettiğiniz huzuru bir düşünün. Paha biçilemez, öyle değil mi? Victor Hugo *"En büyük mutluluk bir başkasını mutlu etmektir,"* diye boşla söylememiş.

İşte bizlerin yaptığı bu ufak tefek yardımları büyütmenin yolu finansal kaynaklardan çok vakit ayırıp, kafa yormaktan geçiyor. Okullar da müfredatlarına sosyal sorumluluğu ekleyerek bunu kolayca yapabilir ve sosyal sorumlu yeni nesiller yetiştirerek kartopu etkisi yaratabilirler.

Peki ama okullar sosyal sorumluluğu müfredatına

eklediklerinde çocuklar neler kazanacak? Çok şey... Gittiği fırında askıda ekmek için bir miktar bütçe ayırmakla yetinmek yerine bunu bir yaşam biçimine dönüştürebilecek.

Sosyal sorumluluk eğitimi, önce bireyi sonra toplumu güçlendirir. Öğrenciler kendi fikirlerini ortaya koymayı öğrenirken, kendi duygu ve düşüncelerini de keşfederler. Güçlü ve zayıf yanlarıyla yüzleşirler. Toplum refahı için fikir üretirken kendilerini tanıyarak kendilerini de güçlendirirler.

Sosyal sorumluluk eğitimi, işbirlikçi öğrenmeyi teşvik eder. Yani öğrenciler, ortak bir amaç etrafında küçük gruplar halinde birbirlerinin öğrenmelerine yardım ederek çalışırlar. Paylaşırlar, dayanışma içinde çalışırlar. Rekabet etmezler.

Sosyal sorumluluk eğitimi, çatışma çözümünü öğretir. Çatışma yaşamak çok doğaldır ama çatışma çözmek birtakım beceriler gerektirir. Çatışma çözümü, öğrencilerin bu becerileri birlikte konuşarak ve çalışarak geliştirmelerine yardımcı olur. Öğrenciler, birbirleriyle ya da bir yetişkinle çatışma yaşadıkları sorunun çözümü için harekete geçmeyi ve diğer tarafla birlikte çatışmayı çözmeyi öğrenir. Çatışmaların çözümünde öğrencilerin aktif katılımını sağlamak, "her şeyin çözülebilir" olduğu inancını da aşılar.

Sosyal sorumluluk eğitimi, çok kültürlülüğü kucaklar. Çok kültürlülük, ırk, etnik, dil, cinsiyet, yaş, engellilik durumu, sosyal sınıf, dinsel inanış ve diğer kültür alanlarını da içine alır. Yani öğrenciler kim olursa olsun kabul etmeyi, anlayış göstermeyi ve kucaklamayı öğrenirler.

Sosyal sorumluluk eğitimi, ahlaki gelişimi destekler. Davranışlarımızın doğruluğunu ya da yanlışlığını ahlaki ilkeler ve değerlerimiz belirler. Kendi toplumumuza ait ahlaki değerleri öğrenmenin yanında evrensel ahlaki değerler de öğrenilir.

Sosyal sorumluluk eğitimi, çevre bilinci oluşturur. Hava, su, toprak, bitkiler ve hayvanlar gibi doğal kaynakların tüketilmesine yönelik bilinçlenirken çevreye karşı duyarlı olma öğrencilerde bir davranış biçimine dönüşür. Çevreye yasak olduğu için değil, yaşadığı alan olduğu için zarar vermeyen nesiller yetişir.

Sosyal sorumluluk eğitimi, topluma hizmet bilinci yaratır. Toplumsal bilinci uygulamalı olarak kazandıran öğrencilerin toplumsal duyarlılık ve farkındalıkları artar, işbirliği ve dayanışmanın önemi kavrar, etkili iletişim ve öz değerlendirme becerileri gelişir.

Sosyal sorumluluk eğitimi, sosyal ve politik konularda bilinç yaratır. Öyle eline pankart alıp sokaklara çıkmaktan bahsetmiyorum. Merak etmeyin... Sosyal ve politik gelişmeleri takip edip anlamak ve bilinçli değerlendirmek, bilinçli adımlar atmaktan bahsediyorum.

Araştırmalar da bu saydıklarımı destekliyor. Amerika'da yürütülen bir araştırmada 12-14 yaş arasındaki 271 öğrencinin 132'si deney grubu olarak, 139'u da kontrol grubu olarak 2 yıl boyunca takip edilmiş. Deney grubuna müfredatta sosyal sorumluluk konusu dahil edilmiş. 2 yıl sonunda yapılan değerlendirmede deney grubundakilerin kendini adama, öz disiplin ve istikrar konusunda daha gelişmiş davranışlar sergiledikleri, sosyal ve akademik açıdan daha iyi performans gösterdikleri görülmüş.

İşte tüm bunlar öğrencilerin temel sosyal becerileri henüz okul sıralarında edinmelerini sağlarken, onları hayata hazırlar. Onlar hayata tam donanımlı atıldıklarında toplum için de dünya için de bir fark yaratabilirler. Çünkü sosyal sorumluluk eğitimi öğrencilere;

- “Hayatımı nasıl sürdürdüğüm diğerlerinin hayatını nasıl etkiler?”,
- “Gelecekte beklediğim nedir?”,
- “Dünyanın nasıl bir yer olmasını istiyorum?”,
- “Hayatımı dünyanın olmasını istediğim yere dönüştürecek şekilde mi yaşıyorum?”,
- “Bunun için toplum olarak ne yapabiliriz?” gibi soruları sormasına neden olur.

Peki, okulunuzda böyle bir ders yoksa siz bir öğretmen olarak neler yapabilirsiniz?

- Yapacağız ilk şey öğrencilerinizin yukarıdaki soruları kendilerine sormalarını sağlamak olmalı. Bu da onlara rol model olmakla mümkün... Yani bir anlamda adalet, başkalarını önemseme, topluma değer verme, çevreye saygı timsali olmalısınız...
- Sonrasında öğrencilerinizin “gerçek dünya sorunlarını” anlamalarını sağlayabilirsiniz. Küçük adımlarla başlayabilirsiniz. Sınıf içinde bir arkadaşına yardım, sonra okuldaki bir sorunun çözümü için takım çalışması, derken bir bakmışsınız mahalle, ilçe, toplum için fikir üreten öğrencileriniz olmuş. Mesela okulunuzun bağlı olduğu mahallenin muhtarı ile görüşüp ihtiyacı olan bir aile için tüm sınıf fikir üretebilirsiniz.

Belediyeye başvurup orada bir projeye destek olmak için neler yapabileceğinizi öğrenebilirsiniz.

- Hatta velilerinizden destek alabilirsiniz. Sosyal sorumluluk için seçtiğiniz konu ya da konular için varsa öğrencilerinizi bilgilendirecek, yönlendirecek velilerinizi sınıfa davet edebilirsiniz.
- Dersi işlerken son dönemde tartışılan açlık, kıtlık, savaş, küresel ısınma, nükleer tehdit, terör, eğitime erişim gibi küresel sorunlardan örnekler vererek bu konuları tartışmaya açabilir, onlardan sınıfça ya da gruplar halinde bir proje oluşturup, gerçekleştirmelerini isteyebilirsiniz. Çok uzaklara gitmeye gerek yok... Bir köy okuluna kütüphane kurmak güzel bir proje olabilir. Tamamlandığında da öğrencilerinizin projelerini belki sözlü notu, belki proje notu olarak değerlendirebilirsiniz. Bu değerlendirmeyi yaparken de onlarla projeyi, süreci, sonuçlarını tartışabilirsiniz.
- Bunu okul geneline yaymak için okul yönetiminden ya da öğretmen arkadaşlarınızdan destek alabilirsiniz. Her öğretmen bir sınıfta bunu başlatsa sosyal sorumluluk bilinci tüm okula yayılacaktır. Gülümsemek bulaşıcı olabilir ama gülümsetmek bence daha bulaşıcıdır.

Öğretmenlik mesleğini seçmemizin önemli nedenlerinden biri de toplumu ve geleceği önemsememiz değil mi...

Sosyal sorumluluk konusunda öğrencilerinize sizden daha iyi bir örnek olamaz. Ellerini taşın altına koymalarını sağlayarak onların da bir hayata dokunmalarını sağlayabilir, dünyayı daha güzel bir yere dönüştürebilirsiniz.

Aslında gerçekten çok güzel sosyal sorumluluk projeleri yapılıyor. Önemli olan daha çok gencin bu bilinçte olması ve bu projelerde daha çok gencin aktif rol alması. İşte bunun için bıkmıp usanmadan çocuklarımızı, gençlerimizi toplumu desteklerken, kendi duygularını tanımları ve kendilerini geliştirmeleri için fırsatlar sunmalıyız. Onlar için düşünmek yerine onlarla birlikte düşünmekten vazgeçmemeliyiz.

**Sosyal sorumluluk
iyiliği yaymanın en etkili yoludur...**

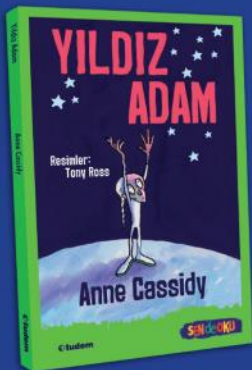
KAYNAKLAR:

- <http://compassschool.org/curriculum/social-responsibility/>
- http://www.ascd.org/ASCD/pdf/journals/ed_lead/el_199011_berman.pdf
- <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5439012/>

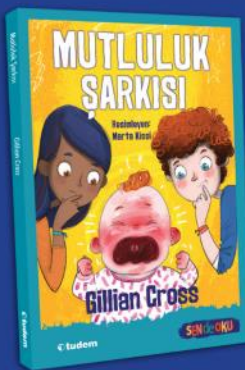
**Türkiye’de
ilk kez**

**Türkiye'de
ilk kez** Okuma gücü çeken,
okumaya isteksiz ve disleksik çocuklar için
özel bir koleksiyon.

SENdeOKU

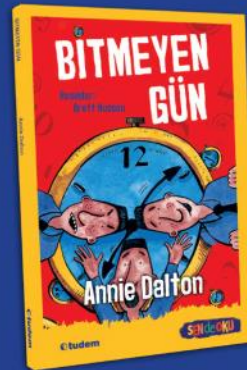
Okuma seviyesi: ★★☆☆☆
İlgi yaşı: 8-12

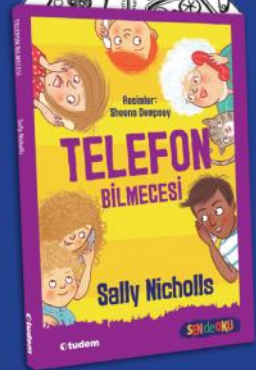
Okuma seviyesi: ★★☆☆☆
İlgi yaşı: 8-12

Okuma seviyesi: ★★☆☆☆
İlgi yaşı: 8-12

Okuma seviyesi: ★★★★★
İlgi yaşı: 8-12

Okuma seviyesi: ★★☆☆☆
İlgi yaşı: 7-10

Her ay yeni kitapların eklenmesiyle zenginleşecek SEN de OKU koleksiyonu, sade ve anlaşılır dili, renklendirilmiş sayfaları, disleksi dostu yazı tipi, harfler, satırlar ve paragraflar arası bırakılan ferah boşlukları, birbirinden ilgi çekici ve eğlenceli öyküleriyle çocukları edebiyatın keyifli dünyasına yaklaştırıyor.

sendeoku.org

tudem.com   **tudemyayingrubu**

Prof. Dr. Ebru Aktan ACAR
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

ORADA OLMAK ONLARIN SEÇİMİ DEĞİL: "UMUTLARI ERTELENEN ÇOCUKLAR"

Okul öncesi eğitim, çocuğun doğduğu günden temel eğitime başladığı güne kadar yani 0-6 yaş arasındaki dönemi kapsayan ve çocukların gelecekteki yaşamlarında çok önemli bir yeri olan, çocukların zihinsel, fiziksel, sosyal, duygusal ve dil gelişimini büyük ölçüde tamamladığı gelişim ve eğitim sürecidir. Hem çevresel hem de biyolojik etkenlere baktığımızda son derece kritik bir zaman dilimini kapsayan okul öncesi yıllar, çocuğun gelişimi için en önemli ve ileride telafisi güç olan dönemlerden biridir. Çocuğa sunulacak çevre uyaranlar açısından ne kadar zengin olursa, çocuk o oranda olumlu yönde gelişim göstermektedir.

Çocuğun gelişiminde, kişiliğinin oluşmasında, davranışlarının şekillenmesinde, kısacası çocuğun gelişiminin her evresinde etkili olan en temel değer ailedir. Çocuğun içerisinde bulunduğu aile ortamı, ebeveynlerin deneyim ve tutumları çocuğun kişiliği üzerinde belirleyici rol oynamaktadır. Fakat her çocuk bu şansı elde edememektedir.

Suç oranlarının giderek artış gösterdiği günümüzde hükümlü ya da tutuklu kadınların birçoğunun anne olduğu ve genelde çocuklarının bakımından birinci derecede sorumlu olduğu gerçeğinden hareketle, yeryüzündeki milyonlarca çocuğun, ebeveynlerinin tutuklanması ve hapsedilmesinin olumsuz ve derin etkilerine maruz kaldığı yadsınamaz bir gerçektir. Özgürlükten yoksun kalmak oldukça ağır ve zor bir durumken, hamile ya da küçük çocukla Ceza İnfaz Kurumu'na giren bir kadın için durum çok daha karmaşıklaşmaktadır (Alejos, Brett & Zermatten, 2005). Elbette ki Ceza İnfaz Kurumları çocuklar için uygun bir ortam asla değildir; fakat 0-6 yaş aralığındaki bir çocuğun annesinden ayrı kalacak olması da başka sorunları gündeme getirmektedir. Bu çocuklar Ceza İnfaz Kurumları'nda uygun olmayan şartlarda anneleriyle kalsalar da, Ceza İnfaz Kurumlarına girmeyip akrabaları ile kalsalar da ya da devlet kurumları tarafından gözetilseler de cezaevi sürecinin bir parçası olurlar.

Okul öncesi dönemi anneleriyle birlikte Ceza İnfaz Kurumları'nda geçirmek zorunda kalan çocuklar,

kapalı alanda bulunma, koğuşların fiziki ve sosyal şartları kendileri için uygun olmaması, akranlarından uzakta yetiştirme, uygun rol model olabilecek insanlarla bir arada olamama, çevresel uyaranlardan yoksunluk, içinde bulunduğu yaş grubunun gerektirdiği eğitimi alamama, gelişimsel gerilikler gibi birçok dezavantajla karşı karşıya kalmaktadırlar. Ebeveynleri ile birlikte yaşantı süren çocuklar için bile bu imkanlar yeteri kadar sağlanamazken, Ceza İnfaz Kurumları'nda hükümlü ya da tutuklu anneleri ile birlikte kalmak zorunda olan çocuklar için bu durum daha da imkansız hale gelmektedir. Ceza İnfaz Kurumları'nda doğan ve yaşamak zorunda kalan çocukların yetersiz ya da farklı uyaranlara maruz kalmalarının ileriki yıllardaki yaşantılarını olumsuz yönde etkileyeceği ve yaşamlarında kalıcı izler bırakacağı aşîkardır. Bu konuda yürütölen kısıtlı araştırmalardan elden edilen sonuçlar, Ceza İnfaz Kurumları'nda anneleriyle birlikte kalan çocukların doğadan uzak kaldıkları için yeterli gelişim gösteremedikleri ve olması gerekenden farklı tepkiler verdikleri birçok durum ortaya çıkmaktadır (Artar, 2012; Bağ ve Bıçakçı, 2015).

Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 1. Maddesine göre

"Her çocuk tektir,

eşsizdir

ve biriciktir..."

Kutuk ve arkadaşları (2018) tarafından Tarsus Kapalı Kadın Cezaevi'nde anneleriyle birlikte kalan çocuklarla yürütülen bir araştırmanın sonucunda, çocuklarda en sık tanılanan uyum bozukluğunun ayrılma anksiyetesi bozukluğu olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Ayrıca bu çocuklar yaşlıları gibi okul öncesi eğitime sağlıklı bir biçimde ulaşamamaktadırlar. Giderek artan farkındalıklar, geliştirilen projeler ve devletin desteği ile bu dezavantajları en aza indirmek amacıyla bazı Ceza İnfaz Kurumları'nda oyun odaları, kreş ve anaokulları oluşturulmakta ya da çocuklar Ceza İnfaz Kurumları dışındaki bir okul öncesi eğitim kurumuna gönderilmektedir. Günün belli saatlerini kreşte, oyun odasında ya da anaokulunda geçiren çocuklar, süre dolduğunda ise koşullara annelerinin yanına dönmektedirler. Ancak ne yazık ki, tüm Ceza İnfaz Kurumları aynı donanımlara sahip değildir.

Ülkelere göre incelediğimizde, anneleriyle birlikte Ceza İnfaz Kurumu'nda kalma üst yaş sınırı Pakistan ve İspanya'da 6 yaş, Avustralya'da 5 yaş, Kanada ve Kenya'da 4 yaş, Danimarka, Portekiz, Hong Kong ve İsviçre'de 3 yaş, Almanya'da 3-6 yaş aralığı, Finlandiya'da 2 yaş, İsveç ve Malta'da 1 yaş, Birleşik Krallık'ta 18 ay şeklinde değişkenlik göstermektedir. Ülkemizde ise bu sınır 6 yaştır (www.loc.gov, www.quno.org).

Türkiye'de ise yasal olarak annesi tutuklu ya da hükümlü olan ve dışarıda bakacak kimsesi bulunmayan 0-6 yaş grubu çocuklar anneleri ile birlikte Ceza İnfaz Kurumları'nda kalmaktadırlar. Bu da tam olarak gelişimin en önemli evresi olan okul öncesi döneme denk gelmektedir. 6 yaşından sonra annelerinden ayrılmak zorunda kalan bu çocukların bakımına, bakacak kimseleri olmadığı takdirde, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü'ne bağlı yuvalarda devam edilmektedir.

Ülkemizde kadın hükümlü ya da tutuklular için Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumları, Kadın Açık Ceza İnfaz Kurumları ve Kampüs Ceza İnfaz Kurumları olmak üzere farklı tiplerde, farklı imkân ve donanımlara sahip Ceza İnfaz Kurumları bulunmakta olup, bu kurumlarda kalan kadın sayısı 5.000'dir. Adalet Bakanlığı'nın güncel verileri ışığında anneleri ile birlikte Ceza İnfaz Kurumu'nda kalan çocuk sayısı ise 14.11.2017 tarihi ile 573 olarak belirtilmiştir (www.cte.adalet.gov.tr).

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü'nün 17.03.2017 tarih ve 29072 sayılı resmi yazısına göre, 2017-2019 Orta Vadeli Programda okul öncesi eğitimin zorunlu hale

getirileceği belirtilmiş olup zorunlu eğitime geçişle birlikte bir sonra ki eğitim öğretim yılında ilkökula başlayacak olan 54 ay ve üzeri çocukların tümünün okullaştırılması hedeflenmiştir. Bu da demek oluyor ki, Ceza İnfaz Kurumları'nda annesi ile birlikte kalan her çocuğun hiçbir ayırım gözetmeksizin okul öncesi eğitim almaya hakkı vardır. Maalesef bu kurumlarda yaşayan çocuklar eşit şartlarda değildir. Kimi Ceza İnfaz Kurumları'nda çocuklar okul öncesi eğitim alabiliyorken, birçoğunda bu imkandan faydalanamayan ya da henüz dışarıyla tanışmamış çocuklar vardır.

5275 Sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirleri'nin İnfazı Kanunu'nun 65. Maddesi kapsamında "Anaları hükümlü olup da dışarıda korunmasına bırakılacak kimsesi bulunmayan 0-6 yaş çocuklar, annelerinin yanında kalabilirler. Bu çocuklar gündüzleri Ceza İnfaz Kurumu bünyesinde veya Aile Sosyal Politikalar Bakanlığı Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü/ diğer kurum kuruluşlara ait Kreş ve Bakımevlerinde barındırılırlar." ifadesi yer almaktadır. Aynı Kanunun 77. maddesine göre ise "Sivil Toplum Kuruluşları ve Özel Kişiler Cezaevlerindeki eğitim ve iyileştirme faaliyetlerine katılabilirler." (<http://www.ceza-bb.adalet.gov.tr/mevzuat/5275.htm>).

Ülkemizde bu konuda az sayıda da olsa çeşitli vakıf, dernek ve sivil toplum kuruluşları tarafından iyileştirme çalışmaları yürütülmekte ve çocukların yaşam şartları iyileştirilmeye çalışılmaktadır. Buradaki en temel amaç, gelişimin en temel basamağı olan okul öncesi eğitim alanında ilerleyen yıllarda çocukta oluşabilecek açığı kapatmaktır. Bu kapsamda Alanya Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Ankara Sincan Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Çanakkale E Tipi Ceza İnfaz Kurumu, Eskişehir H Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, İstanbul Bakırköy Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Kırklareli E Tipi Ceza İnfaz Kurumu, Kocaeli T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Muğla E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Sivas Açık Ceza İnfaz Kurumu, Tekirdağ 1 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu ve Van M Tipi Ceza İnfaz Kurumu, bünyesinde Oyun Odası ve Kreş barındıran kurumlar arasındadır.

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi İlköğretim Bölümü Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim gören öğretmen adayları tarafından, ders danışman öğretim elemanının rehberliğinde Topluma Hizmet Uygulamaları Dersi kapsamında yürütülen "Umutları Ertelenen Çocuklar" Projesi kapsamında Çanakkale E Tipi Kapalı Ceza İnfaz kurumunda anneleri ile birlikte kalan çocuklar için Oyun Odası açılmıştır. Birçok kurum, kuruluş ve derneğin gönüllü destekleriyle tamamlanan projeye, Doğtaş Mobilya, Türkiye Özel Okullar Birliği ve ÇABA Derneği olmak üzere pek çok kişi, kurum ve kuruluş katkı sağlamıştır (Aktan Acar, 2012)

Açılıшта Anı Defterine bir misafirin düştüğü bir not...

"Üretmektir bizi özgün kılan, belki bu güzel projede özgürlükten mahrum çocuklara bir parça tebessüm sağlayabildiyseniz özgürlüğün tanımına katkıdır: sizleri bugün kendimize örnek alarak ayrılıyorz buradan. Sevgiyle kalınız. Cumhur Çırnaz. 06.06.2012"

Türkiye Çocuklara Yeniden Özgürlük Vakfı tarafından 2014 yılında başlatılan bir proje kapsamında, İstanbul Bakırköy Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu (MEB Adalet Anaokulu) ve Gebze Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda Milli Eğitim Bakanlığına bağlı 3-6 yaş çocuklarına yönelik anaokulları hizmete açılmıştır. Ceza İnfaz Kurumları'nda anneleri ile kalan çocukların dışarıdaki akranları ile eşdeğer bir eğitim şansı yakalamalarını sağlamak, toplumumuzda bu konuya farkındalık yaratmak ve bu çocukların kaldıkları ortamlardaki fiziki ve sosyal şartlarını iyileştirmek amacıyla 1980 yılında kurulan vakıf çalışmalarına ilk olarak Bakırköy'de özellikle suç işlemiş çocuklarla başlamış; ardından Adalet Bakanlığı ile yürütülen

çalışmalar sonucunda Bakırköy Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda Adalet Anaokulu açılmıştır. Daha sonra benzer bir çalışma Gebze Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda yürütülmüştür (www.tcyov.org)

Bu konuda ülkemizde giderek artan farkındalıklar sonucunda çeşitli dernekler ve vakıflar tarafından yürütülen projeler de mevcuttur.

Tuvana Okuma İstekli Çocuk Vakfı (TOÇEV) tarafından 2014 yılında başlatılan "Özgürlüğüm" Projesi kapsamında 7 farklı Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda anneleriyle birlikte kalan 0-6 yaş arasındaki çocukların temel ihtiyaçlarının karşılanması, oyun alanlarının geliştirilmesi ve annelerin çocuklarıyla olan davranış biçimlerinin güçlendirilmesi amaçlanmıştır. Proje, 2017 yılına kadar farklı Ceza İnfaz Kurumları'nda çocukların yararını gözeterek fırsat eşitliği sağlamak ve annelerin çocukların gelişimine yönelik farkındalıklarını artırmak amacıyla uygulanmaya devam etmiştir (www.tocev.org.tr).

Türkiye Gençlik Vakfı (TÜGVA) tarafından 2018 yılında başlatılan "Küçük Adamlar Mutlu Oyunlar" Projesi çerçevesinde 1. aşamada Eskişehir H Tipi Ceza İnfaz Kurumu'nda kalan hükümlü annelerin yaşamına dahil olan 0-6 yaş grubu çocukların sosyal ve ruhsal yönden motive edilmesi; 2. Aşama da 0-6 yaş grubu çocukların yaşadığı alanların çocuk ruhuna uygun tasarlanarak kreş ve oyun parklarının hazırlanması, açık alanda zaman geçirecek eğlendirici ve motive edici uygulamaların hayata geçirilmesi, sosyal ve ruhsal yönden motive edilerek bu çocukların hayata kazandırılması ve hayat öykülerinin iyileştirilmesi hedeflenmiştir (www.tugva.org)

Son Söz

Ceza İnfaz Kurumu'nda doğan ya da sonradan anneleri ile birlikte bu kuruma giren çocuklar dünya genelinde uygulanan ceza sisteminin bir gerçeğidir. Bu çocukların topluma kazandırılmaları, aldıkları eğitim, Ceza İnfaz Kurumları'ndaki şartlar ve annelerinin bilgi ve bilinç düzeyleri ile yakından bağlantılıdır. Çocuklar ve annelerine gerekli uzman ve eğitim hizmetlerinin sağlanması, eğitim materyalleri ve oyuncak yönünden zenginleşmiş ortamlar yaratılması, gerekiyorsa annelerinde dahil edildiği etkinliklerle dış dünya ile iletişimlerinin desteklenmesi, bunun gerçekleştirilmesi için kurum içerisinde "özel alanların düzenlenmesi", Ceza İnfaz Kurumları'nın fiziksel yapılarında onlar için uygun donanımların geliştirilmesi, kendilerine uygun sağlık imkanlarının sunulması anneleri ile cezaevinde yaşayan çocukların en temel ihtiyaçlarıdır (Artar, 2012).

Bu amaçla aşağıdaki öneriler geliştirilebilir:

Ülkemizdeki Ceza İnfaz Kurumları'nda anneleri ile birlikte yaşamak zorunda olan çocukların bu zor dönemi en az zararla geçirebilmelerini ve ileride topluma kazandırılabilirmelerini kolaylaştırmak amacıyla öncelikle farkındalık yaratmak,

Bunun için devletin ilgili bakanlıkları, üniversiteler, Sivil Toplum Kuruluşları, Dernekler, Vakıflar, sanatçılar gibi gruplarla iletişim kurarak kamuoyunun dikkatlerini bu konuya çekmek, ardından gerekli desteği sağlayarak projeler geliştirmek,

Anneleri ile kalan bu çocukların eğitim ve fiziksel koşullarını iyileştirmek, örneğin; 0-3 yaş arasındaki çocuklara yönelik sadece bu yaşta çocuğu olan annelerin birlikte kalabileceği koşullar planlamak, 3-6 yaş grubu çocukların anneleriyle değil de dışarıda diğer ebeveyni ya da akrabası ile (her ikisi de yoksa bu gruba yönelik planlanmış kurum/kişilerde) kalmasına yönelik çalışmaları hızlandırmak,

Avrupa ülkelerindeki modelleri inceleyerek özellikle "müstakil" Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumları bünyesinde burada kalan çocukların gelişimlerini en üst düzeye çıkarmak ve fırsat eşitliği sağlamak amacıyla kreş ve anaokulları dışında "özel bir model" geliştirmek,

Üniversitelerin ilgili bölümlerindeki genç akademisyenleri ve araştırmacıları bu konuya yönlendirerek mevcut durumu gözler önüne serip kamuoyu yaratmak, ardından kısa, orta ve uzun vadede çözüm önerileri geliştirip hayata geçirmek.

Avrupa'da Ceza İnfaz Kurumlarında yaşamak

zorunda kalan çocukların gelişimlerini desteklemek amacıyla kurulan "Children of Prisoners of Europe" gibi etkin çalışan kurumlara üye olup, bu kurumların bilimsel ve sosyal faaliyetlerini takip etmek (<https://childrenofprisoners.eu/>).

"Ceza İnfaz Kurumları'nda Anneleriyle Birlikte Yaşamak Zorunda Kalan Çocuklarımızın Dışarıdaki Yaştları İle Eşit Şartlarda Eşit Eğitim Hakkına Sahip Olması İçin Elele Verip Mücadele Etmeye Var mısınız?"

KAYNAKLAR:

- Aktan Acar, E. (2012) "Bizim İçin Her Çocuk Özeldir, Hizmet Öncesi Öğretmen Adaylarımızdan Paylaşımlar..." Yaşadıkça Eğitim Dergisi, 114.
- Alejos, M., Brett, R., & J. Zermatten, (2005). *Babies and small children residing in prisons* (p. 22). Geneva: Quaker United Nations Office. 08 Ağustos 2018 tarihinde www.quno.org adresinden erişilmiştir.
- Artar, F. (2012). Mahkumiyetin Mahrum Çocukları: Ceza İnfaz Kurumlarında Anneleriyle Yaşayan Çocukların Yaşam Şartları ve İhtiyaçları. Çocuk İhtiyaçları Sempozyumu Bildiriler Kitabı, 154-164.
- Bağ, C., & M. Y. Bıçakçı (2015). Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda Anneleriyle Kalan Çocukların Gelişimsel Taraması. Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 3(2), 32-52
- Ceza İnfaz Kurumlarında Bulunan Tutuklu ve Hükümlülerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımları. 08 Ağustos 2018 tarihinde <http://www.cte.adalet.gov.tr> adresinden erişilmiştir.
- Kutuk, M. ve arkadaşları (2018). Developmental Delays and Psychiatric Diagnoses are Elevated in Offspring Staying in Prisons with Their Mothers. *Scientific Report*, 8 (1), 1856.
- Laws on Children Residing with Parents in Prison, 08 Ağustos 2018 tarihinde www.loc.gov adresinden erişilmiştir.
- <http://www.ceza-bb.adalet.gov.tr/mevzuat/5275.htm>
- <https://childrenofprisoners.eu/>
- www.hapistecocuk.wordpress.com
- www.tcyov.org
- www.tocev.org.tr

Biriz KUTOĞLU

Eğitim Yöneticisi

OKUL İKLİMİ ve BAŞARIYA ETKİSİ

Okul, her bireyin hayatında unutmadiğı dönemleri geçirdiğı ve yaşama hazırlandığı yerdir. Anaokulu veya ilkokulla başlayan okul yaşamı; sahip oldukları ile başlı başına sosyolojik bir yapıdır. Okulun toplumsal bir sistem oluşu, onun kendine özgü bir kültürü olmasından dolayıdır. Okulda öğrenciler arasında resmi olmayan toplumsal bir örgüt vardır. Bu örgüt, kendine özgü bir sisteme sahiptir. Becerileri, ilgi alanları veya yetenekleri yönünden farklı öğrenciler, pek çok farklı davranışa sahiptirler. Öğrencilerin farklı sosyal statüye sahip ailelerden gelmeleri, karakteristik özellikleri, fiziksel yapıları, okuldaki çeşitli alanlardaki görevleri, öğrencilerin davranış kalıplarına yön veren başlıca unsurlar olarak sıralanabilir.

Öğrenciler, kendi aralarında bu unsurların yön verdiği bir örgüt oluştururken “okul” da kendi misyonu ve kuruluş felsefesi ile kapsayıcı ve belirleyici bir roldedir. İşte bu kapsayıcı kurumsallaşmış sosyal yapı “iç ve dış paydaşları”nın arasındaki ilişkiye göre “iklimini” oluşturur. “Okul iklimi” tüm paydaşlarını etkilediğı gibi etkilenir de... Okul; öğrencisi, öğretmeni, velisi, yöneticisi, memuru, hemşiresi, kantini, servisi, bulunduğu çevredeki yerel yönetimine kadar büyük bir sosyal yapıdır. Tüm bunlardan etkilenir ve etkiler.

Okul, çocuğun toplumsallaşmasında önemli bir rol oynar. İlkokul ve ortaokulun farklı toplumsal yapıları, çocuğun toplumsallaşmasında farklı etki eder. İlkokuldaki öğrenci, tek bir sınıfta genellikle tek bir öğretmenin rehberliğinde öğrenme yaşantısını sürdürürken ortaokul öğrencisi, çok sayıda öğretmenle karşılaşır. Öğretmenler, çocuğun toplumsallaşmasında önemli bir rol oynarlar. Öğretmenler bazı ortak değer ve düşüncelere sahiptirler ki, öğrenciler bunlardan doğrudan etkilenirler. Örneğin; dili doğru kullanma, kamu mallarına saygı, kibarlık, düzenlilik, planlılık,

dürüstlük, doğruluk, eşitlik, adalet...

Öğretmen, öğrenci için bir rol model olarak onun sosyalleşmesine yardımcı olur. Okulun başta gelen toplumsallaşma işlevi, çocuğı eğitmektir. Eğitim de kültürün temel bilgi ve becerilerini aktarmak demektir. Eğitim kuramcısı ve filozof John Dewey’e göre, okul, karmaşık bilgileri basitleştiren, zararlı çevresel etkenleri azaltarak arınmış eylem düzenini sağlayan bireyi yakın çevre sınırlamalarından kurtararak daha geniş çevreyle ilişki kurmasına olanak hazırlayan bir kurumdur.

Okulun birinci işlevi, herkesçe bilinen öğretim görevini içerir. Okul, her bireye iş ya da bilim dünyasında gerekli olan sayısal sembol ve kavramlarla, değerleri kazandırır. Okul, düşünme alışkanlığının yanında, uyguladığı öğretim programlarıyla pozitif bilim kavramlarını öğretir.

Okulun ikinci işlevi daha farklı bir boyutu içermektedir. Aile ve arkadaş çevresi çocuğa, öteki bireylerle çalışma ve paylaşma alışkanlığını kazandırırken okul bir toplumsal kurum olarak bu alışkanlığı sürdürür. İyi planlanmış bir okulun bu düzeydeki faaliyetleri, genellikle sosyo-ekonomik açıdan düşük düzeyde ve duygusal etkileşim açısından da yetersiz olan aile koşullarını telafi etme amacına yöneliktir. Bir başka deyişle, ailenin parçalanmış olması ya da bütünlüğünü koruduğı halde çeşitli nedenlerle işlevini gerçekleştirememesi, çocuğun ilgi ve sevgi gereksinimini karşılayamaması durumunda bu görevi okulun üstlendiğı görülür.

Böyle bir yapı ve işleve sahip olan okul, oluşturduğu iklim ile öğrencinin yaşamında çok önemli bir belirleyicidir. Temel değerler ve ortak beceriler açısından ele alındığında her okul bunları kazandırmak için çeşitli faaliyetler gerçekleştirir. Ancak bunun çok ötesinde her okulun kendine özgü hedefi ve öğrenci kitlesinin ihtiyaçları göz önünde bulundurularak bir iklim oluşmalıdır.

Örneğin; ilkokul eğitimiyle hedeflenen nedir? Hangi beceriler ve değerler kazandırılmalıdır? İlkokul öğrencisinin fiziksel, bilişsel, duygusal ihtiyaçları nelerdir? Bunların net bir biçimde belirlenmesi ve okuldaki eğitimin sınıf içindeki masa-sandalyelerden veya öğretmenin dersi sınıfta anlatmasından ibaret olmadığı fark edilmelidir. Bu farkındalık, okul ikliminin değişerek okulun hedeflediğine ulaşmasını sağlayacaktır. Bir başka örnek verecek olursak; Fen Lisesinde eğitim alan bir öğrencinin fizik, kimya, biyoloji laboratuvarları yerine sınıfta bu dersleri deney süreci olmadan yapması onun bilimsel süreç becerilerini kazanmasına engel olacaktır. Oysa Fen Liselerinin ülkemizdeki kuruluş amacı; zekâ düzeyleri ile fen ve matematik alanlarındaki yetenekleri yüksek olan öğrencileri, matematik ve fen bilimleri alanında yükseköğrenime hazırlamak, matematik ve fen bilimleri alanlarında gereksinim duyulan üstün nitelikli bilim adamlarının yetiştirilmesine kaynaklık etmek, öğrencileri araştırmaya yöneltmeyi, bilimsel ve teknolojik gelişmeler ile yeni buluşlara ilgi duyanların çalışacakları ortamı ve koşulları hazırlamak, yeni teknolojileri kullanabilen, yeni bilgiler üretebilen ve projeler hazırlayabilen bireyler yetiştirmek, öğrencilerin bilimsel araştırma yapmalarına, bilimsel ve teknolojik gelişmeleri izlemelerine yardımcı olacak şekilde yabancı dilde iyi yetişmelerini sağlamaktır.

Bu amaçla kurulmuş Fen Liselerinin okul iklimi de buna uygun olmalıdır. O halde; öğretmeniyle öğrencisiyle araştıran sorgulayan deney ve gözlem kültürünün hakim olduğu, laboratuvar uygulamalarının öğrenme yaşantılarının merkezinde olduğu, ulusal ve evrensel bilimsel gelişmelerin okulun gündeminde olduğu, bu gündemin sürdürülebilir bir yapı içinde paydaşlara aktarıldığı bir iklim oluşmalıdır.

Okulun amaçları ile ikliminin tutarlılığı öğrenci beklentisini karşılayan bir yapı oluşturacaktır. Bu yapının oluşmasına ve/veya zarar görmesine sebep olan etkenler ise çoğu zaman finansal kaynakların sınırlılığı ve okulun kuruluş amacını tam olarak kavrayamamış karar vericilerdir. “Okul, müdürü kadar okuldur veya öğretmeni kadar okuldur” sözü müdürün veya öğretmenin farkındalık derecesi ve becerilerine atıfta bulunmaktır. Oysa her zaman durum böyle olmayabilir. Okulun amaçları ve ikliminin tutarlılığı; başarı kavramı ile çelişir duruma gelmiş, getirilmiştir. Buna en büyük örneklerden biri; çocuğuna anaokulu eğitimi için okul arayan velilerin okulun liseye veya üniversiteye giriş sınavlarındaki başarısını sorgular duruma gelmesidir. Oysa ki; 3-5

yaş arasındaki bir çocuğun ihtiyacı ve beklentileri ile anaokullarının amaçları, sınavda başarılı olmak üzerine kurgulanamaz.

Her okul, amaçları doğrultusunda öğrencisini bir üst eğitim kurumuna hazırlar. Başarı, liseye veya üniversiteye yerleşme derecesi olarak genel-lenemez. Bu genelleme, okulları kuruluş amaçları ve ikliminin tutarlılığı açısından tehdit eden en büyük faktörlerden biridir. İlkokuldaki bir çocuk, fiziksel ve duygusal gelişimi için okulun bahçesinde koşup oynamalıdır. Spor yapmalıdır. Sanat eğitimi alabileceği atölyeler olmalıdır. Sınıfın içinde bunları yaşayamaz. Haliyle okul iklimi değişir. Okul, amacından uzaklaşır. Sıradanlaşır, tek tipleşir. O okulun sınavlar sonucu yerleştirme başarısı ne kadar yüksek olursa olsun eğer bunlar yapılmıyorsa sınavla bir üst eğitim kurumuna yerleşmiş ancak o üst eğitim kurumunda başarılı olmak için gerekli beceri ve yetkinliklere sahip olmayan bireylerin ortaya çıkacağı ortadadır.

Okul sürecinde çocukları mutlu eden en önemli göstergelerden biri de birey olarak okulda kabul görmesi ve kendini gerçekleştirme sürecinde okulun ona sağladıklarıdır. Burada, “mutluluğa bakış” öğrenci merkezli okul anlayışına sığan ve bunu da yanlış yorumlayarak akademik dayanağı olmadan popülist bir yaklaşımla oluşturulmuş okul ikliminin yaratılması en büyük yanılgıdır. *Çocuk kaç yaşında olursa olsun; kendini doğru ifade edebileceği, gelişimi gereği ihtiyaç duyduğu becerileri kazanabileceği bir ortamda mutlu olur.* Onun bu mutluluğu, özgüven kazanmasını sağlayarak onu başarılı kılmadaki belki de ilk ve en önemli adımlardan biri olacaktır.

Uygun okul ikliminin oluşmasında öğretmenlerin rolü oldukça belirleyicidir. Öğretmen, okulun amaçları doğrultusunda kurgulayacağı öğrenme yaşantılarını sınıfın içinden okulun bulunduğu mahalledeki yerel yönetime kadar götürebilir.

Öğretmenler için eğitimin duvarı yoktur; sınıfın, okulun duvarları vardır. Onlar da başarı için engel değil aşılması gerekendir.

KAYNAKLAR:

- Çocuk Psikolojisi, Prof. Dr. Haluk Yavuzer, Remzi Kitabevi, 1998
- MEB Fen Liseleri Yönetmeliği
- <http://www.mehmeteminsoylu.com>

Doç. Dr. Tuncay AKÇADAĞ
Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi

EĞİTİCİNİN ETİK DIŞI DAVRANIŞLARI ÜZERİNE...

W "Tacizci öğretmen" aramasıyla Google, ilk 30 saniyede 59.900 haber verdi. Benzer biçimde "yolsuzluk yapan öğretmen haberleri" diye arama yapıldığında 848.000 haber bulmak mümkün. Öğretmen ve okul yöneticilerinin basına yansıyan etik dışı haberlerinin konu edildiği bir araştırmada ilk sıraları cinsel taciz, fiziksel şiddet ve meslektaşlar arasındaki etik dışı davranışlar almıştır (Çetin ve Demirkasımoğlu, 2015).

Haberler ve araştırmalar incelendiğinde yozlaşmanın giderek arttığını ve bir çöküş yolculuğunun devam ettiğini anlamak mümkündür. Yozlaşma ve etik dışı davranışlar tüm toplumlarda bir tehdit unsuru haline gelmiştir. Bu nedenle etik kavramı sürekli hatırlanır hale gelmiş, temiz bir toplum oluşturma ve devam ettirmede anahtar rolünü üstlenmiştir.

Etik kavramının işlevselliğine; yozlaşmaya giden yolları engelleyen, genel olarak toplum, siyaset, yargı ve yönetim sisteminin düzgün ilerlemesini sağlayan, kalite ve güven aracı olabilen, dolayısıyla "pozitif dışsallığı" yüksek olan değerler ve davranışlar olarak bakılabilir (Eryılmaz, 2009). Kurumlar kendi açılarından durumlara yaklaştıklarında meslek etiği kavramı ön plana çıkmaktadır. Böylece çoğu mesleklerde uyulması gereken etik ölçütleri ortaya koyan çalışmalar gerçekleştirilmektedir.

Meslek açısından eğitimciliğe baktığımızda durum, belki de diğer mesleklerden biraz daha önemle

düşünmeyi gerektirecek bir hal almaktadır. Konusu doğrudan insan olan ve insanın toplum açısından şekillenmesine hizmet eden eğitimcilik mesleği, hata barındırmayan ve hata yapıldığında da telafisi çok zor olan bir disiplindir. Bu nedenlerle eğitici etiği iyice tanımlanmalı ve üzerine önemle durulmalıdır.

Eğitici Etiği Nedir?

Eğitici etiği, eğitimci adı verilen ve eğitim işindeki ilişkilerden dolayı, diğer ilgili kimselerle eğitimcilerin münasebetlerinden doğan, neyin doğru, neyin yanlış, neyin haklı, neyin haksız olduğu inançlarına dayalı ilkeler ve kurallardır diye tanımlanabilir. Ayrıca eğitiminin etik davranışları, eğitimle ilgili kanun ve yönetmeliklere uygun işlem ve uygulamaların yanı sıra toplumun değer yargılarıyla da uyumlu olabilmek durumudur denebilir.

Tanımdan hareketle eğitimcileri ve onların ilişki kurmak durumunda olduğu kesimi ve bu ilişkilerden doğan durumları, bir de, bu ilişkilerde yanlışa düşmemek için etik ölçütleri açıklamak gerekiyor. Çünkü bu ölçütler çalışanları, iyiye ve doğruya yönlendirmedeki ilkelerin neler olduğunu, kişisel arzuların belli bir çizgide kalmasını ve bu çizginin dışına çıkmayı önlemeyi, mesleki idealleri geliştirmeyi ve ilkesiz kimseleri meslekten dışlamayı içermektedir. Böylece eğitimcilerin bilgisizlikten veya kişisel eğilimlerinden kaynaklanan etik dışı davranışlara yönelmelerine engel olunabilir. Buradaki belirlilik ve açıklık yukarıda Google aramalarıyla karşımıza çıkan etik dışı davranışların sıklığını düşürmek için atılmış önemli bir adım olarak sayılabilir.

Eğitimciliği meslek olarak seçmiş kişilerin diğer insanlardan farkları vardır; olmak durumundadır. Bu farklar öncelikle eğitim işinin diğer işlerden farklı olmasından gelir. Diğer işlerde, işi öğretenlerin model olma özellikleri, sadece o iş için sınırlı olması yeter bir durum olarak sayılabilirken, eğitimcinin model olması onun bütün davranışlarıyla ilişkilidir. Bunun nedeni gayet açıktır. Eğitimcinin işi, yetiştirmek üzere ilişkide olduğu bireyin sosyal, kültürel, ruhsal, bedensel ve zihinsel gelişimlerini birlikte düşünerek, faaliyetlerini bu bütüne etki edecek biçimde düzenlemektir. Demek oluyor ki, söz gelimi, matematik öğreteceksek sadece matematik öğretmek yetmiyor. Matematik öğretirken o insanın iyi bir insan olması için de gerekenlerin yapılması eğitimcinin sorumluluğu içindedir. Ya değilse bilgisayarlı öğretimle de matematik öğrenilebilir...

Eğitimci, işini yaparken, yani bireyi yetiştirme işi ile uğraşırken önce yetiştirdiği birey ile sonra da o bireyin yetiştirilmesinde rol alan diğer kimselerle ilişkiler içine girmek durumunda kalıyor. Tam da burada yanlışla düşmemek, hem eğitimcinin kendisine hem de eğitimcinin ilişkide bulunduğu diğerlerine etik açıklamalarda bulunmak gerekiyor.

Bu açıdan, eğitimcilerin ilişkide bulunmak durumunda olduğu diğer kimseleri, eğitimci-öğrenci, eğitimci-eğitimci, eğitimci-veli, eğitimci-diğer çalışanlar diye gruplamak ve etik davranışları bu gruplar üzerinden tarif etmek gerekebilir.

Etik dışı davranışların başlıkları ise şöyle ele alınabilir:

- ayrımcılık,
- kayırma,
- rüşvet,
- yıldırma,
- korkutma,
- sömürü,

- istismar,
- ihmal,
- bencillik,
- eziyet,
- yolsuzluk,
- yaranma-dalkavukluk,
- şiddet-baskı-saldırganlık,
- hakaret-küfür,
- bedensel ve cinsel taciz,
- kötü alışkanlıklar,
- görev ve yetkinin kötüye kullanımı,
- dedikodu,
- zimmet,
- dogmatik davranış,
- yobazlık-bağnazlık (MEB-MEGEP, 2016: 31-33).

Söz gelimi eğitimci-öğrenci, eğitimci-eğitimci, eğitimci-veli ve eğitimci-diğer çalışanlar arasında ayrımcılık başlığı altında ne gibi davranışlar olmaktadır? Cinsiyete, siyasi görüşe, etnik özelliğe, ekonomik ve sosyo-kültürel öğelere dayalı bir ayrımcılık nasıl yapılmaktadır? Bu ve benzeri durumlar kurcalanmalı ve araştırmalarla etik dışı davranışlar betimlenmelidir. Bu tür çalışmalar hizmetin öncesinde öğretmen yetiştirmede ve hizmetin içinde öğretmeni güçlendirmede, okul örgütünün kültürünü ve iklimini oluşturmada yol gösterici ve belirleyici olacaktır. Bu davranışların gözlenebilir bir biçimde betimlenmesi ve okullarda etik başlıklı eğitimlerle ele alınması öncelikle bilginin oluşması açısından gereklidir.

Kötülüğün olduğu yerde bilgisizliğin-cahilliğin olduğunu hatırlamakta yarar var. Böylece toplumun yozlaşmasını önlemede ve toplumsal çöküşünün önüne geçmede rol alınmış olur.

KAYNAKLAR:

- Çetin, S.K. Demirkasımoğlu, N. (2015). *Öğretmen ve Yöneticilerin etik Ve Etik Dışı Haberlerinin Basına Yansımaları* Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi, Bahar 2015 Sayı.34.
- Eryılmaz, B. (2009). *Etik Liderler Programı Eğitici Kılavuzu*. Ankara: Elma Yayınevi
- MEB-MEGEP. (2006). *Mesleki Eğitim ve Öğretimi Güçlendirme Projesi, Meslek Etiği*. Ankara

“DEĞER VEREBİLMEK İÇİN DEĞERİNİ BİLELİM”

Prof. Dr. Gelengül HAKTANIR

TEMA Vakfı Bilim Kurulu Üyesi– Ankara Üniversitesi Emekli Öğretim Üyesi

Değerler ve Değer Eğitimi

Değerlerin tanımı çeşitli yazarlara ve kaynaklara göre değişebilmektedir. Genel anlamıyla söylemek gerekirse değer; “Bir varlık, olay veya duruma atfedilen iyilik, önem, kullanışlılık ya da kıymet derecesi veya elle tutulamayan nitelik” olarak tanımlanmaktadır.

Değerler eğitiminde ise değerler farklı bir anlam içermektedir. Bir tanımı şöyledir; değerler, davranışlara rehber olan, kararları veya inançları değerlendirmede referans alınan, kişisel bütünlük ve kimlikle yakından ilişkili olan ilkeler, temel kanaatler, idealler, standartlar ya da yaşamsal tutumlardır. Değişik kaynaklarda farklı değerlere yer verildiği görülmektedir ancak akıl yürütmeyi engelleyen bir şeyin değer olması kabul edilemez. Örneğin merhamet kendi başına değer olamaz, adalet ise en iyi değerdir denilebilir. Bu durumda merhamet için ancak adaletliyse iyidir diyebiliriz. Eğitimle doğrudan ilişkili değerlerin yanı sıra değerler eğitimi çeşitli toplumsal kurumlar veya yapılarla ilişkili alanlarda insani değerlerin gelişimini içermelidir. Bu anlamda ahlaki, siyasal, kültürel, yerel, küresel, bireysel, bilimsel, dini, çevresel (ekolojik), estetik, sanatsal, ekonomik ve tinsel alanlarda değerlerden söz edilebilir. Bu alanlarda farklı değerler ele alınabilmektedir ancak bazı değerler bütün alanlarda önem kazanabilmektedir.

Türkiye’de değerler eğitiminin hedeflediği değerler “yardımlaşma, dayanışma, hoşgörü, misafirperverlik, vatanseverlik, doğruluk, iyilik, temizlik, çalışkanlık, dürüstlük, sevgi, saygı, duyarlı olma, paylaşımcı olma” olarak belirtilmektedir. Bu değerlerin gelişimini destekleyebilmek için çocuğu kendi özel yaşamında ve eğitim ortamlarında etkin kılacak yöntemlerin planlı olarak bütünleştirilmesi ve öğrenme ve öğretim süreçlerinde farklı etkinliklere yer verilmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Ancak değer kazandırmanın sadece etkinlikler aracılığıyla yapılabilecek bir görev olmadığı, değerlerin, çocuğun çevresindeki bütün yetişkinlerin doğru tutum ve davranışlarının tutarlı ve sürekli olmasıyla desteklenebilecek bir konu olduğu unutulmamalıdır.

OkulAile

Eğitim sürecine bakıldığında, aslında eğitimin; öğretmen, okul ve program gibi çeşitli bileşenleri ile açık veya örtük olarak değerleri yansıttığı söylenebilmektedir. Değerler okulda yapılan eğitimlerde her şeye sinmiş durumdadır. Okulda bulunan bütün yetişkinlerin vurguladığı konular, yaptıkları açıklamalar, pedagojik yaklaşımları, kendi aralarındaki veya okul-aile arasındaki ilişkiler, öğrenme-öğretim ortamlarındaki uyarılar, eğitim programının amaç ve kazanımları, içerdiği içermediği konular, ortam ve materyaller, kullanılan dil gibi özelliklerle değerler hem açık hem de örtük olarak eğitime yansıtılmaktadır. Bu süreçte biryandan öğrencilerde çeşitli değerlerin gelişimi sağlanırken biryandan da toplumun değerleri yansıtılır. T.C. Yüksek Öğretim Kurumu 25 öğretmenlik lisans programında 2018-2019 eğitim öğretim yılından itibaren uygulanmaya başlamak üzere güncellemeler yapmıştır.

Temel eğitim dönemine öğretmen yetiştiren, okul öncesi ve ilkokul öğretmenliği lisans programlarına bakıldığında; konuyla ilgili olarak “Erken Çocukluk Dönemi Çevre Eğitimi”, “Karakter ve Değer Eğitimi”, “Eğitimde Ahlak ve Etik”, “Özel Eğitim ve Kaynaştırma” derslerinin programlara eklendiği görülmektedir. Bu derslerin eklenmesi olumlu bir gelişme olarak ele alınabilir ancak yukarıda özetlenen ölçütlerin dikkate alınıp yanlış uygulamalar yapılmaması koşuluyla...

Değerlerin kazandırılmasında okulların yanı sıra devlet, aileler, yerel çevre, akranlar, medya ve diğer toplumsal kurumlar da etkilidir. Ancak çocukların yaşamında okullarda verilen değerler eğitiminden çok aileleri ve yakın çevrelerinde yaşatılan değerlerin kalıcı olduğu unutulmamalıdır. Bu nedenlerle çocuklara hangi değerlerin kazandırılacağı önemli bir sorun olarak ortaya çıkabilir. Çünkü aynı toplumda farklı kurumların çatışan değerleri olabileceği gerçeği karşısında uygun değerlerin belirlenmesi gerekmektedir. Örneğin birkaç gün önce, 28-29 Kasım 2018 tarihlerinde İstanbul’da düzenlenen “TRT Uluslararası Çocuk Medyası Konferansı”na katılan bilim insanları, özel ve kamu medya çalışanları da bu konuları ele aldılar ve sonuçta sadece medya kuruluşlarının değil çocuk ve çocuğun çevresindeki bütün yetişkinlerin medya okuryazarı olması için çaba gösterilmesi gerektiğini tekrar tekrar belirttiler. Bu toplantıda çocukların beğendikleri bir çizgi film ya da videoyu yılda 53 kere izleyebildikleri de belirtildi. Bu bilgiyi dikkate almak gerek çünkü içinde hangi konuların hangi yönde ele alındığı, içinde yaşanan toplumun ve ailelerin değerlerine uygun bir yorumlama olup olmadığı son derece önem kazanmaktadır. Konferansta RTÜK İnsan Kaynakları ve Eğitim Daire Başkanlığı tarafından pilot bir uygulama ile “Medya Okuryazarlığı” dersi başlatıldığı ve dersin sonunda yapılan değerlendirme ile öğrencilerin yarısından fazlasının dersten yararlandığının bulunduğu bildirilmiştir. Bu çalışma sürecinde öğrenciler için bir kitap hazırlanmış, 4- 12 yaş grubu için bir dergi hazırlanmış, bunun yanı sıra bu dersi verecek öğretmenler için hizmet içi eğitim çalışmaları da başlatılacakmış. Böyle olumlu adımların farklı kurumlar tarafından ve bu topraklarda yaşayan bütün çocuklara ulaşacak şekilde atılmasında büyük yarar olacaktır. Bu bağlamda özellikle ailenin, medyanın ve okulun katkıda bulunduğu değerler üzerinde dikkatle durulmasının ve bu sorunun çözülebilmesi için sınıf

içi çalışmalarda ve evlerde çocuklara değerleri inceleme, analiz etme ve eleştirme fırsatı sunulmasının önemi ortaya çıkmaktadır.

Erken Yaşlar Değerli Yıllardır

Erken çocukluk yaşlarını da içine alan temel eğitim döneminde çocukların eğitimi söz konusu olduğunda öncelikle çocukların çevrelerini nasıl algıladıklarını gözden geçirmek gerekir. Algı, duyular aracılığıyla alınan bilginin yorumlanması, seçilmesi ve düzenlenmesi anlamına gelmektedir. Başka bir deyişle bireyin bir nesne/varlık hakkında algısının oluşabilmesi için o konuda duyuları yoluyla bilgi edinmesi gerekmektedir. Çevreden bilgi edinme yoluyla oluşan algı, bireyin bu bilgileri uygun ve doğru bir şekilde eyleme dönüştürmesine, yorumlamasına ve değerlendirmesine yardım etmektedir.

Bireyler dünyayı görsel algı ve işitsel algı gibi tüm duyu organları yoluyla algırlar. Her duyuma ilişkin algıları vardır. Ancak en büyük ağırlığı görsel algı taşımaktadır İnsan, toplum ve çevresi arasındaki devamlı etkileşim davranışın temel kaynağını oluşturur. Etkileşimlerin nitelikli, tutumların sağlıklı ve dolayısıyla davranışların doğru yönde olması ise o konudaki algıların doğru bilgilere dayanmasını gerektirir.

Duyular ==> algılanan bilgiler==> tutumlar==> davranışlar sürecini en başından ele aldığımızda ise insanın dünyaya gelişi itibariyle duyularının geliştirilmesinin önemi görülebilmektedir. Bir çocuk için öncelikle yapmamız gereken şey onun kendini tanıması ve kendine değer vermesi için ona rehber olmaktır. Dünyaya gelişinden itibaren önce ailesinde, yakın çevresinde ve sonra da okul öncesi eğitimden itibaren öğrenim hayatında çevresindeki yetişkinlerin bu rehberlik görevini çok iyi yapması gerekir. Çünkü kendisinin farkında olmayan, yapabileceklerinin sınırlarını bilmeyen bir birey başka varlıklara değer veremez. Değerler konusu bilişsel, duyuşsal ve devinimsel becerilerin çok yönlü olarak desteklenmesini gerektirmekle birlikte; inanma, takdir etme, benimseme, özen gösterme, sorumluluk alma, gönüllülük, tercihleri belirleme, tutum geliştirme ve değer verme gibi becerileri içeren duyuşsal becerilerin gelişimi değerlerin oluşmasında öne çıkmaktadır.

Okul öncesi ve okul çağlarında oluşan ilgiler ve tutumlar gelecekteki istendik davranışların temelini oluşturur. Özellikle çocukluk çağında ve genç yaşta oluşan değer yargıları ve tutumlar, erken yaşlarda doğayla olan ilişkilerde empatinin gelişmesi ve doğaya karşı sevginin oluşmasında oldukça önemlidir. Değerler eğitiminin önemli bir konusu olan çevre eğitimi konusunda bireylerde çevreye yararlı bilinçli davranışların gelişmesine yardımcı olabilmek için erken yaşlarda onlara doğayı tanıtıcı ve sevdirci oyunlar oynatmak, doğada yaşantılar kazandırmak gerekmektedir.

Bu konularda hazırlanacak çeşitli etkinlikler ve yaşantılarla çocuklar, olumlu duygular edinirler ve çevre dostu olmayı öğrenirler. Doğanın bir değer olduğunu öğrenen çocuklar bütün duyu organlarıyla onun güzelliklerinin farkına varır ve onu korumak için çaba harcarlar.

İnsanlar sevdiklerini korurlar ve bildikleri, tanıdıkları varlıkların sorumluluğunu alırlar. Bu nedenle çocuklara hayvan ve bitkileri sevdirmek, çevre eğitiminin en temel amaçlarından birisi olmalıdır. Çevre eğitimi, belirli bir etkinlik saatiyle sınırlandırılmayıp her etkinlikle ilişkilendirilerek sunulmalıdır. Bunun için de her öğretmen çevre sorunlarına karşı duyarlı olmak yani çevre bilincine sahip bir birey olmak zorundadır. Çocukluklarında bitki ve hayvanlarla ilgilenen ve doğada çocukluk yaşantıları olan kişilerin ileriki yaşamlarında, çocukluklarında bu şansı olmayan kişilere göre çevre sorunlarına karşı daha duyarlı oldukları belirlenmiştir.

Erken çocukluk döneminde çocukların doğayı keşfetmeleri ve doğa ile bağ kurmaları için yetişkinler neler yapmalıdırlar?

Çevre sorunlarının birey tarafından risk olarak algılanması ve tehdit olarak görülmesi de çevreye yararlı davranışları motive etmesi açısından oldukça önemlidir ancak çocuklara her zaman olumsuzluklardan söz etmek de doğru ve istenen bir eğitim yöntemi olamaz çünkü çocukların geleceklerinden ümitlerinin kesilmemesi gerekir. Eğer bir birey geleceğine güvenle bakamazsa onun yaşam sevinci kaybolur.

Gelecekte çocukların bitki ve hayvanlara karşı olumsuz tutum geliştirmelerini, diğer canlılara karşı acımasızca davranmalarını ve hayvanlardan tiksinti duymalarını önlemek için, hayvanları kötü birer varlık olarak gösteren, devamlı insanlara zarar veren yaratıklar olarak sunan masal ve hikâyelerin anlatılmasına son verilmeli ve aynı zamanda ormanların da kesilmeye ve kullanılmaya mahkûm birer ham madde olduklarını çocukların zihnine yerleştiren şarkılardan ve şiirlerden vazgeçilmelidir.

Okul öncesi dönemdeki çocuklar için doğa kendi başına bir laboratuvarıdır. Bu nedenle onlarla yapılacak farkındalık ve bilgi kazandırıcı bütün eğitimlerin doğal ortamlarda yapılması algılarının gelişimi ve duyuşsal becerileri kazanmaları açısından son derece önemlidir.

Örgün eğitime başlayan çocuklara ise okullar yeni ve önemli görevler verir; hedefler ve beklentiler belirleme, davranışlar ve etkinlikler konusunda etkileyici sınırlamalar uygulama ve sosyal etkileşimleri çoğaltma gibi. Bu yaşlarla birlikte başkalarının bakış açılarını görme yeteneğinin artması, yeni bilginin edinilmesinde artan yeterlilikle sonuçlanır ve işbirlikçi öğrenme faaliyetlerini kolaylaştırır. Bu nedenle çocukların kural tabanlı oyunlar ve takım sporlarına katılmaları özellikle yararlıdır.

Bu etkinliklerin çoğunlukla açık havada düzenlenmesinin ise çok yönlü yararları olduğu bilinmek-tedir.

Gününün büyük bir kısmını doğal ortamlarda, açık havada geçiren, motor gelişimleri buralarda desteklenen çocukların obezite sorunlarının olmadığını, sosyal duygusal sorunlar yaşamadıklarını, enerjilerini olumlu yönlerde harcadıkları için evde ve açık havada rahatlıkla uykuya geçebildiklerini vb. ortaya koyan, yani doğanın sağaltıcı etkisini vurgulayan sayısız araştırma sonucu vardır. Aksi takdirde “Doğa Yoksunluğu Hastalığı”na sahip bireylerin sayısının artacağı bellidir.

Çevre, sosyal ve ekonomik konular üzerine çok kapsamlı araştırmalar yapan ve disiplinlerarası küresel bir anlayışla bunları analiz eden, sürdürülebilir bir dünyaya ulaşmak için gerekli bilgi ve fikirleri insanlara sunan çok saygın bir kuruluş olan Worldwatch Enstitüsü her yıl yayınladığı dünyanın durumu kitaplarında dünyanın çeşitli sorunlarını irdeleyen ve çözüm yolları içeren makaleleri barındırmaktadır. Bu yayınlarda da vurgulandığı gibi, erken çocukluk döneminde verilecek nitelikli eğitimin sürdürülebilir gelişme için eğitim (Education for Sustainable Development-ESD) açısından anahtar olduğu birçok araştırma ile ortaya konulmuştur. ESD’nin temel ilkelerine bakıldığında;

- **Respect:** çocuk haklarına, doğaya ve varlıklara saygı duymak;
- **Reflect:** Dünya’daki farklı kültürel özellikleri yansıtmak;
- **Rethink:** Çocukların tüketim kültürü ile baş etmede yaratıcı çözümler üretmelerini desteklemek;
- **Reuse:** eski şeyleri yeniden kullanmak;
- **Reduce:** daha az şeyle daha çok şey yapabilmek/ kullanımı azaltmak;
- **Recycle:** geri dönüştürmek;
- **Redistribute:** kaynakları daha eşit kullanmak gibi değerleri içeren kavramların öne çıktığı görülebilmektedir.

Çocukların son yıllarda doğadan ve doğallıktan uzak yaşantılar içinde olduklarını ortaya koyan araştırmalar dikkate alındığında eğitim-öğretim süreçlerinde bu ilkeleri dikkate alan çalışmalarla değerler eğitimi yapmaya özen gösterilmesi gerektiği açıktır.

Canlı ve cansız varlıklar, doğal ve yapay çevre, çevreye karşı sağlıklı tutum ve davranışlar okul

öncesi eğitim programlarında ilgili konu, kavram ve kazanımların yer aldığı etkinlikler aracılığıyla ele alınabilmektedir. İlkokul programında ise bu konular, ‘Hayat Bilgisi’, ‘Sosyal Bilgiler’ ve ‘Fen Bilimleri’ derslerinin önemli konularından biridir. İlkokul

öğrencilerinden başlayarak bütün vatandaşların doğayı, doğal varlıkları ve ekosistemi tanıyıp-öğrenerek bilinçli vatandaşlar olmaları toplumun ve ülkenin geleceği açısından vazgeçilmez konuların başında gelmektedir. Ancak konunun eğitim programlarında yer alması yeterli değildir, bütün kamu/özel kurum ve kuruluşlarının bu konularda çalışmalar yapması gereklidir.

Bütün bu bilgiler bize şunları söylemektedir:
Özellikle doğa ve çevre konularını içeren fen eğitimi etkinliklerine çocukların mutlaka öncelikle bireysel olarak, yaşla birlikte de grup olarak katılımları sağlanmalı, yaparak yaşayarak öğrenme (learning by doing) prensibinden uzaklaşılmalı, merak uyandırıcı, araştırmaya keşfetmeye dayalı eğitim öğretim yaklaşımları (inquiry based learning) benimsenmelidir.

Bu bağlamda sivil toplum örgütlerinin eğitim etkinliklerinden örnek vermek gerektiğinde, Türkiye Erozyonla Mücadele Ağaçlandırma ve Doğal Varlıkları Koruma Vakfı’nın (TEMA) ilgili akademisyenlerle birlikte farklı öğrenim kademelerindeki çocuklar için geliştirdiği “Minik TEMA”, “Yavru TEMA”, “Ortaokul TEMA” ve “Lise TEMA” Eğitim Programları ile eğitim materyalleri dikkati çekmektedir. Bu eğitim programları, 81 ilde gönüllü öğretmenler tarafından uzun yıllardır uygulanmakta ve yüzlerce çocuğa değerler eğitiminin en önemli konularından biri olan çevre eğitimi verilmektedir.

Bütün bunları yapabilmek için de okuldaki bütün eğitimcilerin ve idarecilerin erken çocukluk dönemindeki çocukların özellikleri ve eğitim yaklaşımları konusunda bilgili olmaları şarttır. Buna ek olarak yaşam boyu öğrenme prensibini benimseyerek bilgilerini sürekli güncellemeli, evrendeki canlı cansız varlıklar konusunda meraklı olmalı, farkındalıkları, bilgileri, becerileri ve bu konudaki projelere katılımları yüksek olmalıdır. Doğadan ve doğallıktan uzak eğitimciler olmamalıdır. Çünkü ancak o zaman çevre eğitimine değer verebilir, okulda ve yakın çevrelerinde çocukların doğayı ve doğanın öğelerini keşfetmelerine olanak taşıyan öğrenme ortamlarını hazırlayabilir, çocukların ekolojik okuryazarlık gelişimlerini destekleyebilirler.

Bunların yanı sıra;

- Ailelerde çocuklarla birlikte yaşayan bütün yetişkinlerin (yani sadece anne babaların değil) çocukların gelişimsel özellikleri hakkında bilgi sahibi olmaları şarttır. Çünkü onlar çocukların ilk öğretmenleridir. Sadece okullarda doğru yaklaşımların benimsenip doğru uygulamalar yapılması yeterli değildir. Aileler ile eğitimcilerin tutumları paralel olmaz ise çocukların eğitimi konusunda başarılı olmak mümkün olamaz.
- Gerek evde gerekse okulda çocukların ihmal ve istismara maruz kalmadan yetişmeleri, bu makalede özetlenen bütün eğitsel çalışmalara özel gereksinimli çocuklar ile farklı açılardan dezavantajlı çocukların katılımının sağlanması konusunda özen gösterilmesi gerektiği de unutulmamalıdır. Aksi takdirde çocuklara değer veren bir toplum olduğumuz iddia edilemez.
- Okullarda düzenlenen aile eğitimi ve aile katılımı etkinliklerinin amacı bu bilgileri ailelerle paylaşmak ve sorunlar oluşmadan önce önlem alabilmektir. Ancak ailelerin bu etkinliklere katılım durumları incelendiğinde yeterli katılıma ulaşmada zorluklar yaşandığı belirtilmektedir. Bu nedenle okul-aile işbirliği çalışmalarını destekleyen yaklaşımları her iki tarafın da benimsemesi gerekmektedir.

KAYNAKLAR

1. Arıkan, A. (2011). "Değerler Eğitiminin Tanımı Önemi ve Kapsamı". İçinde: "Okul Öncesi Dönemde Değerler Eğitimi" (1-26). A. Arıkan (Ed.). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Basımevi, Yayın No:2301.
2. Çabuk, B. ve Haktanır, G. (2017). "Okul Öncesi Öğretmenliği Öğretmen Adaylarının Ekolojik Okuryazarlıkla İlgili Bilgi Düzeylerinin İncelenmesi". İçinde: "Çocuk ve Çevre(s)". (165-180). Yayına Hazırlayan: Eylem Gökçe Türk. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi. Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Araştırma Uygulama Merkezi Yayın No: 26.
3. Haktanır, G. (2018). "İnsan Sevgisini Korur" TEMA Vakfı Eğitim Portalı: <http://www.e-tema.org/>
4. Haktanır, G. (2018). (Yay. Haz.) "Minik TEMA Eğitim Programı Öğretmen Rehberi". 1. Baskı. İstanbul: TEMA Vakfı Yayınları.
5. Haktanır, G. (2018). (Ed.). "Erken Çocukluk Eğitimine Giriş". 1. Baskı. Ankara: Anı Yayıncılık.
6. Haktanır, G. ve Ergül, A. (2017). "Doğadan Yoksun Çocuklar: Çocukların Son Yıllardaki Yaşamları Üzerine Bir İnceleme". İçinde: "Çocuk ve Çevre(s)". (9-36). Yayına Hazırlayan: Eylem Gökçe Türk. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi. Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Araştırma Uygulama Merkezi Yayın No: 26.
7. Haktanır, G. (2017). (Ed.). "Zihnin Araçları". 3. Baskı. Ankara: Anı Yayıncılık. Bodrova, E. ve Leong, D. J. 2007. Tools of The Mind. The Vygotskian Approach to Early Childhood Education. Second Edition. New Jersey: Pearson, Merrill Prentice Hall.
8. Haktanır, G. (2017). (Yay. Haz.) TEMA Vakfı ile Türkiye Okul Öncesi Eğitimini Geliştirme Derneği adına ortak hazırlanan ve bütün Türkiye'de gönüllü öğretmenler tarafından kullanılan "MINİK TEMA Eğitim Programı Kitabı ve Materyalleri" 5. Baskı. İstanbul: TEMA Vakfı Yayınları.
9. Haktanır, G. ve Tutkun, C. (2017). "Çocuklar Aileleriyle Doğada: Ailelerin Tutumlarında Süreklilik Var mı?". İçinde: "Çocuk ve Çevre(s)". (37-58). Yayına Hazırlayan: Eylem Gökçe Türk. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi. Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Araştırma Uygulama Merkezi Yayın No: 26.
10. Haktanır, G., Yıldız, T. G., Öztürk, D. K. (2016). *Education For Sustainable Development in Turkey*, in Siraj-Blatchford, J., Park, E. and Mogharreban, C. (Eds.) International Research on Education for Sustainable Development in Early Childhood, International Perspectives on Early Childhood Education and Development. Vol: 14. pp. 139-153. DOI 10.1007/978-3-319-42208-4_10 Switzerland: Springer Books.
11. Haktanır, G., (2016). "Eğitim Lideri Olarak Öğretmenler: Geleceğin Öğretmenleri" Ankara Üniversitesi Geliştirme Vakfı Özel Okulları tarafından düzenlenen "Gelişen Öğrenci Gelişen Öğretmen" temalı 20.Yıl Sempozyumu. 9 Nisan 2016, Ankara. Sempozyum Kitabı, s: 101-103.
12. Haktanır, G. (2015). "Okul Öncesi Dönemde Çevre Eğitimi" İçinde: "Çevre Eğitimi" (11-34). 2. Baskı. Ankara: Türkiye Çevre Vakfı Yayını. No:178.
13. Haktanır, G. (2015). "Türkiye Cumhuriyeti'nin Kuruluşunun 100'üncü Yılına Doğru Türkiye'de Okul Öncesi Eğitim" İçinde: "Okul Öncesi Eğitime Giriş". (323-344). Gelengül Haktanır (Ed.). 9. Baskı. Ankara: Anı Yayıncılık.
14. Haktanır, G., Akgün, E., Karaman, G. ve Duman, G. (2013). "Topluma Hizmet Uygulamaları Dersi" ve "MEB Mobil Anaokulu Projesi'nin Birlikte Yürütülmesi İle Çocukların Gelişimlerinin Desteklenmesi: Peçenek Köyü Örneği" Kastamonu Eğitim Dergisi - (TÜBİTAK-SBVT). 21(1): 69-82.
15. Haktanır, G., 2011. "Erken Çocukluk Döneminde Beyin Temelli Öğrenme İlkelerine Uygun Eğitim". Türkiye Özel Okullar Birliği Derneği tarafından düzenlenen "Beyin ve Öğrenme Sürecinde Okul Öncesi Eğitim" konulu 2. Okul Öncesi Eğitim Sempozyumu. 3-4 Aralık 2011, İstanbul. Sempozyum Kitabı, s: 121-129.
16. Haktanır, G. (2010). "Modern Dünyada Çocuk Olmak". İçinde: "Geçmişten Geleceğe Okul Öncesi Eğitim". (170-177). Ankara: MEB OÖE Gen. Md. Yayını.
17. Haktanır, G. (2010). "Çocuklarımız ve Biz". İçinde: "Geçmişten Geleceğe Okul Öncesi Eğitim". (178-182). Ankara: MEB OÖE Gen. Md. Yayını.
18. Haktanır, G., ve Çabuk, B., 2000. "Okul Öncesi Dönemdeki Çocukların Çevre Algıları". IV. Fen Bilimleri Eğitimi Kongresi, 6-8 Eylül 2000, Ankara. Bildiri Kitabı s:76-81.
19. Louv, R. (2010). "Doğa'daki Son Çocuk: Çocuklarımızdaki Doğa Yoksunluğu ve Doğanın Sağaltıcı Gücü". Ankara: TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları.
20. Mangır, M. ve Haktanır, G., 1992. "Çocuk ve Çevre". Türk Kadını Güçlendirme ve Tanıtma Vakfı Çevre 92 Uluslararası Çevre Kongresi. Poster Bildiri. 13-17 Mayıs, İstanbul. Bildiri Kitabı, s: 122-126.
21. MEB, (2013). "MEB Okul Öncesi Eğitim Programı". T. Gürkan ve G. Haktanır (Ed.). Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
22. MEB, (2013). "MEB Okul Öncesi Eğitim Programı ile Bütünleştirilmiş Aile Destek Eğitim Rehberi - OBADER". F. Temel ve G. Haktanır (Ed.). Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
23. Yılmaz, G. (2010). "Çocukta Mekân Algısının Gelişiminde Masalın Etkisi". Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

<http://www.yok.gov.tr/ogretmen-yetistirme-lisans-programlari>

<http://www.tema.org.tr/egitim/>

<http://www.worldwatch.org/>

Not: TÖZOK Derneği IX. Temel Eğitim Sempozyumu'nda bu makalede özetlenen konular; aile, eğitimciler, eğitim programları, öğrenme-öğretme ortamları, etkinlikleri, materyalleri, öğretim elemanı/ öğretmen özellikleri ve tutumları ile kurumlar boyutlarında doğru/ yanlış uygulama örnekleriyle ele alınarak tartışılmıştır.

Promethean®

ActivPanel®

Eğitim İçin Dizayn Edilmiş Üst Sınıf Etkileşimli Tahta

Derslerinizde interaktif bir öğrenme ortamı yaratmak mı istiyorsunuz?

O halde Promethean'ın yeni ActivPanel'i ile tanışın!

Güçlü ve Ödüllü Yazılımlar – ActivInspire ve Bulut tabanlı ClassFlow yazılımları ActivPanel ile birlikte gelir. Üstelik tüm güncellemeler ücretsiz.

En Doğal Yazma Hissi – Yenilikçi InGlass™ teknolojisi ile yumuşak, gecikmesiz ve gerçek zamanlı yazabilirsiniz. Sanki bir kalem ile kağıda yazarmış gibi!

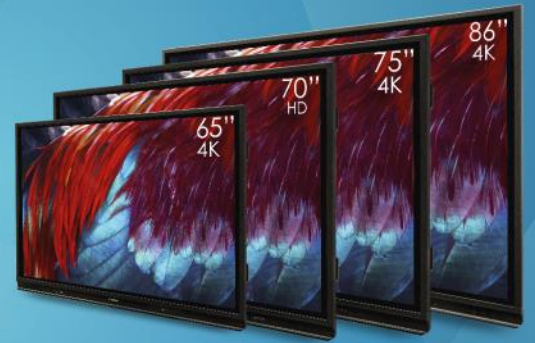
Anlık Öğrenmeye Hazır – İçerisinde yüklü olarak gelen yazılımlar ve uygulamalar ile her an eğitime hazır. Bir şeyleri bağlamakla uğraşmayın; hadi eğitime başlayın.

Üstün Ekran Teknolojisi – ActivPanel 4K çözünürlüğü, parlama önleyici gelişmiş yüzeyi, güneşten etkilenmeyen camdan algılama teknolojisi ile dünyanın en çok satan etkileşimli tahtası.

Sınıf İçerisindeki Her Şeyi Bağlayın – Bilgisayar, tablet, klavye, gitar, kodlama robotu veya drone. Çok sayıda kablolu ve kablosuz bağlantı imkanı ile sınıf içerisindeki birçok cihazı bağlayabilirsiniz.

www.PrometheanWorld.com

www.istanbulegitim.com.tr

Taylan KÜMELİ
Danışman Diyet Uzmanı

Çocuklar için Beslenme Davranış Değişikliği Eğitimi

Kids in the Kitchen nedir?

Kids in the Kitchen, 5-11 yaş grubu çocukları için “sağlıklı ve dengeli beslenme” eğitim programıdır. Aslında yeni bir hayat tarzıdır Kids in the Kitchen. Bir velimizin söylediği gibi “yemeği bir mecburiyetten çok ‘ zevkle yapılan sağlıklı bir alışkanlık’ haline getiren, okuldaki akademik başarıdan tutun da çocuğunuzun günlük hayattaki performansına kadar, hatta moduna bile olumlu katkı sağlayan ve en önemlisi onun sağlığını sahiplenmesine, ilerleyen yıllarda hayati önem taşıyan hastalıkları önlemesine ve bu hastalıklardan kendisini uzun vadede korumasına destek olan bir eğitimidir. Bu eğitim hem Türkiye’de hem de İngiltere’de bir iltir ve sadece Kids in the Kitchen tarafından verilmektedir.

Sağlıklı ve dengeli beslenme çocuklarımız için ne kadar önemli?

Çok önemli! Kelimeler yetersiz kalıyor önemini ifade etmek için! Yeni neslin sağlıklı olmasından bahsediyoruz. Sağlıklı olma bilincinin küçük yaşta kazandırılmasından ve bu alışkanlığın ömür boyu devam etmesinden bahsediyoruz. Gelecek neslin sağlıklı olması demek daha üretken, daha dinamik, daha vizyoner bir toplum demektir. Ayrıca, bozulan toplum sağlığı için harcanan milyarların geri kazanılması ve onların eğitime, araştırma ve geliştirmeye yönlendirilmesi demektir.

Bu projedeki amacınız ne?

Amacımız çocukları kendi kendine yeter, bilinçli birer gıda tüketicisi yapmak. Bir defa yedikleri gıdalar sağlıklı mı sağlıklı mı bilmeliler, seçici olmalılar. Sevdikleri sağlıklı gıdalar yok mu? Elbette var. Onların yerine ne koyabileceklerini öğrenmeliler. Limonatayı, patlamış mısırı, pizzayı, hamburgeri, dondurmayı çok mu seviyorlar? Hepsinin sağlıklı var; burada önemli olan bilinçli olmak.

Vücutlarının ihtiyaçlarını anlamalı ve ondan gelen sinyalleri tercüme edebilmeliler. “Sağlıklı ve dengeli beslenmeyi” alışkanlık haline getirerek kendi

hayatlarını risklerden koruyabilmeliler. Ve tabii ki sağlıklı beslenmenin sonunda ortaya çıkabilecek olan risklerin farkında olmalılar zira bugün de yarın da bu risklerin sonuçlarına önce kendileri katlanmak zorunda kalacaklar!

Kimler katılmalı bu eğitime?

Kids in the Kitchen eğitime her çocuk katılmalı! Gerek orantılı vücuda sahip olsun gerek orantısız! Gerek aile hikayesi olsun gerek olmasın! Çocuğunuz son derece orantılı vücuda sahip olabilir ama vücudunda, örneğin D vitamini, diğer vitaminler, kalsiyum, demir veya kolesterol seviyeleri olması gereken yerde olmayabilir! Bunları hemen hemen hepsini sağlıklı beslenme ile rahatlıkla dengeleyebilirsiniz.

Diğer taraftan, çocuğunuzun sağlığı ile ilgili her şeyin dört dörtlük olduğunu düşünün; bugün çocuğunuzun sağlıklı bir vücuda sahip olması, yarın da böyle olacağını garanti eder mi? Hele hele artan ekran zamanı, azalan fiziksel aktivite seviyesi, artan yüksek kalorili, sağlıklı, içinde kimyasal olan besinler, bunlarla ilgili yoğun reklam kampanyaları, bu reklamların eskisine nazaran çocuklara ulaşma kabiliyeti ve hızı, yetişkinlerin artan yanlış alışkanlıkları sonucu yanlış rol modellikleri gibi konular ele alındığında, erken yaşta alınacak olan bu eğitim çocuğunuzun geleceği için bir sigorta mahiyetinde değerlendirilmelidir.

Dünya Sağlık Örgütünün yapmış olduğu bir araştırmaya göre Türkiye’de 6-9 yaş grubunda 2013 -2016 yılları arasında fazla kilolu ve şişman çocuk sayısı 2% artmış durumda. Sağlıklı beslenmenin sonucunda ortaya çıkan metabolik hastalıklar her geçen gün sağlığımızı daha fazla tehdit ediyor: TÜİK’in 2016 yılı istatistiklerine göre, Türkiye’de kalp ve damar rahatsızlıklarından ölenlerin oranı 55%, kanserden ölenlerin oranı ise 28%. Bütün bunları birleştirdiğimiz zaman çocuklarımızın çok dikkatli ve bilinçli olması gerekiyor .

Ne anlatıyorsunuz çocuklara?

10 saatlik eğitimimiz süresince çocuklara besin gruplarını öğretiyoruz, neden'leri ve niçin'lerinden bahsediyoruz. Vücudumuz için çok önemli olan girdilerden bahsediyoruz; protein, kalsiyum, su, demir vs. gibi. Bunun yanında su, lif, yağ, tuz, vitamin ve porsiyon kontrolü gibi konulardan da bahsediyoruz. Eğitimlerimizde taze besin kullanıyoruz. Seanslara hem sağlıklı olanı hem de sağlıksız olanı getiriyoruz ki hem çocuklar daha bilinçli olsun hem de el becerileri gelişsin. Örneğin sağlıksız başlığı altında ballı/şekerli/çikolatalı kahvaltılık gevrek de gösteriyoruz çocuklara, sağlıklıya örnek olarak tam tahıllı yulaf da! Meyve veya sebze seansında 15-20 çeşit taze besin oluyor masanın üstünde. Çocukların eğitim esnasında duydukları şeyleri görmeleri, koklamaları, dokunmaları, tatmaları çok faydalı oluyor.

Bu eğitimi verirken çocukların beslenme konusunda "takıntılı" olmamaları konusuna da özen gösteriyoruz; sonuçta her şey sağlıklı olabilmek için! Biz, sağlık konusunda bilinçli bir neslin peşindeyiz. Özellikle günümüz koşullarını düşünürseniz, beslenme konusunda şartların her geçen gün çocuklarımızın aleyhine değiştiğini rahatlıkla göreceksiniz.

Hiç mi kaçamak yapmayacaklar, en sevdikleri sağlıksız gıdaları yemeyecekler?

Bizim eğitimlerimizde yasak yok. En çok sevilen en sağlıksız gıdayı bile "sadece arada bir" olmak kaydıyla çocuklar tüketebilirler. Mümkünse sağlıklı olan muadillerini tercih etsinler.

Genç yaştaki çocukların ilgisini nasıl canlı tutabiliyorsunuz?

Dramayla, sanatla, oyunlarla, taze besinlerle! Konvansiyonel öğrenme şekillerinden farklı olarak onların anlayacağı bir şekilde eğitim vererek. Kids in the Kitchen'da bizim önemle üzerinde durduğumuz ve en kuvvetli olduğumuz konulardan birisi bu. Eğitimlerimizde çocuklar değişik aktiviteler yapıyorlar; şarkıcı oluyorlar, orkestra elemanı oluyorlar, ressam oluyorlar. Bazen en sevdikleri sağlıksız gıda bile oluyorlar. Rol yapıyorlar, yaratıcılıklarını ortaya çıkartıyorlar. Ve tabii bu kadar eğlencenin sonunda da eğitim hiç bitmesin istiyorlar!

Biz dramayla, vermiş olduğumuz eğitimin içselleştirilmesini sağlıyoruz. Çok keyifli ve bilimsel

kids in the kitchen

bir içeriğimiz var. Ama ondan daha keyifli bir eğitim sistemimiz var. Dramanın ve beş duyunun yardımıyla işin içine çocukların beyinlerini, ruhlarını, kalplerini katıyoruz ki içselleştirerek öğrenme ortaya çıksın, sağlıklı beslenme bir alışkanlık haline dönüşsün.

Peki çocukların hayatı nasıl değişiyor?

Öncelikle eğitimimiz, fiziksel ve zihinsel gelişime önemli katkı sağlıyor zira çocukların vücutlarına tam olarak da onların ihtiyacı olan besinleri veriyorsunuz. Bunun yanı sıra çocuklarımızın akademik başarılarına ve günlük hayattaki performanslarına katkı sağlıyor. Okuldaki dikkat süresinden tutun da öğrenme kabiliyetine ya da hafızasını daha iyi kullanabilmesine kadar pozitif katkısı var sağlıklı beslenmenin. Diğer taraftan günlük hayatta daha pozitif, yapıcı, enerjisi yüksek, sporcu ise spordaki performansı yüksek bireyler yetiştiriyorsunuz. En önemlisi ise, erken yaşta sağlıklı beslenme alışkanlığı edinmiş bir bireyin ilerleyen yaşında, oranı her geçen gün artan büyük metabolik hastalıklara yakalama şansını azaltıyorsunuz; örneğin kalp ve damar hastalıkları, kanser, diyabet, obezite vb. Dikkat edin, erken yaşta ölüm oranları artıyor. Yüksek vücut kitle indeksi kronik hastalıkların temelini oluşturuyor.

Çocuklar, Kids in the Kitchen eğitim programının sonunda şunu öğreniyorlar; ben sağlığımı koruyabilmek için ne yemeliyim, neden bunları yemeliyim, nasıl yemeliyim ne kadar yemeliyim ve ne zaman yemeliyim. Kendi sağlığımı kendim sahlıplenebilirim ve aldığım kararlardan sorumluyum. Bunun sonucunda ise kendi kendine yeter, sağlıklı ve dengeli beslenmenin bilincinde ve bunun faydasını gün ve gün, an ve an yaşayan, yüksek performanslı ve kendine güveni yüksek bireyler ortaya çıkıyor.

Hastalıklara karşı daha mı dirençli oluyorlar?

Mutlaka! Doğru beslenme sayesinde bağışıklık sistemi kuvvetleniyor bu da hastalıklara karşı daha

Peki ailelerden yardım istiyor musunuz?

Mutlaka! Kids in the Kitchen çocukları eğitirken, aileleri de bilinçlendirmeyi ve yönlendirmeyi ihmal etmiyor!

Aileler, öncelikle eğitimin başında ebeveyn seminerimize katılıyorlar. Ebeveyn seminerinde anne ve babalara, altını çiziyorum anne ve babalara, çocuk beslenmesi ile ilgili bilgiler aktarıyoruz. Yanlış bildikleri konular varsa onların doğrularını paylaşıyoruz. Ayrıca onlara rol model olduklarını hatırlatıyoruz. Sağlıklı beslenme konusunda da rol modelsiniz ve buradaki sorumluluklarınızı unutmayın diyoruz.

Onlarla olan iş birliğimiz eğitim boyunca devam ediyor. Çocuk eğitim programı başladıktan sonra ebeveynleri sürekli yönlendiriyoruz ve onlardan çocuklarının gelişimleri hakkında periyodik olarak geri bildirim alıyoruz. Onları, çocukları ile çeşitli aktiviteler yapmaları için koordine ediyoruz. Biz ailelerle, A'dan Z'ye 60 gün birlikte oluyoruz, yani en köklü alışkanlığın bile kırılabilmesi için yeterli bir süre onlarla birlikteyiz.

Farkında mısınız, aslında çocuklar eğitime katılarak bütün ailenin beslenme hayatına yön veriyor! Çocuk eğitime katılıyor, anne ve baba kendilerine söylenenleri uygulayarak çocuğunun ve kendi ailesinin beslenme hayatını 180 derece değiştirebiliyor. Az bir çabayla, kısa bir sürede büyük bir getiri elde etmek mümkün. Ne mutlu bize ki bunun bilincine varan aile sayısı her geçen gün artıyor.

Bu programda nedir ön plana çıkan?

Bu programda ön plana çıkan, günümüz gerçekleri sebebiyle sağlıklı ve dengeli beslenmeye herkesin ivedilikle geçmesi gerekliliği, bunun da bilimsel gerçeklerle yapılmasının önemi ve erken yaşta yapılmasının kolaylığıdır.

Erken ölüm sebeplerinin, yaşarken artan sağlık problemlerinin, akademik başarı ve günlük performans, kişisel güven gibi hassas konuların temelinde hep beslenme yatıyor.

Çocuklarımız, günümüz şartları sebebiyle bizim yetiştiğimiz yıllara göre bazı açılardan daha şanssızlar. Artık “ekran” denen bir kavram var hayatımızda; televizyon, elektronik cihazlar ve telefon gibi. Çocuklarımız ders çalışırken de eğlenirken de öğrenirken de ve hatta iletişim kurarken bile ekran başındalar. Tabii bu onlara daha durağan bir hayat getiriyor ve alınacak kalori miktarını da etkiliyor. Ayrıca, yüksek kalorili gıdalar, sağlıksız gıdalar, ucuz gıdalar ve bunların reklamları ciddi oranda artmış durumda!

Türkiye’de çocuk beslenmesi konusunda düşünceleriniz nedir?

Birinci yaştan sonra çocukların ek besine başlamasıyla problemler oluşmaya başlıyor, özellikle yöresel besinlere geçiş ile. Şehirli çocuklarda ise anne sütünü çabuk bırakılıp hazır gıdaya geçiş var. Okul döneminin başlaması ve çocuğun dış dünyadan etkilenmesi sonucunda birçok sapmalar oluşuyor. Türkiye’de çocuk obezitesi, yetişkin obezitesi gibi 30% prevalans seviyelerinde gezinmiyor, 17% seviyelerinde şu an. Ancak kilo/boy kare oranında 30% un üzerine çıkma eğilimi olan bir prevalans, yani fazla kilolu değil, obeziteye direk geçiş trendi olan bir prevalans olması sebebiyle olumsuz bir tablo çiziyor.

Türkiye’de çocuk beslenmesi alışkanlıkları bir an önce ve hızlı bir şekilde düzeltilmeli ki yukarıda verilen istatistiklerin sergilemiş olduğu olumsuz gidişat dursun ve ters yönde gelişmeye başlasın. Üretim, satış, reklam gibi konularda genel piyasa kuralları önemli ama bireyin kendisi de eğitilmeli. Biz hep balık vermek yerine balık tutmayı öğretmekten yana olduk, inebileceğimiz en küçük yaşa kadar indik. İşte bu yüzdendir ki Kids in the Kitchen olarak okullarla iş birliği içerisindeyiz ve bu sene derse girmeye başladık. Ayrıca, kurumlarla da iş birliği yaparak daha fazla sayıda topluluklara ulaşmaya çalışıyoruz. Bakanlıklar, dernekler ve sivil toplum örgütleri seviyesinde de girişimlerimiz söz konusu.

ÇOCUKLARIMIZ İÇİN MUTLU YAŞAMLAR

HUZUR DOLU, SAĞLIKLI, HİJYENİK ve GÜVENLİ EĞİTİM ALANLARI
Onlara sizin kadar iyi bakıyoruz!

Detaybir ailesi olarak; 20 yılı aşkın bir süredir, eğitim kurumlarına Temizlik ve Güvenlik Hizmeti başta olmak üzere, her türlü mavi yaka personel destek hizmetleri alanında çözüm ortaklığı yapıyoruz.

Eğitim kurumları alanındaki deneyimlerimiz, profesyonel ekibimizle; doğru personel kaynağı seçme, yerleştirme hizmetinden bordrolamaya, hizmetin planlamasından, uygulama ve takibe kadar, tüm personel destek hizmetlerinin her aşamasındayız.

TEMİZLİK HİZMETİ

GÜVENLİK HİZMETİ

PERSONEL DESTEK HİZMETLERİ

MAVİ YAKA PERSONEL ÇÖZÜMLERİ

BORDROLAMA

Seval ORAK
Uzman Öğretmen

Sanat Dalları Destekli Aktif Öğrenmeye Yönelik Uygulama Örnekleri

Prof. Dr. Cavide DEMİRCİ
Esogü Eğitim Fakültesi

Günümüz dünyasında bilim ve teknoloji hızlı bir şekilde ilerlemektedir. Bilgi çağında öğrencilerin bilgiyi ezberlemelerinden ziyade bilgiyi kullanma yollarını öğrenmesi esastır. Sürekli artan bilgi, en güncel haliyle basılı yayınlarda ve internet sayfalarında mevcuttur. O halde bu bilgilere ulaşma yollarını ve bu bilgileri günlük yaşamda nasıl uygulayacağını öğrenmek daha anlamlıdır. Bilgi çağının gerektirdiği eğitim anlayışında öğrenen merkezli aktif etkileşim, problem çözme becerisi geliştirme, seçmeli dersler söz konusudur. Bu anlayışta bilginin yaşama geçirilmesi ve öğrenmeyi öğrenme becerileri geliştirilir. Her ülke, vatandaşlarının, modern dünyaya uyumlu bir halde, çağın gerisinde kalmayacak bilgi ve becerileri edinmesini amaçlar (Ayan, 2002: 2).

Türkiye'deki eğitim anlayışını incelediğimizde özellikle 2005 yılından itibaren yenileşme çabasına bağlı olarak, daha öğrenci merkezli yaklaşımların hakim olduğu görülmektedir. Aktif öğrenme yaklaşımı, ülkemizde yenileşme amacına uygun kullanılan yaklaşımlardan biridir. İlkokul yıllarının öğrenme alışkanlıklarının kazanıldığı ve kalıcı olduğu yıllar olması sebebiyle aktif öğrenme yöntemlerinin uygulanma gerekliliği açısından ayrı bir önemi vardır (Senemoğlu, Gömleksiz ve Üstündağ, 2001: 5).

Dünyada toplumsal, siyasi ve ekonomi gibi birçok alandaki hızlı değişim; eğitim- öğretim anlayışında da birçok değişimi zorunlu hale getirmiştir. Bu değişimler öğrenenin çok yönlü gelişim ihtiyacını gerektirmektedir. Geleneksel eğitim anlayışı; bireyin çok yönlü değişimini desteklemekte yetersiz kalabilmektedir. Sadece sözel ve sayısal zekayı geliştirmek yerine görsel, müziksel gibi diğer zeka türlerini de destekleyici, öğreneni merkeze alan öğrenme süreçleri bireyde çok yönlü zihinsel gelişmeyi hedeflemektedir. Açıkgöz (2003)'e göre aktif öğrenme; beynin çalışma yapısına uygunluğu, yaşam boyu öğrenme ihtiyacını karşılaması, etkililiği ve avantajları nedeniyle günümüzde ilgi uyandırmaktadır. Geleneksel öğretimin günümüze hitap etmemesi, öğrenme- öğretme anlayışındaki farklılıklar da aktif öğrenmenin önemini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda kazanımlara uygun aktif öğrenme yöntem ve teknikleri seçip öğrenme sürecini kurgulamak çağımızın ihtiyacı olan bireyler yetiştirmeyi olanaklı kılacaktır.

Aktif öğrenme, öğrenenin kendi öğrenme sürecinde söz sahibi olmasına dayalı bir öğrenme biçimidir. Aktif öğrenme; adından da anlaşılacağı gibi öğrencinin öğrenme sürecinde aktif olduğu, kendi öğrenmesini

yönlendirdiği, yüksek düşünme ve karar verme becerilerini kullandığı, diğer öğrencilerle iş birliği içinde olduğu bir yaklaşımdır. Aktif öğrenme sürecinde öğrenci kendi istek ve çabasıyla bilişsel yetilerini kullanarak öğrenme sorumluluğunu üstlenir. Öğrendiklerini yeni durumlara uygulayıp uygulama alanlarını araştırır. Eski öğrendikleriyle yeni öğrendikleri arasında ilişki kurar. Öğrenip öğrenmediğini kontrol edip kendi performansını değerlendirir. Aktif öğrenmede öğretmen; dersin kazanımlarına göre çevreyi hazır hale getirmede, çevreyi düzenlemede ve öğrenciyle çevre arasında etkileşimi sağlamada rol oynar. Öğretmen alanında uzman olup araştırmacı kimliğiyle öğrenciyi hedefe götürücü yol ve usulleri bilir ve başarıyla uygular ve öğretme süreçlerinden ziyade öğrenme süreçleri tasarlar. Öğrenciyi pasif alan düz anlatım, yazdırma, ezberletme gibi öğretme yöntemlerini kullanmaz. Öğretmen, öğrencinin aktif olduğu, öğrencilerin ilgisini çeken, onları güdüleyen, yönlendiren, öğrenciyi düşünmeye, araştırmaya, öğrenmeye, edindiği bilgileri kullanmaya yöneltten bir yol göstericidir (Demirci, 2006). Aktif öğrenmenin önemli ilkelerinden bazıları: Öğrenenlerin bireysel özellikleri, hazır bulunuşluluk düzeyi iyi bilinmelidir. Öğrenme süreci ve fiziki ortam; öğrenenlerin ilgi ve ihtiyacına uygun, öğrenenleri motive edip grup etkileşimine fırsat oluşturacak şekilde iyi planlanmalıdır. Görsel, işitsel öğretim materyallerinden oldukça yararlanılmalıdır. İçeriğin günlük yaşamla ilişkisi kurulmalıdır.

Öğrenme süreci uygun yoğunluk ve hızda sadece sınıf içinde değil farklı mekanlarda da tasarlanmalıdır. Önemli olan öğrenenlere rahat iletişim olanağı sunan ortam ve süre sağlamaktır.

Aktif öğrenme yaklaşımı; kum saati, kavram ağı, bulmaca, kartopu, son söz gibi birçok strateji, yöntem ve tekniği içermektedir. Aktif öğrenme yaklaşımında uygulanan bu strateji, yöntem ve tekniklerin öğrenenlerin gelişimleri açısından olumlu etkileri birçok araştırmada kanıtlanmıştır.

Koç (2007) araştırmasında aktif öğrenme yaklaşımının okuduğunu anlamaya ve eleştirel düşünme becerisine etkisini incelemiş ve aktif öğrenme yaklaşımının geleneksel öğretim yöntemlerine göre daha etkili olduğunu tespit etmiştir. Aktif öğrenmeye yönelik yapılan diğer birçok araştırma incelendiğinde (Cooper, Lindsay ve Nye, 1998; Bölükbaş, 2004; Cüceloğlu, 2002; She ve Fisher, 2002; Tavşancıl, 2002 gibi) aktif öğrenmenin başarı, tutum, kalıcılık üzerinde olumlu etkilere sahip olduğu görülmüştür. Kardaş; 2000-2014 yılları arasındaki

Türkiye’de aktif öğrenme teknikleri hakkında yapılan araştırmaları inceleyip, öğrenenlerin başarı, tutum ve uygulamalara yönelik görüşleriyle ilişkisini meta analiz yöntemi ortaya koymuştur. Çalışmasında doktora tezi, yüksek lisans tezi, makale türü olmak üzere toplam 203 çalışma incelemiştir. Bu çalışma sonucunda aktif öğrenme teknikleri akademik başarı açısından % 95,5 olumlu tutum geliştirmede %96.68 oranında olumlu sonuç tespit edilmiştir. Öğrencilerin görüşlerinde %90.06’ sında olumlu görüş tespit edilmiştir (Kardaş ve Uca, 2016).

Sanat, insanlık tarihi kadar eski olan, insanların duygu ve düşüncelerini hayal gücü ve yaratıcılıkla ifade etmesi olarak bilinir. Kısacası sanat, kalıplara konulamayan duyguların dışı vurumuna denir. Sanat bireylerin düşünmeye başladığından beri somut ve soyut simgelerin; seslerle, çizgilerle, renklerle duygularını ve düşüncelerini sesler, çizgiler ve renklerle şekillendirilmesiyle ortaya çıkmıştır. İlk sanat ürünleri; paleolitik dönemde mağara resimleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Sonraki dönemlerde inanca yönelik ana tanrıça, baba tanrı gibi küçük heykellerini görmekteyiz. Sanat bireylerin duygu ve düşüncelerini ifade ettiği bir araçtır. Birçok düşünür sanatı, insanın fiziksel ihtiyaçları dışındaki en gerekli ihtiyaç olarak görmüşlerdir. Sanat, çocuğa kendini özgürce ifade etme olanağı vererek, çocuğun kişiliğinin gelişmesinde, özgüven kazanmasında, özgür, barışçı, insancıl, yaratıcı, sosyal olmasında, değişen şartlara göre kendini yenileyebilmesinde etkilidir. Küçük yaşlardan itibaren sanat eğitimi, öğrencilere kültür, sanat ve tarih değerlerini kazanırken, özgürce yaratıcılıklarını ortaya koymalarını sağlar (Buyurgan, 2001). Günümüzde öğrenenlerin kazanmasını istediğimiz yaratıcı düşünme becerisini geliştirmek için sanat kullanılan araçlardan biridir. Sanatın bireysel özelliklerin ve farklılıkların dikkate alınarak öğrenenlerin özgürce yeni çalışmalar üretmesini sağlamak yönüyle oluşturduğu yapı; aktif öğrenme yöntemleriyle benzerdir. Literatür incelendiğinde aktif öğrenme yaklaşımına yönelik çalışmalarda; aktif öğrenme yöntem ve tekniklerinin başarı, tutum, kalıcılık ve çeşitli beceriler üzerindeki etkisinin kanıtlanmaya çalışıldığı gözlemlenmiştir. İlkokul temel derslerde yaşanan sorunları genel olarak incelediğimizde, öğretmen merkezli öğretim anlayışından kaynaklandığı gözlemlenmektedir. Geleneksel eğitim anlayışında; öğrencilerin öğrendiğini farklı yolla ifade edebileceği süreçler azdır. Bu durum öğrencilerin tutum, başarı, motivasyon durumlarını olumsuz etkileyebilmektedir. Daha önce yapılmış çalışmalar incelendiğinde başarı ve öğrenmeyi kolaylaştırıcı tutum, güdülenme gibi etmenler açısından aktif öğrenme yaklaşımının olumlu etkileri kanıtlanmıştır (Memnun, 2008; Aksu, 2005; McNeal, 2001; Tombe, 1989; Telli ve diğ., 2004). Fakat daha önce sanat dalları destekli aktif öğrenme yöntemlerini içeren bir çalışmaya pek rastlanmamıştır.

Günümüz eğitim anlayışında bilim ve teknikte, düşünsel, sanatsal, kültürel alanda; bilgi yanında beceri kazandırma, öğrenenlerin ilgi ve yeteneklerini geliştirme, yaratıcılık yeteneğini ortaya çıkarma, üretici, yenilikçi bireyler oluşturma hedefi söz konusudur. Bu bağlamda sanat eğitimi; modern eğitim kavram ve uygulamaları arasında yer almaktadır. Sanat eğitimi duygu ve zevklerin eğitimini, estetik bakış açısı oluşturmaya, güzel şekillere duyarlılık kazanmayı hedefler. Sadece meslek edinmek

için sanat eğitiminden ziyade okul öncesi, ilkököl, ortaokul gibi tüm eğitim kademelerinde yaşam boyunca sürdürülebilir bir eğitsel süreç olarak sanat eğitiminden söz edilmelidir. Kendine güvenerek, bağımsız düşünerek yeni, özgün, çağdaş düşünceler üretmek için sanat gereklidir. Öğrenenler sanatla ilgili çalışmalarda duygu ve düşüncelerini farklı yolla ifade ettikleri için yaratıcılıklarını sergileme olanağı elde eder. Çocuklar çeşitli etkinliklerde ve özellikle de sanatla ilgili çalışmalarda yaratıcılıklarını sergileyebilirler. Sanat dışı eğitimde de sanatsal veri ve olgulardan yararlanılması kişinin rahatlamasını sağlar (<http://www.alasayvan.net/bilgi-arsivi/411241-sanatin-insan-uzerindeki-faydalari.html>).

Aktif öğrenme yaklaşımında öğrencinin öğrenme sürecine bizzat katılımı esastır. Öğrenci merkezli aktif öğrenme yöntemleriyle sanat dallarının bütünleştirilmesinin; öğrencilerin derse karşı tutumlarında, öğrenme oranlarında olumlu yönde katkılar sağlayacağı düşünülmektedir. Bu araştırmada öğrencilerden, araştırmacılar tarafından sanat dallarıyla(kum sanatı, origami, besin sanatı, Türk sanatları vb.)destekli aktif öğrenmeyi nasıl algıladıklarına dair görüş alınmıştır. Araştırmanın bu yönüyle yapılan araştırmalara sanatsal bir boyut katarak tamamlayıcı olacağı düşünülmektedir. Öğrencilere kazandırılması hedeflenen kazanımları, sanat dalları destekli aktif öğrenme yaklaşımıyla edindirmek; bireyin çok yönlü gelişimine olanak sağlayacaktır. Bu nedenle bu çalışmada, ilkököl temel derslerde, sanat dalları destekli aktif öğrenme yaklaşımına dayalı öğrenmenin, öğrenciler üzerinde etkisi araştırılmıştır.

Araştırmanın Önemi

Daha önce yapılmış çalışmalar incelendiğinde başarı ve öğrenmeyi kolaylaştırıcı tutum, güdülenme gibi etmenler açısından aktif öğrenme yaklaşımının olumlu etkileri kanıtlanmıştır (Memnun, 2008; Aksu, 2005; McNeal, 2001; Tombe, 1989; Telli ve diğ., 2004; Demirci, 2006). Daha önce sanat dalları destekli aktif öğrenme yöntemlerini içeren bir çalışmaya pek rastlanmamış olması bu çalışmayı diğerlerinden ayıran başlıca özelliklerdendir. Eğitim, 20. yy başlarından itibaren bir bilim olarak gelişmede hız kazanmıştır. Çok disiplinli bir yolla sanat dallarını aktif öğrenme yöntemleriyle bütünleştirmek, bireylerin yaratıcılıklarını geliştirerek eğitimde ilerlemeye olanak verecektir. Gençaydın’a (1990:99) göre de sanat; eğitimin bir parçasıdır. Gençaydın (1990:99) “İnsanın genel eğitimini bir bütünlük içerisinde düşünürsek, sanatı genel eğitimin bir parçası olarak kabul etmek zorundayız.” diyerek sanatı eğitimin bir parçası olarak ele almanın önemini vurgulamıştır. İlkokuldan itibaren öğrencinin duygu ve düşüncelerini ifade edebileceği, yaratıcılık yönünü ortaya çıkarabileceği öğrenme süreçleri tasarlamak, öğrencinin çok yönlü gelişimine olanak sağlayacaktır. Öğrenci merkezli aktif öğrenme yöntemleriyle sanat dallarının bütünleştirmesinin öğrencilerin derse karşı tutumlarında, öğrenme oranlarında olumlu yönde katkılar sağlayacağı düşünülmektedir. Araştırma kapsamında araştırmacılar, aktif öğrenme tekniklerini öğrenme stilleri açısından incelemiş; öğrenme stilleri açısından görsel, işitsel, kinestetik öğrenme stillerinin tamamını içermeye olanak verecek şekilde sanat dalları eklenmiştir. Bu yolla bireysel farklılıkları destekleyen ders planları özgünlük kazanmıştır.

Araştırmanın amacı doğrultusunda oluşturulan problem cümlesi aşağıdaki gibidir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı ilkökul öğrencilerinin sanat dalları destekli aktif öğrenmeye yönelik düşüncelerinin belirlenmesidir. Araştırmanın bu amacına ve araştırma sorusuna bağlı kalarak aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Öğrencilerin derslerde en çok hoşlandığı etkinlikler nelerdir?
2. Öğrencilerin daha önceki derslerle sanatta bütünleştirilmiş aktif öğrenme yaklaşımıyla işlenen dersleri karşılaştırmaya yönelik görüşleri nelerdir?
3. Öğrencilerin sanat destekli aktif öğrenme yaklaşımından elde ettiği becerileri günlük yaşamda ve diğer derslerde kullanıp kullanmadıklarına ilişkin görüşleri nelerdir?
4. Öğrencilerin sanat destekli aktif öğrenme yaklaşımından sonra ilkökul temel derslere karşı düşüncelerinde değişiklik olup olmadığına dair görüşleri nelerdir?

YÖNTEM

Araştırma Deseni

Araştırmada kullanılan yaklaşım, nitel araştırma yaklaşımıdır. Araştırılan konuyla ilgili okura betimsel ve gerçekçi bir resim sunmak nitel araştırma yaklaşımında esas amaçtır (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Nitel araştırma yaklaşımında, olayın ve olguların doğal ortamlarında gözlemlendiği görülür. Nitel araştırmacıya göre gerçek, birden fazla ve sosyal olarak oluşturulur. İnsanlar araştırmacı tarafından, araştırma yaparken sosyal olayların gerçekleştiği doğal ortamda incelenir. Doğal ortamı anlamaya ve doğal ortamın sonuçlara yönelik etkisini belirlemeye duyarlı olduğu için nitel araştırma yöntemleri eğitim araştırmalarını zenginleştirir (Işıkoğlu, 2005). Araştırmada ilkökul öğrencilerinin sanat dallarıyla bütünleştirilmiş aktif öğrenme yaklaşımını nasıl algıladıklarına ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlandığından araştırmanın doğasına uygun olan nitel araştırma desenlerinden "olgubilim" kullanılmıştır. Çünkü bu araştırmada; olgu ile ilgili bilgiler elde etmek için öğrencilerin deneyimlerinden yararlanılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırma grubu kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Çalışma grubunu 2017/ 2018 eğitim-öğretim yılında özel bir ilkökulda öğrenim gören 24 öğrenci oluşturmaktadır. Ondördü erkek, onu kız olmak üzere 24 dördüncü sınıf öğrencisi, kolay ulaşılabilir durum örnekleme ile çalışma grubuna alınmıştır. Araştırmacıya yakın ve erişilmesi kolay olduğu için, araştırmaya hız ve pratiklik kazandırması açısından kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Bu araştırmanın verileri görüşme formu için aynı çalışma grubundan elde edilmiştir.

		f	%
Cinsiyet	Kız	10	41.7
	Erkek	14	58.3
	Toplam	24	100

Tablo 1. Çalışma Grubuna İlişkin Demografik Özellikler

Tablo 1' de görüldüğü gibi çalışma grubunda 14 erkek ve 10 kız öğrenci olmak üzere toplam 24 öğrenci bulunmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin soruları rahatlıkla yanıtlamaları için, isimleri ve okuduğu ilkökul ismi belirtilmeden kodlanarak asılları araştırmacıda saklı tutulmuştur. Öğrenci görüşlerinden alıntılar yapılırken şu kodlama sistemi kullanılmıştır. Ö; katılımcı öğrenciyi ifade etmektedir. Görüşmeye on öğrenci katılmıştır. Örnek olarak, [Ö1] kodu birinci olarak görüşme yapılan öğrenciyi belirtmektedir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı, araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış açık uçlu sorulardan oluşan görüşme formudur. Yarı yapılandırılmış görüşme formu dört sorudan oluşmaktadır. Bu formun hazırlanmasındaki aşamalar şöyledir:

İlgili alanyazın taranıp çalışmalar incelenince, konu içeriği dikkate alınarak dokuz açık uçlu soru hazırlanmıştır. Hazırlanan bu sorular uzman görüşleri doğrultusunda düzeltilmiş, bazı sorular da çıkarılarak soru sayısı dörde inmiştir. Ön uygulama olarak form üç sınıf öğretmenine gösterilip dil ve ifade şekli açısından öğretmenlerin görüşleri alınarak görüşme formu son halini almıştır. İlkokul öğrencileri yarı yapılandırılmış görüşme formuna; sanat destekli aktif öğrenmeyi nasıl algıladıklarına ilişkin görüşlerini sesli olarak ifade etmiştir.

Verilerin Toplanması

Öğretmen, araştırmacılar tarafından dersin kazanımına uygun hale getirilen sanat destekli aktif öğrenme tekniklerini dersinde uygular. Öğretmen öğrenciyi geri bildirir verir. Ortaya çıkan ürünler öğrenciler tarafından sergilenir. Araştırma kapsamında aktif öğrenme tekniklerinden rulman, köşelenme, kartopu, akvaryum, tereyağı ekmek, sandviç, şiir yazma, dedikodu, konuşma bileterleri, kum saati, beyin eseri / ürünü, fikir taraması, siz olsaydınız ne yapardınız?, kavram kontrolü, soru turu, sendika, kavramsal karikatür, nesi var?, mektup ya da telgraf oyunu, tombala, pazar yeri, kese kağıdı, mahkeme, öğrenme galerisi, otobüs, at nalı, arkası yarın, öykü oluşturma gibi teknikler kullanılmıştır. Her teknik bir sanat dalıyla bütünleştirilmiştir. Aktif öğrenme teknikleri; besin sanatı, yumurta süsleme sanatı, gösteri sanatlarından pandomim sanatı, müzik sanatı, kum sanatı, seramik sanatı, kil sanatı, origami, mum sanatı, resim sanatı, baskı sanatı, geleneksel Türk sanatları (ebru, çini, minyatür) gibi sanat dallarıyla desteklenmiştir. Böylece dersler; öğrenme stilleri açısından çeşitlendirilmiştir. Öğrenme stillerinin çeşitlendirilmesi de öğrencilerin etkili öğrenmesine olanak sağlamıştır.

Araştırmanın verileri nitel araştırma veri toplama tekniklerinden görüşme tekniği kullanılarak elde edilmiştir. Araştırma kapsamında, ilkökul öğrencilerinin sanat dallarıyla bütünleştirilmiş aktif öğrenme yaklaşımına ilişkin görüşlerini almak amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış açık uçlu sorulardan oluşan görüşme formu kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşmede, araştırmacı önceden sormayı planladığı soruları içeren görüşme protokolünü hazırlar. Buna karşın araştırmacı görüşmenin akışına bağlı olarak değişik yan ya da alt sorularla görüşmenin akışını etkileyebilir ve kişinin yanıtlarını açmasını ve ayrıntılandırmasını sağlayabilir.

Eğer kişi, görüşme esnasında belli soruların yanıtlarını başka soruların içerisinde yanıtlamış ise araştırmacı bu soruları sormayabilir. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniği sahip olduğu belirli düzeyde standartlık ve aynı zamanda esneklik nedeni ile eğitim bilim araştırmalarında daha uygun bir teknik görünümü vermektedir (Ekiz, 2003).

Verilerin Analizi

Araştırma çerçevesinde oluşturulan görüşme formuyla ilkökul öğrencilerinin sanat destekli aktif öğrenme yaklaşımına yönelik görüşlerini incelemek amaçlanmıştır. Görüşmelerin kaydı ses kayıt cihazı ile gerçekleştirilmiştir. Tekrar dinleme olanağı sağlaması açısından ses kayıtları kullanışlıdır. Görüşmelerden elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi ile çözümlenmiş ve yorumlanmıştır. Betimsel analizde görüşülen kişiden alınan veriler değiştirilmeden alınarak aktarılır. Aynı soru ile ilgili farklı kişilerin düşünceleri aynen aktarılır. Betimsel analizde görüşülen kişilerin görüşlerini etkili şekilde yansıtmak için doğrudan alıntılara çokça yer verilir. Bu kısımda araştırmada toplanan verilerin nasıl çözümlendiği, hangi çözümleme tekniklerinin kullanıldığı ve neden kullanıldığı, bu çözümlemelerin nasıl yapıldığı vb. bilgilere yer verilmelidir. Bu tür analizde amaç, elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunmaktır.

Konuşma metinlerinin yazıya dökülmesi, görüşülen kişiden alınan yanıtların sınıflandırılması gibi aşamalar söz konusudur. Betimsel analizin dört aşaması vardır: (Altunışık vd. 2010 s:322) Betimsel analiz için çerçeve oluşturmak, oluşturulan tematik çerçeveye göre verilerin işlenmesi, elde edilen bulguların tanımlanması, bulguların yorumlanması. Betimsel analizde veriler, daha öncesinden belirlenmiş başlıkların altında özetlenip yorumlanır. Verileri analiz ederken kodlar oluşturularak, bu kodlara dayalı temalar belirlenmiştir. Betimsel analiz ile elde edilen verilerin frekans ve yüzdeleri bulunmuştur. Araştırma kapsamında görüşme verilerinin betimsel analizinde aşağıdaki aşamalar izlenmiştir:

1. **Betimsel Analiz İçin Bir Çerçeve Oluşturmak:** Görüşme sorularından yola çıkarak veri analizi amacıyla bir çerçeve oluşturuldu. Bu çerçeveye göre verilerin hangi temalar altında düzenleneceği belirlendi.
2. **Tematik Çerçeve Dikkate Alınarak Verilerin İşlenmesi:** Önceden oluşturulan çerçeve dikkate alınarak elde edilen veriler okunup düzenlendi. Veriler düzenlenirken bazıları önemli olmadığı için dışarıda bırakıldı. Bu bölümde daha sonra sonuçlar yazılırken gerekli doğrudan alıntılar seçildi.
3. **Elde Edilen Bulguların Tanım Aşaması:** Düzenli hale getirilen veriler tanımlandı ve gerekli görülen yerlerde doğrudan alıntılarla desteklendi.
4. **Elde Edilen Bulguların Yorum Aşaması:** Tanımlanan bulgular açıklandı, ilişkilendirildi ve anlamlandırıldı.

Nitel araştırma yönteminde geçerlilik; araştırmacı tarafından araştırılan olgunun yansız bir şekilde gözlemlenmesi demektir. Görüşme yapılan kişilerden doğrudan alıntılara değinmek ve değindiğimiz alıntılardan yola çıkıp sonuçları açıklamak, geçerlilik için önemlidir. Güvenilirlik ise olayların değişik gözlemciler tarafından

değişik zamanlarda aynı kategoriyle ilişkilendirilmesiyle mümkündür (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Araştırmada ilkökul öğrencilerinin sanat dallarıyla destekli aktif öğrenme yaklaşımına ilişkin görüşlerinden doğrudan alıntılar yapılarak geçerlilik sağlanmıştır. Araştırma kapsamında güvenilirliği artırmak için ham verilerin kodlara ve kategorilere dönüştürülmesi süreci, iki öğretim üyesi ile gerçekleştirilmiştir. Ham veriler ve analizler uzmanlara incelenip, eleştirel bir tavırla sonuçların gerçeğe uygun olup olmadığı kontrol ettirilerek, uzmanlardan geri bildirim alınarak iç geçerlilik sağlanmıştır. Ses kaydı ile elde edilen görüşme dökümleri ile oluşturulan tema ve alt temalar alanla ilgili iki uzmana daha gösterilerek görüşleri alınmıştır. Güvenilirliği hesap etmek amacıyla Miles ve Huberman'ın 1994 yılında önerdiği uyum yüzdesi formülü kullanılıp ve güvenilirlik .75 olarak hesaplanmıştır ($P = (N \times 100) / (N + Nd)$) (P: uyum yüzdesi, N: uyum miktarı, Nd: uyumsuzluk miktarı). Hesaplanan değer doğrultusunda araştırmacının güvenilir olduğu söylenebilir.

Dış geçerlik; verilerin doğrudan alıntılarına yer verme, amaçlı örneklemeyi kullanmayla, iç güvenilirlik; verilerin benzer süreçlerle toplanması, verilerin kodlanmasında tutarlılık olması, verilerin sonuçlarla ilişkisinin kurulmasıyla ve dış güvenilirlik; dışarıdan bir uzmanın araştırmada ulaşılan yargı, yorum ve önerilerin ham verilerle karşılaştırıp teyit etmesi (Yıldırım ve Şimşek, 2008) ile incelenmiştir. Araştırma sonuçlarına ulaşılırken izlenen sürecin gerçekliği ortaya çıkarma yeterliliğine iç geçerlik denir. Elde edilen sonuçların benzer gruplara veya ortamlara aktarılabilir olmasına dış geçerlik denir. Araştırma kapsamında iç geçerliği sağlama maksadıyla iki öğretim üyesi verilerin analizini birbirinden bağımsız bir şekilde incelemiştir ve görüşmede veriler ses kaydı ile toplanıp sonuçlarla bütünleştirilmiştir. Verileri ifade ederken doğrudan alıntılara yer verilmesi, iki öğretim üyesinin verileri ve ulaşılan yargı ve yorumları ham verilerle karşılaştırdıktan sonra teyit etmesi, araştırmadan elde edilen sonuçların benzer gruplara aktarılabilir olması dış geçerliliği desteklemiştir. Verilerin işleme sırasında kodlama, önceden belirlenmiş kavramların yanında verilerin işleme sürecinde ortaya çıkan kavramlar dikkate alınarak oluşturulmuştur. Kodlama aşamasından sonra, kodların bir bütün haline getirildiği temalar oluşturularak bulgular yorumlanma aşamasına geçilmiştir.

BULGULAR

Araştırmacının temel amacına yönelik çalışma kapsamında bulunan ilkökul öğrencilerinden görüşme tekniğiyle toplanan verilerin analizi sonrasında elde edilen bulgulara ve yorumlara bu bölümde yer verilmiştir.

Öğrencilere derslerde en çok hoşlarına giden etkinliklerin neler olduğu sorulmuş ve öğrencilerin verdikleri cevapların yüzde ve frekansları çıkarılmıştır. Öğrencilerin en çok hoşlarına giden etkinliğin besin sanatı ile "son söz" tekniği olduğu görülmektedir. Yumurta süsleme sanatı ile "kart eşleştirme" tekniği ile origami sanatı ile "slogan bulma" tekniği öğrencilerin hoşlandığı etkinlikler arasında ikinci sırada yer almaktadır. Tüm derslerde yaptıkları tüm etkinlikleri düşünen öğrenciler, en çok hoşlarına giden etkinlikler sorulduğunda sanat destekli aktif öğrenme tekniklerindeki etkinlikleri sıralamışlardır. Araştırmada yer alan 1. katılımcının (Ö1) en çok hoşuna giden etkinlik hakkındaki görüşleri şu şekildedir:

“... en çok sevdiğim etkinlik besin sanatı ile son söz tekniği çünkü daha önce yediğimiz besinleri derste hiç kullanmadık. Besinlere dokunup onlarla doğal afetleri kendimizin yapması çok zevkli. Son söz tekniğiyle doğal afetlerle ilgili bilgileri postitlere yazıp yapıştırmak eğlenceliydi. Başka okula giden arkadaşlarıma da anlattım. Onların bile ilgisini çekti bu etkinlikler.”

Araştırmada yer alan üçüncü katılımcının (Ö3) en çok hoşuna giden etkinlik hakkındaki görüşleri şu şekildedir:

“ Eş anlamlı kartları eşleştirirken çok heyecanlandım. Peşinden yumurtaları kırmamaya çalışarak eş anlamlı sözcükleri çizerken çok mutlu oldum. En mutlu ders bu dersti. Hem öğrendim, hem eğlendim.”

Katılımcılara sorulan ikinci soru; sanat destekli aktif öğrenme içeren derslerin diğer derslerden farklı olduğunu düşündüğünüz yönleri nelerdir, şeklindeydi.

Aktif öğrenme ve sanat içeren derslerin, önceki derslerden daha eğlenceli, daha fazla işbirliği, sorumluluk içeren, öğrencilere farklı etkinlikler, araştırma, tartışma, sunum yapma olanağı veren, öğretmenden çok öğrencinin konuştuğu dersler olduğu tespit edilmiştir. Araştırmada yer alan dördüncü katılımcının (Ö4) aktif öğrenme ve sanat içeren derslerle, önceki dersleri karşılaştırmasına ilişkin görüşü sorulduğunda:

“Daha önceki derslerimizde kitaptan okuma yapıyorduk, öğretmenimiz daha çok konuşuyordu. Aktif öğrenme ve sanat içeren derslerde biz daha çok konuşuyoruz ve öğrenmekten keyif alıyoruz.”

Öğrencilerin aktif öğrenme yaklaşımından elde ettiği becerileri günlük yaşamda ve diğer derslerde kullanıp kullanmadıklarına ilişkin görüşleri nelerdir?

Sanat destekli aktif öğrenme içeren derslerden elde ettiğiniz becerileri günlük yaşamda ve diğer derslerde kullanıp kullanmadıklarına ilişkin görüşlerine ilişkin soruya verilen cevaplar incelendiğinde öğrencilerin % 90' ı, sanat destekli aktif öğrenme içeren derste elde ettikleri becerileri diğer derslerde de kullandıklarını ifade ettiler.

Araştırmada yer alan onuncu katılımcının (Ö10) sanat destekli aktif öğrenme içeren derste elde ettikleri becerileri diğer derslerde de kullandıklarına ilişkin görüşleri şu şekildedir:

“Bu derslerde arkadaşlarımızla işbirliği yapıyoruz. Evde her işi annem yapıyor. Babamla annemin de çalıştığını iş birliği yapmamız gerektiğini söyledim. Artık yemeği annem yapıyor, ben sofrayı kurmaya yardım ediyorum, babam da salatayı yapıyor.”

Araştırmada yer alan onuncu katılımcının (Ö10) sanat destekli aktif öğrenme içeren derste elde ettikleri becerileri diğer derslerde de kullandıklarına ilişkin görüşleri şu şekildedir:

“ Bu derslerden sonra sanata ilgi duymaya başladım. Annemle pazara gidince pazarda gördüğüm meyve ve sebzelerle iç organlarımızı yapmak istedim.”

Görüşme sorularından biri de bu üniteye yapılan çalışmalar Sosyal Bilgiler dersine karşı olan düşüncelerinizde değişikliğe sebep oldu mu, açıklayınız şeklindeydi.

Öğrencilerin % 90' ı sanat destekli aktif öğrenmenin, derse yönelik düşüncelerini olumlu yönde etkilediğini, % 10' u da düşüncelerinde bir değişme olmadığını, belirttiler. Bu durum sanat destekli aktif öğrenmenin öğrencilerin

çoğunda olumlu değişim sağladığını ifade eder.

Araştırmada yer alan yedinci katılımcının (Ö7) sanat destekli aktif öğrenmenin derslere yönelik düşüncelerini olumlu etkilediğine ilişkin görüşleri şu şekildedir:

“ Daha önceden teneffüsün bitmesine üzüliyordum. Ama şimdi derste hem sanat hem farklı etkinlikler yaptığımız için koşu koşu sınıfa gidiyorum. Artık daha iyi anlıyorum derisi. Ders bitince üzüliyorum. Bir sonraki derste acaba ne yapacağız diye heyecanlanıyorum.”

Sekizinci katılımcı (Ö8):

“ Bu derslerde biz kendimiz yapıyoruz bir şeyler. Bunun için daha iyi anlıyorum derisi. Dersin nasıl geçtiğini anlamıyorum.”

Altıncı katılımcı (Ö6):

“Bilgiye biz kendimiz düşünerek araştırarak ulaşıyoruz. Biz uğraştığımız için unutmuyoruz bilgiyi. Keşke bütün dersler böyle olsa. Hele dersin bir kısmında sanat yapıyoruz ya hiç sıkılmıyoruz. Dersin nasıl geçtiğini anlamıyoruz.”

TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu araştırmanın amacı, ilkökul öğrencilerinin temel derslerde (Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri, Sosyal Bilgiler) sanat dallarıyla destekli aktif öğrenmeye yönelik düşüncelerini incelemektir. Öğrenciler, araştırmacı tarafından dersin kazanımına uygun hale getirilen sanat destekli aktif öğrenme teknikleriyle öğrenme süreçleri yaşar. Öğretmen öğrenciye geri bildirim verir. Ortaya çıkan ürünler sergilenir. Araştırma kapsamında aktif öğrenme tekniklerinden rulman, köşelenme, kartopu, akvaryum, tereyağı ekmek, sandviç, şiir yazma, dedikodu, konuşma biletlere, kum saati, beyin eseri / ürünü, fikir taraması, siz olsaydınız ne yapardınız?, kavram kontrolü, soru turu, sendika, kavramsal karikatür, nesi var?, mektup ya da telgraf oyunu, tombala, pazar yeri, kese kağıdı, mahkeme, öğrenme galerisi, otobüs, at nalı, arkası yarın, öykü oluşturma gibi teknikler kullanılmıştır. Her teknik bir sanat dalıyla bütünleştirilmiştir. Aktif öğrenme teknikleri; besin sanatı, yumurta süsleme sanatı, gösteri sanatlarından pandomim sanatı, müzik sanatı, kum sanatı, seramik sanatı, kil sanatı, origami, mum sanatı, resim sanatı, baskı sanatı, geleneksel Türk Sanatları (ebru, çini, minyatür) gibi sanat dallarıyla bütünleştirilmiştir. Araştırmada ilkökul öğrencilerinin sanat dallarıyla bütünleştirilmiş aktif öğrenme yaklaşımını nasıl algıladıklarına ilişkin görüşleri belirlenmesi amaçlandığından dolayı araştırmanın doğasına uygun olan nitel araştırma desenlerinden ‘olgubilim deseni’ kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme kaydı kullanılmıştır. Veriler ses kayıt cihazı ile kaydedilmiştir. Verilerin analizinde betimsel analiz kullanılmıştır. Uygulama örnekleri ve doğrudan alıntılara yer verilen bu çalışma aktif öğrenme tekniklerini sanat dallarıyla bütünleştirilmesi açısından benzerlerinden farklıdır.

Araştırmanın birinci alt problemi “Öğrencilerin derslerde en çok hoşlandığı etkinlikler nelerdir?” ile ilgili bulgular incelendiğinde, öğrenciler tüm derslerdeki etkinlikleri göz önünde bulundurup, kendi istekleriyle sanat destekli aktif öğrenme tekniklerine ilişkin etkinlikleri seçmişlerdir. Bu durum öğrencilerin sanat destekli aktif öğrenme tekniklerinden zevk aldıklarını göstermektedir.

Araştırmanın ikinci alt problemi “Öğrencilerin daha önceki derslerle sanatla bütünleştirilmiş aktif öğrenme yaklaşımıyla işlenen dersleri karşılaştırma sonucu görüşleri nelerdir?” ile ilgili bulgular incelendiğinde, aktif öğrenme ve sanat içeren derslerin daha önceki derslerden daha eğlenceli, daha fazla işbirliği, sorumluluk içeren, öğrencilere farklı etkinlikler, araştırma, tartışma, sunum yapma olanağı veren dersler olduğu belirtilmiştir.

Önceki derslerde genelde kitaptan okuma yaptıklarını, soru cevap ağırlıklı olduğu, deftere yazı yazdıklarını, sorumluluğun öğretmende olduğu dile getirilmiştir. Sanat destekli aktif öğrenme öncesi derslerin sıkıcı olduğu ve bu derslerin öğrencilerde özgüven eksikliği oluşturduğu tespit edilmiştir.

Araştırmanın üçüncü alt problemi “Öğrencilerin sanat destekli aktif öğrenme yaklaşımından elde ettiği becerileri günlük yaşamda ve diğer derslerde kullanıp kullanmadıklarına ilişkin görüşleri nelerdir?” ile ilgili bulgular incelendiğinde öğrencilerin % 90’ ı yani önemli bir çoğunluğu sanat destekli aktif öğrenme içeren derste elde ettikleri becerileri günlük yaşamda ve diğer derslerde de kullandıklarını ifade ettiler. Günlük yaşamda ve diğer derslerde daha işbirlikli, daha araştırmacı, daha fazla diyalog kuran ve daha fazla sorumluluğun bilincinde davrandıklarını ve sanat ile öğrendiklerini bütünleştirme ihtiyacı hissettikleri belirlenmiştir.

Araştırmanın dördüncü alt problemi olan “Öğrencilerin sanat destekli aktif öğrenme yaklaşımından sonra ilkökul temel derslere karşı düşüncelerinde değişiklik olup olmadığına dair görüşleri nelerdir?” ile ilgili bulgular ışığında çalışma sonucunda öğrencilerin başarıları ve tutumları üzerinde olumlu etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşılabilir.

Aktif öğrenme yaklaşımı hem ilkökul hem ortaokul hem de diğer eğitim seviyelerinde uygulanmaktadır(Pekin 2000).

Günümüz eğitim anlayışında, öğrenci merkezli olduğu için sıklıkla kullanılan aktif öğrenme teknikleriyle sanat dallarının bütünleştirilmesine ilişkin öğrenci görüşlerinin alındığı bu çalışmanın ilkökul temel derslere olan başarıları ve tutumu olumlu etkilediği tespit edilmiştir.

ÖNERİLER

1.Sanat dallarıyla bütünleştirilmiş aktif öğrenme tekniklerinin öğrencilerde tutum açısından olumlu değişimlere neden olduğu için ilkökul Türkçe, Matematik, Sosyal Bilgiler, Fen Bilimleri gibi temel derslerde kullanılması önerilebilir.

2.Aktif öğrenme teknikleri öğrencilerin işbirlikli grup çalışmalarıyla fikirlerini paylaşma, tartışma, sunum yapma, fikrini savunma, düşüncesini ifade etme, arkadaşlarının fikirlerine saygı duyma, soru sorma becerilerinde gelişme sağladığı için öğrenme sürecinde öğrencinin aktif katılımını sağladığı için ve hemen sonrasında sanat dalları işe koşulduğu için öğrencilerin sosyal becerilerini geliştirmek ve öğrenme sürecini zenginleştirmek için derslerde kullanılabilir.

3. Öğrencilerle hep aynı etkinlikler yapmak dersi ilgi çekici olmaktan çıkarır ve dersin sıkıcı olmasını sağlar. Bu çalışmada olduğu gibi kazanımlara uyarlanan sanat dalları destekli aktif öğrenme tekniklerinin kullanılması; öğrenme sürecinde kullanılacak etkinliklerin çeşitlendirilmesini sağlayacak ve öğrenciler sıkılmadan öğrenerek; derslere olumlu tutum geliştirecektir.

4. Sanat dallarının değerlendirmede de kullanılması öğrenci merkezli otantik değerlendirme çeşidini artıracak ve görsel ve kinestetik öğrenme stiline işe koşulmasını sağlayacaktır. Bu çalışmanın araştırmacıları daha fazla sanat dallarını öğrenme süreçlerine dahil etme hususunda örnek teşkil edeceği düşünülmektedir.

5. Öğrencilerin çalışma sonucu oluşturdukları ürünleri sergileme ve sunma olanağı verilebilir.

6. Sanat destekli aktif öğrenme teknikleri ile öğrenme süreçlerinde materyaller önceden hazırlanmalı, zamana göre etkinlikler iyi planlanmalıdır.

7. Sanat destekli aktif öğrenme yaklaşımı sadece ilkökul seviyesinde değil, eğitimin diğer kademelerinde hatta yükseköğretimde bile kullanılabilir.

8. Aktif öğrenme, sanat gibi farklı disiplinlerle bütünleştirilip öğretmen görüşlerini inceleyen bir araştırma yapılabilir.

EK1: Örnek Uygulama 1:

Dersin Adı: Sosyal Bilgiler

Sınıf Düzeyi: 4. Sınıf

Etkinlik Süresi: 40+40 dk.

Malzeme: karton, postit, boya kalemleri, küçük taneli besin maddeleri

Kazanım: Doğal afetler karşısında hazırlıklı olur.

Seçilen Aktif Öğrenme Tekniği: Son Söz

Son Söz Tekniği: Öğretmen tarafından büyük bir kartonun ortasına işlenen konunun adı yazılır ve karton dört bölüme ayrılır. Dört bölüme de farklı bir yönerge yazılır. Öğrenciler yönergeye uygun küçük kağıtlara cevaplarını yazıp ilgili kısma yapıştırır.

Yönergeler;

- Bu konuda öğrendiğim dört şey
- Bu konuda en çok hoşlandığım şey
- Bu öğrendiklerimi nerde kullanacağım?
- Bu konu ile ilgili bir resmim

Seçilen Sanat Dalı: besin sanatı(besinlerle şekil yapma sanatı)

İşleniş: Muson yağmurlarıyla ilgili bir video açılır. Bu yağmurların durdurulup durdurulamayacağı ve nelere sebep olabileceği sorulur. Neden durdurulamayacağı üzerinde konuşulurken sel olayının “doğal afet” olarak belirtilmesindeki nedensellik keşfedilir. Sınıftaki öğrenciler dörderli gruba ayrılır. Ülkemizde yaşanan doğal afetlere ilişkin gazete haberleri dağıtılır. Öğrenciler gazete haberinde bahsedilen doğal afeti ve doğal afetlere yönelik alınacak önlemleri çeşitli kaynaklardan(ders kitabı, ansiklopedi, internet...) araştırır. Atık malzemeleri kullanarak seçtikleri doğal afetlere dayanıklı bir ev tasarlar, tasarımlarını diğer arkadaşlarına sunduktan sonra öğretmen tarafından büyük bir kartonun ortasına “DOĞAL AFETLER” yazılır ve karton dört bölüme ayrılır. Dört bölüme de farklı bir yönerge yazılır. Öğrenciler yönergeye uygun küçük kağıtlara cevaplarını yazıp ilgili kısma yapıştırır.

Yönergeler;

- Bu konuda öğrendiğim dört şey
- Bu konuda en çok hoşlandığım şey
- Bu öğrendiklerimi nerde kullanacağım?
- Bu konu ile ilgili bir resmim

Öğrenciler evden getirdiği besin maddeleriyle (un, şeker, çay, makarna, mercimek gibi) doğal afetleri resmeder ve diğer arkadaşlarına resmettiği doğal afete yönelik alınacak önlemleri resim üzerinden grup arkadaşlarıyla diyalog şeklinde anlatır. Diyalogda gruptaki her öğrenci bir rol üstlenir(Mesela dere kenarına ev yapısı önlem almayan ev sahiplerinin diyalogunu canlandırabilirler). Bu yolla kurgulanan öğrenme süreciyle hem görsel hem işitsel hem kinestetik öğrenme stili işe koşulmuş olur.

EK2: Örnek Uygulama 2:

Dersin Adı: Türkçe, Hayat Bilgisi, Sosyal Bilgiler

Sınıf Düzeyi: 3, 4. Sınıf

Etkinlik Süresi: 40 dk.

Malzeme: renkli A4 boyutunda kağıt, boya kalemleri

Amaç: 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nda ifade edilen Türk Millî Eğitimi'nin genel amaçlarından; grupla çalışma, akranlarıyla iş birliği yapma ve sosyal katılım becerilerini geliştirmesini, millî, manevi ve insani değerleri içselleştirmesini, düşünme, sorgulama, farklı düşünceler ve çözümler üretme becerilerini geliştirmesini amaçlamaktadır.

Seçilen Aktif Öğrenme Tekniği: Kartopu

Kartopu: Konuyu öğrenciler ilk olarak bireysel olarak düşündükten sonra iki kişi aynı konuyu tartışır. Tartışan iki kişi başka iki kişiyle birleşip, dört kişi yine aynı konuyu tartışır. Daha sonra sekiz kişilik gruplarda tartışmaya devam edilir. En sonunda varılan sonuç sınıfça tartışılır.

Seçilen Sanat Dalı: Mandala sanatı

Mandala Sanatı: Belli bir merkez noktası etrafına şekiller ve desenler yerleştirilmesiyle oluşan sanattır.

İşleniş:

Öğretmen öğrencilere aşağıdaki olayı okur:

Köstebek ailesi çok çalışkandır ve tedbirdir. Kışı geçirebilecekleri bir yuvaya sahip olmak için yaz boyu sürekli çalışırlar. Yuvalarına kavuşurlar. Tembel ve müsrif kirpi köstebeklerin yuvasına gelip yuvasının olmadığını söyler. Köstebekler kirpinin durumuna acıyıp onu yuvalarına alır. Ama kirpinin dikenlerini hiç akıllarına getirmediği için maalesef kirpi ile aynı yuvada yaşamaları imkansız hale gelmiştir. Köstebekler ne yapmalıdır? (http://www.tavsiyeeidiyorum.com/makale_15487.htm adresinden 10 Ekim 2016 tarihinde alınmıştır.)

Öğrencilere durumu kendi başlarına düşünmeleri için birkaç dakika verilir ve ardından ikiye ayrılarak müzakerelere geçilir. Bir işaretle ikili müzakerelerin sonlandırılır dörderli grup müzakereleri başlatılır.

İkiye ayrı grupların yerlerinden ayrılmadan birbirleri ile 3- 5 dakikalığına görüşlerini paylaşması sağlanır. Daha sonra ikiye ayrı iki grup birleşerek dörderli müzakere, ardından sekizli müzakereye geçilir. En sonunda sınıfça tartışılır ve gruplar aldığı kararları açıklar. Kirpi için alınan karar grup üyeleri köstebek ve kirpiyi canlandırarak ifade eder. Öğrenciler kartopu tekniğiyle öğrendiği değerleri mandalanın etrafına yazar. Öğrenciler, en dıştaki halkaya ise o değerlerle ilgili güncel yaşamda ya da verilen örnek olayda geçen örnekler yazar. Bu yolla görsel, işitsel ve kinestetik öğrenme stillerinin üçü de işe koşulmuş olur.

KAYNAKLAR

1. Aksu, H. H. (2005). *İlköğretimde aktif öğrenme modeli ile geometri öğretiminin başarıya, kalıcılığa, tutuma ve geometrik düşünme düzeyine olan etkisi*. Yayınlanmamış doktora tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. İzmir.
2. Altunışık, R., Çoşkun, R., Yıldırım, E. ve Bayraktaroğlu, S. (2010). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*. Sakarya: Sakarya Kitabevi.

3. Arslan A. ve Şahin T.(2004). *Oluşturmacı yaklaşıma dayalı işbirlikli öğrenmenin öğrencilerin duyuşsal öğrenmelerine etkileri*. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, 6-9 Temmuz 2004 İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Malatya.
4. Ayan, M.(2002). *Etkin öğrenme yaklaşımının sınıf öğretmenleri tarafından uygulanması*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
5. Buyurgan, S. (2001). Okul deneyimi I dersi ile ilgili izlenimler, *Çağdaş Eğitim*, 274, 32-38.
6. Bölükbaş, F. (2004). *Yansıtıcı öğretimin ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin türkçe dersine yönelik tutum ve başarıları üzerindeki etkiliği*, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), İzmir.
7. Büyükoztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem A.
8. Cooper, H.,Lindsay, J. J., Nye, B. ve Great house, S. (1998)"Relationships among attitudes about homework, amount of homework assigned and completed and student achievement", *Journal of Educational Psychology*, 90, 70-83.
9. Cüceloğlu, D. (2002). İnsan ve Davranışı, İstanbul: Remzi Kitabevi.
10. Çalışkan, F. (2005). *İlköğretim 4. sınıf sosyal bilgiler dersinde aktif öğrenme yöntemlerinden çözümlemeli öykü yönteminin öğrencilerin akademik başarılarına, tutumlarına ve aktif öğrenme düzeylerine etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mustafa Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
11. Demirci, C.(2006) Fen bilgisi öğretiminde etkin öğrenme yaklaşımının bilgi düzeyi erişime etkisi. (The effects of the active learning approach in the science studiesr teaching on knowledge level achievement). *Eğitim ve Bilim (Education and Science)*. 31(139): 10-18.
12. Demirci,C.(2000). Etkin öğrenme yaklaşımının ilköğretimde uygulanması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(18), 38-52.
13. Demirel, Ö. (2005). *Eğitim sözlüğü*. Ankara: Pegem Yayınıclık.
14. Erten, S. (2000). Empirische untersuchungen zu bedingungen der umwelterziehung ein interkulturellvergleich auf der Grundlage der Theorie des geplanten Verhaltens. *Tectum Verlag*. Hamburg.
15. Ekiz, D. (2009)*Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Anı Yayınıclık.
16. Gençaydın, Z. (1993). *Sanat eğitimi*. Ankara: Etam as.
17. İşikoğlu, N. (2005). Eğitimde nitel araştırma. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 20 (5), 158-165.
18. Kardaş, M.ve Uca, N. (2016). Aktif öğrenme yönteminin kullanıldığı çalışmaların öğrenci başarıları, tutumu ve görüşleri açısından incelenmesi: Bir meta-analiz çalışması. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi* 4(7).
19. Koç, C. (2007). *Aktif öğrenmenin okuduğunu anlama, eleştirel düşünme ve sınıf içi etkileşim üzerindeki etkileri*.
20. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi.
21. Memnun, D. S. (2008). Sekizinci sınıfta permütasyon ve olasılık konularının aktif öğrenme ile öğretiminin uygulama düzeyi öğrenci başarılarına etkisi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 21(2), 403-426.
22. McNeal, A.P. (2001). Student active leaning in the phycology classroom. *Teaching and Educational Innovation*, A361.
23. Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (1994). *An Expanded Sourcebook Qualitative Data Analysis*. California: Sage.
24. Morgan, C. T. (1989) *Psikolojiye Giriş*. Ankara: Meteksan Yayınıclık.
25. Pekin, H. (2000). *İlköğretim 5. sınıf matematik öğretiminde aktif etkileşimli öğrenme yaklaşımının öğrenci başarılarına etkisi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
26. She, H. S. ve Fisher, D. (2003). *Web-based e-learning environments in Taiwan: The impact of the online science flash program on students' learning*. İçinde: Swe, M. (Ed.), Technology-rich learning environments. (s.343-364). Singapore: World Scientific Publishing Company, Incorporated.
27. Senemoğlu, N. Gömleksiz, M. Ve Üstündağ, T. (2001). *Öğrenmenin oluşumu, öğretme, model, strateji ve teknikler*. Ankara: Milli Eğitim Yayınları.
28. Stewart, C. J. & Cash, W. B. (1985). *Interviewing: Principles and Practices*, W.C. Brown Publishers (Dubuque, Iowa), 4th Edition.
29. Tavşancıl, E.(2002). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi*. Ankara: Nobel Yayınevi.
30. Telli, A.,Yıldırım, H. İ., Şensoy, Ö. Yalçın, N. (2004). İlköğretim yedinci sınıflarda ba- sit makineler konusunun öğretiminde laboratuvar yönteminin öğrenci başarısına etkisi. *G.Ü.Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(3)291-305.
31. Tombe, V. K. (1989). *Selected community staff development programs in Maryland and Virginia*. Dissertation Abstract International, 51(6), 163-164.
32. Yıldırım, A ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (7. Baskı)*. Ankara: Seçkin Yayınevi.

ard

ARD Tekstil Okul Kıyafetleri

Kuruluşundan bu yana geçen süreçte yatırımlarını, ürün çeşitliliği ve üretim kapasitesini arttırma yönünde gerçekleştiren ARD TEKSTİL, kalite anlayışından asla taviz vermeden, hızlı hizmet sunarak okul kıyafeti sektöründe hızla büyümeyi sürdürmektedir.

Hem kullanılan malzemelerde hem de üretim aşamasında yüksek kalite standardı ve şıklıktan asla vazgeçmeyen ARD TEKSTİL, ürünlerin rahatlığını da ön koşul olarak görmektedir.

Talepler doğrultusunda toptan ve perakende her eğitim yılı öncesi kurulan satış reyonları ile okul alışverişinde kalite ve kolaylığı bir arada sunmayı amaçlamaktadır.

Oruç Reis Mah. Tekstilkent Tic. Mrk. No:10-AH Blok B5 Kapı

No:116 (47) Esenler / İSTANBUL

Tel: (0212) 438 52 87 Fax: (0212) 438 52 88

info@ardtekstil.com

www.ardtekstil.com

DEĞERLERE DAYALI ORTAM YARATMAK

Sema ÖZSOY
Eğitim Danışmanı

Hayat amacınız nedir?

Kısa bir içsel sorgulamadan sonra her biriniz doğal olarak farklı cevaplara ulaştınız. Cevaplarınız arasında zengin olmak, ev, araba sahibi olmak, kariyerinde en üst noktaya ulaşmak, sağlıklı olmak, saygın olmak, bilgili olmak gibi pek çok amaç cümlesine ulaşanlarınız vardır. Durmayın! Sorgulamaya devam edin!

Gerçekte istediğiniz bu mu? Bu amaca ulaşmanız yaşamınızda neye hizmet edecek?

Yıllardır yaptığımız erişkin eğitimlerinde sistemli sorgulamalarımızın sonucu bireylerin ulaştıkları amaç cümlesi ne olursa olsun nihai hayat amaçlarını 'Mutlu olmak istiyorum' şeklinde tanımlamış olmalarıdır. Bir diğer saptama ise HUZUR/ BARIŞ kavramlarının MUTLULUK ile birlikte sıkça gündeme getirilmiş olmasıdır.

Bireylerin kendilerini mutlu hissedecekleri yaşanabilir bir dünyanın inşası için sosyal problemlerin, saygı eksikliğinin ve şiddetin kol gezdiği günümüz dünyasında evrensel değerlerin geliştirilmesi ve bizleri birleştiren evrensel değerlerle kişisel ve kültürel değerlerimizin buluşması ve uyumlanması elzemdir. Bu ihtiyaç toplumu oluşturan bireyler ve birimler tarafından dile getirilmekte ve çalışmalar yapılmaktadır. Bu kapsamda Dünyada ve Türkiye'de de değerler eğitimi önemsenebilir hale gelmiştir.

Bu çalışmalar arasında Jacques Delors'un raporu, Learning: The Treasure Within önemli bir yere sahiptir. Bu rapor kişisel ve sosyal gelişmede eğitimin temel rolü, değerlerin farkındalığı ve değerlere dayalı davranış becerilerinin gerekliliğini vurgulamaktadır. Delors eğitimin amacının şu dört başlıkta gençleri geliştirmek olduğunu belirtmiştir;

1. Bilgi edinmeyi öğrenme
2. Yapmayı öğrenme
3. Birlikte yaşamayı öğrenme
4. "Ol"mayı öğrenme

1998 de Avustralya da düzenlenen UNESCO eğitim konferansında Delors'un raporundaki dört başlıktan

eğitimde ilk ikisinin üzerinde durulduğu ancak Birlikte Yaşamayı ve "Olma'yı Öğrenmenin yeteri kadar işlenmediği belirlenmiştir. Bu kapsamda yaşam boyu eğitim ve dünya barışına hizmet edecek evrensel değerlerin canlandırılması ve programlara alınmasının faydalı olacağı belirtilmiştir.

Değerler davranışlarımıza yön veren yapıtaşlarıdır. Toplumsal sorunların, şiddetin, savaşların sona ermesi için evrensel değerlerin paylaşılması, yaşama geçirilmesi bireyler ve toplumlararası ilişkilerin olumlu hale gelmesini sağlayacaktır. Bu da Delors'un raporundaki 'Birlikte Yaşamayı Öğrenme' ile yakından ilişkilidir. Bunu gerçekleştirebilmek ise birlikte yaşanılabilir bir ortam yaratmak ve bu ortamda her bireyin kendisi olmasına izin vermekle mümkündür. Yaratılan ortamın kuşaktan kuşağa aktarılabilmesi ve kalıcı olabilmesi evrensel değerlerin ne denli özümsemişi ve modellendiği ile doğru orantılıdır.

Bireylerin mutluluk ile bağlantı kurdukları ortamlar kendiliğinden oluşmamaktadır. Yaratılması gerekmektedir. Değerlerin var olduğu bir ortamın nasıl yaratılacağı öğrenilebilir ve bireylerin hislerine yönelik ihtiyaçları karşılık bulabilir. Bu olduğunda da bireylerin kendilerini iyi hissetmeleri, iyi ilişkiler geliştirmeleri, yetkinliklerini geliştirebilmeleri ve topluma olumlu katkıda bulunmaları mümkündür.

Yarının erişkinleri olan çocukların karakterleri ve alışkanlıkları aile ve okul ortamında oluşmaktadır. Bu bakımdan aile ortamı ve okul ikliminin nitelikleri çok önemlidir. Bir okulun kurucuları ne vizyon belirlemiş olursa olsun okulun iklimini o okulda görev yapan eğitimcilerin değerleri oluşturur. Oluşan okul iklimi öğrencinin hislerine yönelik ihtiyaçlarını karşılıyor ise öğrenci olumlu yönde gelişir.

Örneğin eğitimciler kendi kendisi ile barışık, kendine, başkalarına saygılı ve hallerinden ve kendilerinden memnun iseler okul ortamı da ilginin, saygının, kalitenin ve yardımlaşmanın var olduğu bir iklimdir.

Öğrencinin hislerine yönelik ihtiyaçlarını sevilme, sayılmak, değer verilmek, güvende olmak ve anlaşılacak olarak tanımlıyorsak bu iklimde bu ihtiyaçların karşılık bulma oranı yüksektir. Değerlerin sergilendiği öğrenci odaklı öğrenme ortamında öğrencilerin hislerine yönelik ihtiyaçları karşılandığından öğrenciler olumlu yönde gelişirler ve potansiyellerini yakalama olasılıkları yüksektir.

Bu nedenle eğitimcilerin; eğitimin amacını iyi anlamaları, kendi değerlerini gözden geçirmeleri, değerlerini yaşama geçirip geçirmediğini sorgulamaları ve değerlere dayalı bir ortam yaratabilecek becerileri edinmeleri gerekmektedir. Örneğin sınıfa gelmekte geç kalmış bir eğitimcinin bağıarak 'Siz ne saygısız öğrencilersiniz!' diye çıkışması, saygı değerini ne kadar yansıtmaktadır? Veya çatışma çözümünü haklıyı haksızdan ayırmak, çözüm önermek ve nasihat etmek olarak değerlendiren eğitimci ne kadar çatışma çözümü becerisine sahiptir?

1997'den beri yaklaşık 22 yıldır Türkiye Koordinatörlüğünü ve eğitimliğini yaptığım Living Values Educational Program, (YDEP) Yaşayan Değerler Eğitim Programı Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 20 Kasım 1989 da Çocuk Hakları Bildiri'sinin 29. Maddesi çerçevesinde eğitimde değerlere dayalı yaklaşım ihtiyacı göz önünde tutularak geliştirilmiştir. Programın odaklandığı ve uygulama kitapları sunduğu değerler; Sevgi, Saygı, Barış, Hoşgörü, Mutluluk, Sorumluluk, İşbirliği, Alçakgönüllülük, Dürüstlük, Sadelik, Özgürlük ve Birliktir.

Yaşayan Değerler Eğitim Programı UNESCO tarafından desteklenen bir program olup NewYork'daki UNICEF Eğitim Topluluğu danışmanlığı ile dünya eğitimcileri arasında ortaklaşa yürütülen ve kar amacı gütmeyen bir Eğitim Programıdır.

2004 yılında Cenevre'de kurulmuş olan ALIVE, The Association for Living Values Education International (Uluslararası Yaşayan Değerler Eğitim Derneği) ise kurulduğu yıldan beri değişik ülkelerde sürdürülen Yaşayan Değerler Eğitim'ine ve eğitimcilerine bilgi kaynağı oluşturan şemsiye bir kuruluştur.

Yaşayan Değerler Eğitimi özet ile **"Çocuklar doğal olarak meraklı ve öğrenmeye hevesli olup çok güzel özellikleri vardır. Yaratıcı, sevgi doludur ve kendi doğrularını bulabilirler. Değerlere dayalı bir ortamda gelişir ve canlanırlar."** temel anlayışına dayanır.

Bu program kapsamında öğrenme ortamında değerlere dayalı ortam yaratmak değerlerin aktarılmasında önemli bir başlıktır. LVEP eğitimi süresince eğitimciler, değerlerin farkındalığı oturumlarına katılırlar, en uygun eğitim uygulamalarını paylaşırlar, öğrencilerin ihtiyaçlarını araştırırlar ve bu ihtiyaçların en iyi şekilde karşılanabileceği ortamın yaratılması konusunu birlikte incelerler. Değerlere dayalı bir ortam yaratmak için eğitimcide olması gereken beceriler birlikte incelenir ve gerekiyorsa beceriler üzerinde çalışılır.

Programda okul ortamında değerlerle bezenmiş uygun ortamı yani uygun okul iklimini yaratmanın sırası ile eğitimcilerin, yöneticilerin ve çalışanların ortak sorumluluğu olduğu vurgulanır.

Yaşayan Değerler Eğitim Programının diğer değerler eğitimlerinden farkı psikolog, yazar Diana Tillman tarafından yazılmış olmasına rağmen dünya eğitimcilerinin ortak deneyim ve katkılarını da kapsamı ve her yaş grubuna özel uygulamaları içermesidir

Eğitimciler olarak duruşunuz, sözleriniz ve davranışlarınızla öğrettikleriniz sizlerin insan olarak öğrendiklerimizin bir aynasıdır. Sınıfta yaratılan ortam kısmen de olsa sizin insan olarak öğrenmiş olduklarınızın bir yansımasıdır. Bu bağlamda ne aktardığınızın farkında olmanız çok önemlidir. Değerler eğitimi önce eğitimcinin kendi değerlerini gözden geçirmesi ile başlar.

Konuşmamı bitirmeden önce başta olduğu gibi sizlere birkaç soru sormak istiyorum.

- *Bugün eğitimci koltuğunda oturan sizler dünün çocuklarıdır. Şimdi bir eğitimci olarak görev yaptığınız okulun çocuklarının hislerine yönelik ihtiyaçlarını düşünün! Öğrenciler için en uygun öğrenme ortamında hangi değerler olmalı?*
- *Eğitimci koltuğundaki siz, kendinize bakın! Bu değerlere gereğince model oluşturabiliyor musunuz?*

KAYNAKLAR

- LVEP Educator Training Guide by Diane Tillman and Pilar Quera Colomina
- Theoretical Background and Support for Living Values: An Educational Program- PDF by Diane Tillman
- Peace through Schooling and Education: Landscaping Self and Other- PDF by Tikaram Bhattacharai
- ITS Training NLP Practitioner Programme by Ian McDermott
- Delors Report, Learning: The Treasure Within by Jacques Delors

DEĞERLER ve EĞİTİM

Dr. Öğr. Üyesi Dilek ARLI ÇİL

Maltepe Üniversitesi Öğretim Üyesi

Günümüzde gözlemleyebileceğimiz çoğulculuk düşüncesi, ahlaki yozlaşma ve insanın araçsallaştırılması gibi sorunlar, “değerler” konusuna odaklanmak gerektiğine işaret etmektedir. Bu nedenle, bu çalışmada, değer kavramı üzerinde durularak değer ve değerler arasındaki ilişki ele alınacaktır. Bu bağlamda, öncelikle, değerlerle ilgili bazı yanlış tanımlara yer verilerek bu yanlış tanımların yol açabileceği sorunlar üzerinde durulacak, ardından moral değerler ve etik değerler ayrımına değinilecek ve eğitimde etik değerlere yer verilmesi gerektiği öne sürülecektir.

Değerlerle ilgili yapılan çalışmalara baktığımızda farklı tanımlarla karşılaşırız. Bu tanımların bazılarının değer ve değerlerin bilgisinden hareket etmediklerini ve bilgiye dayanmayan bu kavramsallaştırmaların toplumsal bağlamda birtakım sorunlara yol açtığını görüyoruz. Öncelikle, bu tanımlardan bazılarını ele alarak ne gibi problemlerden içerdiklerini ortaya koyalım.

1. Değerler, çoğunluğun üzerinde anlaştığı davranış standartlarıdır.
2. Değerler, sosyal hayatı düzenleyen ilkelerdir. Toplumun işleyiş ve devamını sağlarlar.
3. Değerler, sosyal hayatı açıklamak için kullanılan kavramlardır.
4. Değerler, tutumlara ve davranışlara yol gösteren standartlardır.

Yukarıda verilen bütün tanımlarda ortak olan, değerleri tanımlarken olması gerekenden değil olandan hareket ediyor olmalarıdır. Oysa değerler,

kişilerarası ilişkilerde olması gereken durumu yani ideal olanı bize göstermelidir. Şimdi bu tanımlardaki problemleri tek tek ortaya koyalım.

Birinci tanım, değerleri çoğunluğun uzlaşımına dayandırmakta fakat değer ve değerlerin ne olduğuyla ilgili bir şey söylememektedir. Bu tanıma göre, çoğunluğun üzerinde uzlaştığı her tür davranış ilkesi değer olarak kabul edilebilir. Örneğin töre cinayetleri, kız çocuklarının okula gönderilmemesi

ya da kadının iş hayatına katılmaması gibi pratikler, çoğunluğun uzlaşımı söz konusu olduğunda değer olarak kabul edilebilir.

İkinci tanım, değerleri, toplumsal hayatın devamı için gereken ilkeler olarak görür. Bu tanıma göre, toplumsal işleyiş aksamadığı sürece benimsenen her türden ilke değer olarak kabul edilebilir. Yine kadınların iş hayatına katılmamasını ele alabiliriz. Kadın, evde çocuklarına bakım verip evin ihtiyaçlarını

karşıladığında toplumsal düzenin devamını sağlayacak ve bu nedenle evde çalışmaya mahkûm olacaktır. Oysa, insan hakları fikrinden hareketle, kadının da erkeklerle eşit bir biçimde iş hayatına katılması ve erkeğin de ev işlerinde sorumluluk üstlenerek toplumsal işleyişin devamlılığının sağlanması olanaklıdır. Bu tanım, toplumsal işleyiş aksamadığı sürece değerlerin yeniden değerlendirilmesi gerektiğini göremez.

Üçüncü tanıma göre ise, değerler sosyal hayatı açıklamak için kullanılan kavramlardır. Toplumsal hayatı açıklayabileceğimiz kavramlar, toplum tarafından benimsenen ilkelerden hareketle oluşturulur. Yani birinci tanım gibi bu tanım da toplumda çoğunluk tarafından benimsenen ilkeleri değerler olarak kabul eder ve bu ilkelerdeki

Dördüncü tanım, diğer tanımlar arasında doğru tanıma en yakın olanıdır. Değerler, tutumlara ve davranışlara yol gösteren standartlardır. Fakat ne türden standartlar olması gerektiğini söylememesi bakımından eksik bir tanım olduğunu söyleyebiliriz. Çünkü diğer tanımlarda da ele aldığımız gibi, davranışlarımıza yol gösteren her tür standart değerler çerçevesinde ele alınamaz.

Değerlerin hangi tür ilkeler olduğuna bakmadan önce, sıklıkla rastlanan bir karışıklığı gidermek amacıyla moral değerler (ahlaki değerler) ve etik değerler ayrımı üzerinde durmamız yerinde olacaktır. Moral değerler, bir toplumda çoğunluk tarafından benimsenen ve o toplumun üyesi olan bireylerin davranışlarını yönlendiren ilkeleri ifade etmektedir. Moral değerleri belirleyen ölçüt ortak kabuldür. Yukarıda verilen tanımlarda ele alınan değerler moral değerlerdir. Etik değerler ise, toplumlara özgü olmayan yani toplumlar üstü olan, insanın değerinin bilgisinden hareket eden, evrensel yani herkes için geçerli olan davranış ilkelerini ifade eder. Etik değerler, akla dayalı bir temellendirmeyi gerektirir.

İoanna Kuçuradi, *İnsan ve Değerleri* eserinde, değer ve değerler arasındaki ilişkiyi ortaya koyar. Değer, bir şeyin kendisiyle aynı cinsten olan şeyler arasındaki özel yeridir. İnsanın değeri ise, insanın insan olmayan varlıklar arasındaki özel yerine işaret eder. İnsanın değerleri, cins olarak insanın başarılarıdır. Bilgi, bilim, sanatlar, felsefe, teknik, ahlak ve kültür bunlar arasında sayılabilir. Bu başarılar, aynı zamanda cins olarak insan tarafından gerçekleştirilen olanakları ifade eder.

Etik ilkeler ifade edilen, kişiler arası ilişkilerde ortaya çıkan bazı kişi özellikleridir. Bu kişi özellikleri, cins olarak insanın değerini ortaya koymaları ve insanın varlık imkanlarını gerçekleştirmesine yardımcı olmaları bakımından önem taşımaktadır. Kişi değerleri arasında, sevgi, saygı, dürüstlük, adil olma, açık fikirli olma gibi özellikler sayılabilir. Eğitimde, değerler olarak ifade edilen, kişi değerleridir yani kişilerarası ilişkilerde ortaya çıkan imkanlardır.

Moral değerler ve etik değerler ayrımının yapılmaması bir başka karışıklığa neden olmaktadır. Değerlerin göreceli mi evrensel mi olduğu sorusu bu karışıklığın ifadesidir. Moral değerler topluma göre farklılaşırken etik değerler evrenseldir. Değerlerin göreceli olduğunu savunanlar, farklı fıkirlere ve kültürel farklılıklara saygı düşüncesinden yola çıkarlar. Bu görüş, ahlaki kültürel rölativizm olarak da adlandırılır. Ahlaki kültürel rölativizm, kültürel

farklılıklara saygı duyulması gerektiğini söylerken her farklılığın saygıyı hak edip etmediği sorusunu göz ardı eder. Farklı kültürlerin farklı ahlaki değerlere sahip olması, bu ahlaki değerlerin iyi olduğunun kanıtı olamaz. Üstelik bu düşünce, problemli bir takım ahlaki değerlerin eleştirilmesi ve değiştirilmesinin önünde bir engel olarak durur. Ahlaki değerlerin aksine etik değerler, insanın değerinin bilgisinden hareketle temellendirildiği için evrenseldir yani bütün insanlar için geçerlidir.

Değerlerin Bilgisi Neden Önemlidir?

Değerlerin önemi farklı açılardan ele alınabilir. Bireysel açıdan değerler, insanın olanaklarını gerçekleştirmesine yardımcı olur. İnsanın değeri ve değerlerinin bilgisine sahip olan kişi veya kişiler, insanın değerine yakışan şekilde eylemde bulunabilirler ve sahip oldukları olanakları gerçekleştirebilirler.

Kişiler arası ilişkilerde insanın değeri ve değerlerin bilgisinin önemi, bu bilgiye sahip olan kişinin başkalarıyla kurduğu ilişkilerde bu değeri gözeterek hareket etmesini sağlamasıdır. Değerlerin bilgisi, başkasının değerini görmeyi ve ona olanaklarını gerçekleştirebilecek şekilde muamele etmeyi beraberinde getirir.

Toplumsal bağlamda ise, değerlerin bilgisine sahip olmanın, insan haklarına saygılı bir toplum oluşturulmasına katkı sağladığı söylenebilir. İnsan hakları fıkri, insanın değeri ve değerlerinden yola çıkarak temellendirilebilir. İnsan hakları, insanın değerini koruyan haklardır. Yaşama, beslenme, eğitim alma hakkı gibi haklar insan hakları arasında değerlendirilebilir. Bu haklar, insanın olanaklarını gerçekleştirmesi için gereken koşulları sağlar.

Değerlerin bilgisinin öneminden bahsetmekle birlikte, günümüzde bazı insanların bu bilgiye dayanarak hareket etmediklerini gözlemleyebiliyoruz. Bu durum, eğitimde değerlerin bilgisine yer verilmesi gerekliliğini ortaya çıkarıyor.

Değerler Nasıl Öğretilir?

Çalışmanın önceki bölümünde, değerler eğitiminde üzerinde durulması gereken etik değerler olduğunu ortaya koyduk.

Etik değerler eğitiminde, iki farklı yöntemden söz edebiliriz.

1. Bilgi ile temellendirme ve tecrübe ile kazandırma.
2. Eğitime öncelikle, değer, insanın değeri, değerler gibi kavramların bilgisinin temellendirilmesi ile başlanması gerektiğini söyleyebiliriz.

Böylece, kavram karışıklıkları giderilebilir ve kavramlar arasındaki ilişki ortaya konularak konuya açıklık kazandırılabilir.

Etik değerler bilgiye dayanarak temellendirildikten sonra bu değerlerin kazandırılması ve/veya pekiştirilmesi için değerler eğitiminin gerçekleştirileceği yaş grubuna bağlı olarak farklı eğitim araçları kullanılabilir.

Örneğin,

- öğrenenlerin yaş grubuna uygun hikâyeler okunabilir,
- videolar izletilebilir ve bu hikâye ve videolarda ele alınan değerler üzerinde durulabilir.
- Değerleri konu alan dramalar hazırlanabilir ve bu dramalarda öğrenenlerin rol alması sağlanabilir.

- Bir değer belirlenerek öğrenenlere bu konuda sorular yöneltilebilir ve birlikte sohbet edilebilir.
- Bütün bu yöntemler uygulanırken, öğrenenlerin sürece katılmasını sağlamaya özen göstermek önemlidir

Sonuç olarak, insanın değeri ve değerlerinin bilgisine sahip olmak, insana yakışır şekilde davranmak ve insanca yaşamak için gereklidir. Bu noktada, eğitime önemli bir görev düşmektedir: Bu bilginin kazandırılması ve hayata geçirilmesine katkı sağlamak. Bu nedenle, öncelikle eğitimcilerin konu hakkında farkındalık kazanmasını sağlayacak etkinliklerin gerçekleştirilmesinin önemli olduğunu düşünüyorum.

KAYNAKLAR

- Maltepe Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Felsefe Bölümü
- Kuçuradi, İoanna (2003). *İnsan ve Değerleri*. Ankara: Türkiye Felsefe Kurumu Yayınları.

eğitim deđiřti.

www.pikade.com
0212 320 11 22

linx
classroom systems

Yusuf TAVUKÇUOĞLU

Türkiye Özel Okullar Derneği Yüksek İstişare Konseyi Başkanı

TAKIM OYUNU

Mesleğiniz ne olursa olsun kendinizi daima bir emekçi olarak görün. Bunu yaparken kesinlikle bir mevki olayını düşünmeyin; küçük ya da büyük iş yoktur. Her yapılan işin hakkı verilmeli, her yapılan işe emek ve alın teri katılmalıdır. Yapılan her iş takım oyunu ile oynanır. Takım oyunlarında her oyuncu önemlidir, vazgeçilmezdir. Her takım oyuncusunun bulunduğu pozisyonu koruyabilmesi ve o mevkide en iyi olabilmesi için öncelikle konumunun gereklerini çok iyi bilmesi gerekir.

Mevkiinin en iyisi olmalı, buna gayret etmelidir. Oyuncuların hepsi bu şekilde davranırsa, bireysel başarılarla değil de takım başarısıyla anılırız.

Zaman çok kıymetli sevgili dostlar, boşa harcanmayacak kadar kıymetli. Bu nedenle öz eleştirimizi yapabilmeli, yapanları dinlemeliyiz. Bu yapıcı eleştirilerin bize ve mesleğimize kazandıracağı olumlu katkılar yadsınamaz. Belli bir mevkide bulunuyorsanız, işinizdeki mesai arkadaşlarınızı seçme hakkınız varsa bana göre gelen kişilere ilk sormanız gereken soru "Siz kimsiniz?"dir. Bu soruyu cevaplandırabilen kişiler, kendini tanıyan, kendini bilen ve buna göre mesleğini seçip o meslekle severek uğraşı veren ve

en iyi olmanın mutluluğunu ve hazzını yaşamak isteyen kişilerdir.

Sevgili dostlarım işinizde başarılı olmayı istiyorsanız öncelikle bu kişilere güvenin ve bu insanlarla doğrudan ve sürekli irtibat halinde olun. Mesai arkadaşlarınıza nefes alıp verdiğiniz sürece hiçbir zaman yalan söylemeyin. Doğruyu söyleyemiyorsanız bile susun dinleyin, makul ölçüde zaman kazanın. Mesai arkadaşlarınızın amaçlarını çok iyi keşfetmeye çalışın. Göreceksiniz ki hepsinin amacı küçük ya da büyük farklılıklarla ayrı ayrıdır. Siz arkadaşlarınızı iyi tanıdığınız için onların ortak yönlerini artırarak onları bir araya getirip profesyonel bir çalışma ortamı kurmalısınız. Yani bana göre bilinmeyen karanlıklardansa, bilinen sorunlarla uğraşmak, sorunları ortadan kaldırarak sevgi, saygı ve güvenin hâkim olduğu bir ortamı oluşturmak daha kolaydır.

Değerli meslektaşlarım; hedeflerinizin ne olduğunu çok iyi bilin ve takım arkadaşlarınıza anlatabilecekleri şekilde anlatın. Çünkü hedefi olmayan kişi ya da kurumları ben direksiyonu olmayan araçlara benzetirim. Nereye gideceği belli olmaz. Hedeflerinize ulaşabilmeniz için çok düşünüp, iyi ölçüp, iyi değerlendirip, iyi sonuç almaya çalışmalısınız. Bu gerçeğin ötesinde sevginizi, saygınızı ve güveninizi takım arkadaşlarınızdan esirgemeyecek onlara bu duygularınızı hissettireceksiniz. Hata yapmamalısınız. Çünkü küçük dediğiniz bir hata bile işinizin ve sizin felaketiniz olabilir.

Sevgili dostlarım; yaşamınızda birçok sorunla karşı karşıya kalacaksınız. Çözülmesi imkansız gibi gördüğünüz bu sorunlar sizi olumsuzluğa, mutsuzluğa, karamsarlığa itmesin. Bu sorunların günlük işlerinizi alt üst etmesine de müsaade etmeyin. Çünkü bilmelisiniz ki bu sorunlar zaten sizin günlük işlerinizin ta kendisidir. Bu nedenle sorunları gözünüzde asla büyütmeyiniz. Sorun biterse hayat da biter. Sorunlar yaşamın ve hayatın sigortasıdır. Hiçbir zaman bir şeyi bir sırmış gibi insanlara gizli bir şekilde söylemeyin; çünkü takım oyununda sır diye bir şey yoktur. Zaman zaman bazı kişiler için onlar benim düşmanlarım, onlar beni tehdit ederler diye düşünebiliriz. Ancak iş hayatında düşman, düşmanlık diye bir kavram olmamalıdır. Rakip vardır. Rakip de yaşamın her kademesinde dünyanın bir gerçeğidir. Bunu böyle bilmeli önlemler alınmalıdır.

Sevgili dostlarım iş denen bu oyunu tüm benliğinizle

oynayın; ancak hayatınızı ona yönelik bağlamayın ve şunu da asla unutmayın: Oyunu siz oynuyorsunuz, oyun sizi yönetmiyor. Daha birçok oyun oynayacaksınız. Bu oyunların bazılarını kazanabilir ya da kaybedebilirsiniz. Her iki konumda da asla ilkelerinizi terk etmeyin. Gülümseyerek etrafınıza yenilmezliğinizi gösterin. Unutmayın ki hayat devam ediyor, ettiği sürece de oyunlar da devam edecek. Verdiğiniz sözleri ne pahasına olursa olsun tutun. Onun için diyorum ki çok konuşup çok söz vermeyin. Tutamadığınız sözlerinizle kendinize ve işinize zarar verirsiniz. Bir konuda son noktaya gelinceye kadar karar vermeyin, sonra değiştiremezsiniz.

Sevgili dostlarım takım oyunlarında sürprizlerin de çok büyük yeri vardır. Sürpriz demek, yenilik ve farklılık demektir. Sizler de işinizde zaman zaman sürprizlere yer vermelisiniz. Ancak bu sürprizleri dikkatli planlamazsak bize ve işimize kazandıracağı zafer yanında felaketimize de neden olabilir. İntikam almak sizleri belki rahatlatır, olduğunuzdan daha üstün gösterir; ancak intikam duygunuzu bence asla kullanmayın. Çünkü bu duygu size ait değildir. Bu duygunun esiri olmayın.

Değerli Arkadaşlarım; mutluluğun temelinde sevgi, saygı, başarı ve bunları kaybetmeme vardır. Yani hep bir mücadele vardır. Bu mücadelede sizin kaybınızdan bir başkasının kazanç sağlamasına da göz yummayınız.

Zafer ÖZTÜRK

Türkiye Özel Okullar Derneği Başkan Yardımcısı

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE EĞİTİM ve OKULCULUK

Okul, okulculuk, eğitim ve öğretim gibi kavramlar insanın varoluşu itibarıyla çevresini tanıma ve anlamlandırma sürecinde meydana getirdiği olgulardır. Burada esas olan insanın bilgi birikimini ve deneyimlerini nesilden nesle aktarabilmektir ki, insanı kültürel bir varlık yapan ve bütün canlıların üstünde bir varlık olmasını sağlayan içgüdü budur. Aktarmak, öğretmek tarih öncesi çağlardan günümüze ışık tutan bir yoldur. İnsanın daha iyisini, daha güzelini arama çabası ve kendi algısına göre bunları yansıtmayı da farklılıkları meydana getirmiştir. Bu çabalar da eğitimi ve öğretimi aktarma sistemi içinde okulları, ekolleri oluşturmuştur.

Bu yazıda eğitim sürecinin gelişimini, özetle geçmişten günümüze incelemeye çalıştım.

Sümerler kuşkusuz Milat'tan önce 3200 yılında yazıyı geliştiren toplum olarak kurumsal ve sistemli olarak eğitim geleneğini oluşturdular. Sonra Akatlar, Fenikeliler, Mısırlılar gibi farklı uluslar da bu geleneği devam ettirdiler. Persler ve Yunanlar aracılığıyla dünyanın başka yerlerine de bu gelenek taşındı. Yahudilerde bu durum Ezra'nın ilk halka açık okulunu Kudüs'te açmasıyla eğitim birimlerinin öğrenmek, öğretmek işlevinin içinde yer etti. Eflatun'un akademisi modern anlamda eğitim verilen bir kurumsal yapı olarak adlandırıldı. Sonrasında benzer şekilde Aristo'nun Liceum'u benzer bir yol izledi. Romalılar döneminde ise çocukların erken kalktığı, programların düzenli kurallarla belli olduğu bir disiplin haline geldi. Doğu Roma ile gerilemeye yüz tutan Batı'nın yerine

doğudan yükselen değer İslam ile birlikte gelişim süreci devam etti. Eski Yunan kaynaklarının Arapça çevirileri, yeni yorumlamaları ile birlikte bilime pozitif yaklaşım sağlayarak medreselere varacak sistemli eğitim örgütlerinin kurulmasını sağladı. Farabi, Birüni, İbn-i Sina, İbn-i Rüşd ve İbn-i Haldun gibi büyük düşünürler, öğretmenler ile birlikte yeni bir medeniyet şekillendi. İslam medeniyetinin tebliği olarak adlandıracağımız şekliyle, ışığın, skolastik dönem Avrupası'na Endülüs yoluyla geçmesi ile Rönesans Avrupası'nın temelleri atıldı. Bu sefer de Batı, Arapça kaynakları kendi diline dönüştürerek ve geliştirerek bilimin ışığında farkındalık yaratmaya başladı. Eğitimde de yaşamda da hümanizm ile Montaigne, Ratke, Comenius gibi düşünür ve eğitim bilimcilerini görüyoruz. Arkasından aydınlanma çağı farklı ekollerin oluşumu ile bir sistematige oturmaya başladı.

18. ve 19. yüzyılda artık toplumların ve devletlerin gelişimi ile eğitim öğretim gerçek anlamda toplum mühendisliği birimi olarak kabul gördü. Oluşan akımlar kitle eğitimlerini merkeze aldılar. Jan Jacques Rousseau, H. Pestalozzi, I. Kant, Herbart, Frobel gibi eğitimcilerin farklı görüşleri zamanla gelişerek 20.yy'ın ünlü kuramlarını ve J. Dewey, G. Kerschensteiner, M. Montessori gibi eğitimcilerin teori ve pratikteki görüşlerini şekillendirdi.

Batıdaki bu gelişmeler tabii ki yerinde kalmadı ve geçmişte aynen Persler'in ve eski Yunanlıların yaptıkları gibi akımlarıyla, görüşleriyle dışarı ihraç edildiler. Batıda birçok özel kurum özellikle 19. ve 20. yüzyılda yeni akım görüşlerine göre açıldı ve gelişti. Bugün Avrupa Birliği Anayasası'nın 62. maddesinde özel eğitim kurumları ile devlet kurumlarının eşit olduğu vurgulandı. Hollanda, Belçika, İspanya gibi ülkelerde özel okullaşma oranı yüksek olduğu görülür. Ancak Almanya, Portekiz, İtalya gibi ülkelerde ise bu oran düşüktür. Örneğin Hollanda'da öğrencilerin %73'ü özel okullara gitmektedir. Bu oran İspanya'da %34, Belçika'da %66'dır.

Ülkemize gelecek olursak bugünkü anlamda özel okullar ilk olarak 1856 Islahat Fermanı ile azınlık ve cemaatlerin okul açmaya ve geliştirmeye izinli sayılmaları ile başlar. Ne yazık ki o devirde devlet okullarının modern eğitim yapısından ve imkanlarından mahrum olması sebebiyle, maddi durumu iyi olan bir çok Türk aile çocuklarını daha iyi bir eğitim almaları için denetimsiz durumda bulunan bu okullara göndermekteydiler. Biraz da bunun önüne geçmek ve Türk çocuklarına adres olabilmek için Türk özel okulları açılmaya başladı. 1868'de dünyada örneği ilk kez görülen devlet tarafından açılan özel okul Galatasaray Sultanisi kuruldu. Ardından Türk özel müteşebbisler tarafından açılan birçok okul oldu. Bunlar ülkenin çeşitli yerlerinde faaliyete geçtiler. Aralarında bugün hala varlığını sürdüren Türkiye Özel Okullar Derneği üyesi olan Şişli Terakki 1877'de Selanik'te ileri gelen Türk işadamları tarafından Mekteb-i Terakki adıyla açıldı. Gene Selânîk'te 1885 yılında bugünkü adıyla Feyziye Mektepleri olan okulumuz da Feyz-i Sübyan adı ile açıldı. Öte yanda ulvi amaçları olan bir kurum daha 1863'lere cemiyet olarak tarihlenen ve ardından 1872'de eğitim kurumu olarak sosyal hayata dahil olan Darüşşafaka bu dönemlere rastlar.

Az evvel yukarıda cemiyetten bahsetmişken bu dönemlerde Türk özel okul kurucuları da bir araya gelerek Osmanlı Mektepleri Tevhid-i Mesai Cemiyeti adında bir dernek teşekkül ettirmişlerdir. Biz buna Türkiye Özel Okullar Derneğinin atası da diyebiliriz.

Yakın zamanlarda yayınlanan değerli hocamız Prof. Dr. İrfan Erdoğan'ın "İsmail Hakkı Baltacıoğlu" isimli biyografik romanında bahsettiği "Şems-ül-Mekatip Ekolu" başlığını taşıyan bölümde 1891 yılında eğitim öğretim hayatına başlayan ve kendisinin "Kendimi gerçekleştirdim" diyerek ifade ettiği bir okula daha rastlarız. Buradan da bu dönemlerde ve sonraki zamanlarda kurulan özel öğretim yuvalarının kurucuları ile öğretmenlerinin mutlaka kendine has bir düşünceye, bir misyona, bir hedefe ve bu hedefe götürecek programa sahip olması gerektiği algısına varırız.

Cumhuriyet döneminde ise 3 Mart 1924 Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile ülkede eğitim birliği ve denetimi sağlanmış olur. Eğitimin devlet tarafından verilmesi uygun görülür. Ancak sonraki zamanlarda eğitimde devletin kısıt imkanlarının ortaya çıkması ile Mustafa Kemal Atatürk'ün öngörüsü ve önerisi ile gene TÖZOK üyesi olan Türk Eğitim Derneği (TED) 31 Ocak 1928'de özel girişimlere yol açmak, yoksul ve başarılı öğrencilere destek olmak amacı ile kurulur.

Günümüze geldiğimizde özel okulların nicelik anlamında arttıklarını gözlemleriz. Ancak son yıllarda yaşanan bu hızlı büyüme beraberinde tam anlamıyla olması gereken niteliği getirmemiştir. Bunun için okul kuracak müteşebbisler meydana getirecekleri eğitim kurumunun bir ruhu olabilmesi için kendine has bir ekole sahip olması gerektiğini bilmelidirler.

Öncelikli amaçları ekonomik kazanç değil, ülkenin geleceğine yatırım yapmak olmalıdır.

VII. Ortaöğretim Çalıştayı “Eğitimde Duygular”

27 Nisan 2019
TED Rönesans Okulları

#egitimdeduygular

OKULLARDA ÇOCUK HAKLARI İÇİN "ÇOCUK KORUMA POLİTİKASI"

Binnur KARADEMİR

Türkiye Özel Okullar Derneği Yönetim Kurulu Üyesi

Çocuklar, ülkemizin ve yaşadığımız evrenin umudu ve geleceği... Bunun aksini düşünen ya da söyleyen kimse olduğunu düşünmüyorum. Peki, hiç düşündünüz mü, acaba bizler 'geleceğimiz' dediğimiz çocuklarımıza hak ettikleri şekilde yaşam koşullarını sağlayabiliyor muyuz?

Çocuk hakları, dünya üzerindeki bütün çocukların doğuştan sahip olduğu evrensel haklardır. Bunlar; eğitim, sağlık, yaşama, barınma ile birlikte fiziksel, psikolojik veya cinsel sömürüye karşı korunma gibi en temel hakları kapsar.

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 20 Kasım 1989 tarihinde kabul edilen "Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi", Türkiye'de 27 Ocak 1995'te yürürlüğe girmiştir. Ancak geçen yirmi üç yıllık sürede tüm çocukların adil ve ayırım gözetmeksizin haklarını kullanabilmeleri için daha çok fazla çalışma yapılmalıdır. Ancak yayınlanan araştırma ve raporları incelediğimizde (örneğin OECD raporları) hem ülkemizde hem de diğer ülkelerde çok yol alınması gerektiğini görmekteyiz.

Güvenli Okul, Güvende Çocuk

Peki, ne yapılması gerekiyor? Elbette ki karamsarlığa kapılmak söz konusu olamaz. Her biri gözbebeğimiz olan yeryüzündeki tüm çocukların barış içinde, eşit bir dünyada, mutlu ve özgürce yaşayabilmeleri için onlara sahip çıkmaya devam etmek zorunda olduğumuzu unutmamalıyız. Bunun için çözüm yolları üretmeye, bunları hayata geçirmeye devam edeceğiz.

Bu çözüm yollarından birinin de okullarda uygulanan Çocuk Koruma Politikası (ÇKP) olduğunu vurgulamak istiyorum. Birleşmiş Milletler Çocuk

Hakları Konvansiyonu ve Uluslararası Çocuk Koruma Konseyi standartları doğrultusunda, öğrencilerinin güvenliği ve esenliği için geliştirilen ve uygulanan kapsamlı bir Çocuk Koruma Politikası'nın tüm okullarda yaygınlaştırılması ve içselleştirilmesi gerekmektedir. ÇKP, okuldaki öğrencilerin korun-

masını sağlarken çocukların kendi haklarını öğrenmelerini ve sahip çıkmalarını da hedeflemektedir.

Öğrenciler, güvende, emniyette ve rahat oldukları eğitim ortamlarında, en iyi şekilde öğrenirler ve gelişirler. Öğrencilerin esenliğini sağlamak, onları istismar ve ihmalden korumak okulun sorumluluğu altındadır. Okullar evrensel ilkeler çerçevesinde

oluşturacakları Çocuk Koruma Politikası'yla (ÇKP) öğrencilere güvenli ortamlar sağlamayı taahhüt etmelidir. Bu kapsamda yapılan çalışmalar CIS (Uluslararası Okullar Konseyi) akreditasyonunun da bir parçasıdır.

Çocuk Koruma Politikası'nın (ÇKP) amacını şöyle özetleyebiliriz;

- Çocuklar yararına yapılan uygulamaları artırmak,
- Çocukların şiddet, istismar ve ihmal risklerinden korunacak şekilde bilgilendirilmelerini sağlamak,
- Çocukların duygusal ve sosyal beceriler anlamında kendi sınırlarını koruyan bireyler olarak yetişmesine yardımcı olmak,
- Okul ortamını ve çocuk ile iletişimde olan tüm yetişkinlerin etkileşimini bu politika doğrultusunda yeniden yapılandırmaktır.

ÇKP, tüm okul toplumu ve okulda görev yapan tüm çalışanları için geçerli olmalıdır. Tüm paydaşlar, Çocuk Koruma İlkelerini içeren eğitimler almalı ve oluşturulan ilkeler sözleşmesini imzalamalıdır.

Okul toplumunun bir parçası olan öğrenciler ve veliler de eğitim yılı başından itibaren sistemli bir şekilde bilgilendirilmeli ve politika ilkelerinin, tüm okul toplumuna yaşayan bir kültür olarak yerleşmesi sağlanmalıdır.

Bilinçlenme ve İçselleştirme

Çocuk haklarının benimsenebilmesi, ihmal ve istismarın önüne geçilebilmesi ancak bu konuda toplumun her kesiminin bilgilendirilmesi ve konunun içselleştirilmesiyle mümkün olabilir.

Bu nedenle;

- ÇKP okullarda, anasınıfından lise sona kadar tüm yaş ve sınıf kademelerinde,
- okul müdüründen öğretmenine,
- temizlik görevlisinden servis şoförüne,
- veliden kapıdaki güvenlik görevlisine kadar tüm okul toplumunda yaygınlaştırılmalıdır.

Okul genelinde,

- Çocuk Koruma Politikası ve Çocuk Hakları Sözleşmesi'yle ilgili farkındalık çalışmaları yapılmalı, bu etkinlikler tüm alanları, dersleri kapsamalıdır.
- Öğrenciler farklı derslerde, uygun eğitim materyallerinden ve oyunlardan yararlanarak tüm ders içi ve dışı etkinliklerde, hem eğlenip hem de hakları konusunda bilgilendirilmelidir.
- Bu konuyla ilgili afiş, poster çalışmaları ve çocuk hakları temalı etkinlikler yapılmalı, velilere

yönelik bilinçlendirme etkinlikleri düzenlenmelidir.

- ◇ Çocuk haklarının dünyada yeteri kadar önem kazanmadığını üzülen izlemekteyiz.
- ◇ Ancak bizler umutsuzluğa kapılıp bir kenara çekilmeyi değil, bu tabloyu değiştirmenin yollarını aramalıyız.
- ◇ Dünyanın her bir köşesindeki her bir çocuğa bunu borçluyuz.
- ◇ Okulları, çocukların kendilerini güvende ve mutlu hissettikleri ortamlar haline getirmeliyiz.
- ◇ Taraf olan ülke sayısının (196 ülke) en yüksek olduğu BM Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne daha sıkı sarılmalı, bu sözleşmenin bir uzantısı olan Çocuk Koruma Politikası'nı (ÇKP) tüm okullarda yaygınlaştırmalıyız.
- ◇ En önemlisi de, çocuklar için güzel bir dünya bırakma umudunu kaybetmemeliyiz.

OKULLARDA BARIŞ DİLİ UYGULAMALARI

A. Sezer AKSOY

Eğitim Danışmanı

Tüm dünyada şiddetsiz iletişim alanında yapılan çalışmalarda topraklarımızdan çıkmış Mevlana'nın **"Doğru ve yanlışın ötesinde bir yer var, orada buluşalım."** sözlerinin motto olması içimdeki umudu yeşertti.

Dünyada giderek artan şiddeti azaltmaya yönelik bireysel bir çaba olarak, 2016 yılından beri "Peace Language Center" projemi hayata geçirerek şiddetsiz iletişimin bir uyarlaması olan 'Barış Dili' eğitim programlarını geliştiriyorum ve uyguluyorum.

Çatışma durumlarının kişilerin birbirleriyle iletişim kurarken kullandıkları yargı dilinden; kimin haklı kimin haksız olduğu alanına düşmelerinden kaynaklandığını birebir yaşadım ve gözlemledim.

Evimizde, işyerimizde, okulumuzda 1 yıl içinde yaklaşık olarak kaç günümüzü, kişilerarası çatışmalar ve anlaşmazlıklar nedeniyle doğrudan huzurlu, verimli yaşamıyoruz, hiç düşündünüz mü?

Eğer, çatışma çözümü için harcanan kaynaklar toplamının % 10'u dahi geri kazanılabilseydi, bunun yaşamımızın verimliliğine, etkinliğine ve öğrenmeye katkısı ne olurdu?

Her geçen gün şiddetin tırmandığı bir dünyada yaşarken sevgi dolu, duygu ve ihtiyaçlarımızı gönülden paylaşabildiğimiz ilişkilere özlemimiz de

giderek artıyor. Doğuştan sahip olduğumuz empatik doğamızdan, ne oluyor da bu denli uzağa düşüyoruz; kendimizi ve birbirimizi duyamaz, göremez hale geliyoruz?

İnsanın olduğu her yerde çatışmalar kaçınılmazdır ve olmaya devam edecektir.

Yaşanan çatışmalara, kaçınılması gereken durumlar olarak değil de,

- Yenilikçiliğin
- Gelişmenin
- Verimliliğin ve
- Sürdürülebilirliğin motoru olarak baksaydık hayatımız nasıl değişir ve her anlamda zenginleşirdi?

Bir çoğumuzun kafalarımızda dönüp dolaşan bu soruların önemli bir bölümüne cevapları, 9 yıl önce tanıştığım "Şiddetsiz İletişim – Barış Dili" konusunun içinde buldum. Şiddetsiz İletişim, derken dahi şiddet kelimesi barındırdığından dolayı çalışmalarında "Barış Dili" demeyi tercih ediyorum.

Nedir "Barış Dili"?

Amerikalı bir psikolog olan Marshall Rosenberg tarafından geliştirilmiş, yaşamımızın hemen her alanında aile içi ilişkilerde,

organizasyonlarda, okullarda, ikili terapi ilişkilerinde, mentorlukta, diplomatik görüşmelerde **'Çatışma Çözümü'**nde kullanılan etkili bir iletişim yöntemidir.

Rosenberg, "Barış Dili"ni dünyanın pek çok ülkesinde yaygınlaştırmaya yönelik çalışmalarını, 2015 yılında seksen yaşındayken vefat edene kadar sürdürmüştür.

Bariş Dili, bizi giderek uzaklaştığımız doğamızdaki şefkatle buluşturan, kendimizle ve diğer insanlarla bağlantı kurmamıza yardımcı olan bir "**öze dönüş**" dilidir. Bu nedenle, yeni bir yaşam dili olarak da ifade edebiliriz.

Bariş Dili bizi hayata yabancılaştıran ahlaki yargılarımızın, kimin haklı kimin haksız olduğunun ve ödül – ceza anlayışımızın ötesine bakmaya, öncelikle kendimizle barişe davet ediyor. Kültür, dil, cinsiyet, ırk, yaş gibi pek çok farklı yönlerimizin ötesinde bizi insan olmanın ORTAK PAYDASında buluşturuyor. Bu ortak payda, hepimizin aynı duygu ve ihtiyaçlara sahip olmamız.

Bariş Dili, dikkatimizi 4 ana alana odaklamamızı sağlar , böylece kendimizi ifade etme ve başkalarını dinleme biçimimizi yeniden şekillendirmemizde bize rehberlik eder.

Bu alanlardan ilki, çatışmanın ortasındaiken yargılardan, analizlerden, kıyaslamalardan, değerlendirmelerimizden bağımsız, objektif **gözlem yapabilme** yeteneğidir.

Bilincimizi odakladığımız ikinci ve üçüncü adımlar, kendimizin ve diğerlerinin **duygu ve ihtiyaçlarıyla bağlantı** kurmaktır.

Dördüncü adım ise herkesin ihtiyaçlarının duyulduğu, görüldüğü ve karşılandığı hayatımızı zenginleştirecek **yaratıcı stratejileri, çözümleri geliştirerek** hayata geçirmektir.

Geçen yıl, 1- 7 Nisan tarihleri arasında Polonya’da dünyanın 16 ülkesinden öğretmen, okul kurucusu ve eğitimcilerinden oluşan 60 kişinin katılımıyla gerçekleştirilen Life Enriching Education Lab-LEELAB’e katıldım ve dünyada “Bariş Dili” nin okullardaki uygulamalarını inceleme fırsatı buldum.

Bariş Dili’nin temel prensiplerinin, hayatımızın önemli bir süresini geçirdiğimiz eğitim – öğretim alanında hayata geçirildiğinde, yaşantılarımızın ne denli dönüşebileceğini görmek beni çok heyecanlandırdı.

“Bariş Dili” nin uygulandığı okullarda,

- ortak bir iletişim dili üzerinden tüm paydaşları ile güçlü bağlantılar kurabilmek,
- saygı, anlayış ve işbirliği içinde yaşamak,
- yaptırım sistemi olmadan gönüllü öğrenen, öğrenen, paylaşan olmak,
- çatışmaları en aza indirerek daha verimli ortamlar yaratmak,
- güven, şefkat ve empatinin öne çıktığı iletişim ve işbirliğinin sağlandığı ortamlar oluşturmak,
- toplumsal değişim/dönüşüme katkı sağlamak
- mümkün olabiliyor.

Bariş Dili’nin kendimizle ve yaşamımızın her alanındaki ilişkilerimizde diğerleriyle bağlantımızı güçlendirerek hayatımızı zenginleştirmesine doğru atılacak en küçük bir adım bile dünyamızı daha yaşanılır hale getirecektir.

KÜLTÜREL MİRAS ÜZERİNDEN KEŞFETMEK

Sibel ATAMAN YALI

TUHED-Editör

Portekiz'in küçük sahil kentlerinden biri olan Algarve bölgesi idari merkezi Faro'da 2005 yılında kültürel mirasın değeri konusunda önemli bir toplantı yapıldı. Bu toplantıda "mirasımızı nasıl ve hangi yöntemle koruyabiliriz?" sorusuna bir cevap aranılacağı düşünülüyordu. Ancak toplantıda beklenenden farklı bir yaklaşım sergilendi ve mirasın nasıl muhafaza edileceği konusundan ziyade "mirasımızın değerini neden ve kim için belirgin kılmalıyız?" sorusuna odaklanıldı.

Toplantı sonrasında Avrupa Konseyi Toplum İçin Kültürel Mirasın Değeri Çerçeve Sözleşmesi imzaya açıldı. Sözleşmede, "kültürel mirasın" çatışmalarda kültürel kimlik boyutuna ilişkin farkındalığı artırma, küreselleşme ve sürdürülebilir kalkınma konularında çok önemli bir enstrüman olabileceği hususuna vurgu yapıldı. Bu bağlamda Roma ve Arap uygarlıklarının izlerini taşıyan, tüm tek tanrılı dinleri belli dönemlerde kucaklamış bir kent kimliğiyle Faro'da, tarihte belki de ilk defa kültürel miras konusunda bir yaklaşım değişikliği üzerinde görüşmeler yapıldı.

Aradan on yıldan fazla bir süre geçtikten sonra kültürel miras konusunda farkındalık yaratmak amacıyla 2018 yılı Avrupa'da Kültürel Miras Yılı olarak kabul edildi. Dolayısıyla geçtiğimiz yıl Avrupa ülkeleri kültürel miras alanına ilişkin ulusal ve uluslararası bir çok etkinliğe ev sahipliği yaptı. 2018 yılı, Türk dünyasının yüzlerce yıllık kültürel kimliğinin taşıyıcısı ve ortak mirası olan 'Dede Korkut' etrafında şekillenen destan, masal ve müzik geleneği açısından da önemli bir gelişmeye sahne oldu. Bu zenginlik, UNESCO tarafından Dünya Miras Listesine kabul edildi. Böylece Korkut Ata mirası, ülkemizin somut olmayan kültürel miras temsilî listesinde 17. unsur olarak kayıtlara geçti. İlgili listenin tamamını yazının sonuna ekliyorum. UNESCO Dünya Mirası listesinde Türkiye için UNESCO Türkiye Milli Komisyonu Web Sayfasına bakabilirsiniz.

(<http://www.unesco.org.tr/Pages/125/122/UNESCO-Dünya-Mirası-Listesi>)

Peki bu miras neden ve kim için önemli? Kimler için görünür kılınmalı? Neden belirgin hale getirilmeli? Bunun için hangi çalışmalar yapılmalı? Bu çalışmaları kimler yapmalı? Bu soruya yanıt verebilmek için güncel hayattan bir örnek vermek istiyorum. "Yüzüklerin Efendisi" adlı kült eseri bilmeyen yoktur sanıyorum. Zira İngiliz dilbilimci ve Oxford Üniversitesi profesörü J. R. R. Tolkien'in inanılmaz hayal gücünün eseri olan bu eser, kendine has öğeler taşımasıyla kimi çevrelerce bir sanat eseri olarak tanımlandı ve tüm zamanların en çok satan ikinci romanı olarak da dünya tarihine geçti. Ayrıca Peter Jackson'un yönetmenliğinde sinemaya aktarılan ve sayısız ödül alan seri ise dünyada milyonlarca kişi tarafından izlendi. Şimdi bu hikayeye hayat veren karakterleri zihninizde canlandırmanızı istiyorum. İlk hangi karakter geldi aklınıza. Tepegöz? Gandalf? Eğer bir tesadüf değilse, Dede Korkut Masalları dilbilimci Tolkien tarafından büyük ihtimalle Tolkien'in gençlik yıllarında etüt edilmişti. Bir başka ifadeyle Tolkien, kültürel miras üzerinden bir keşfe çıkarak dünya tarihine geçen kült eserlerini yazabilmişti. Yazının konusu bu vakanın ispatı olmadığı için burada detaya girmeyeceğim ama ilgilenenlerin konu hakkındaki akademik makalelere göz atmalarını tavsiye ederim.

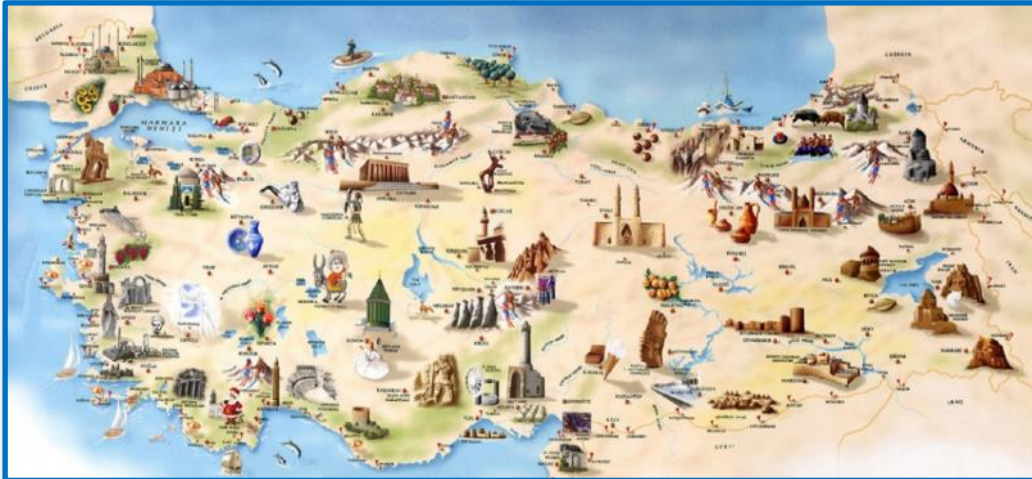
Bir diğer tavsiye de bu yazının konusu olması itibariye kültürel miras üzerinden keşfetmek üzere UNESCO resmi web sayfasındaki listelere göz atıvermeniz (<https://whc.unesco.org/en/list/>). 2018 yılı itibariye Dünya genelinde UNESCO Dünya Miras Listesi'ne kayıtlı 1092 kültürel ve doğal varlık bulunuyor. Bunların 845 tanesi kültürel, 209 tanesi doğal, 38 tanesi ise karma (kültürel/doğal) varlık olarak listeleniyor. Her yıl gerçekleşen Dünya Miras Komitesi toplantıları ile bu sayı doğal olarak artıyor. Ancak küresel ve yerel kaynaklı çeşitli nedenlerden dolayı bu mirasın bir kısmının yakın gelecekte yok olması olası. Canlı, somut olmayan kültürel miras uygulamalarının ve ifadelerinin dinamik ve etkileşimli bir alanında gezinmek isterseniz <https://ich.unesco.org/en/dive&display=constellation#tabs> bağlantısını ziyaret etmenizi öneririm. Bu bağlantı üzerinden insanların birlikte zengin bir kültürel çeşitliliği nasıl temsil ettiklerini görebilmeniz mümkün.

Şimdi birkaç saniyeliğine içinde yaşadığınız coğrafyanın kültürel mirasını zihninizde canlandırmaya çalışın. Kültürel miras kavramı ile geçmişten bize kalan bugün bir arada yaşadığımız ve kendisinden bir şeyler öğrenmemiz, ona hayran olmamız ve ondan yararlanmamız için gelecek kuşaklara aktaracağımız kalıtları kastediyorum. Korumak isteyeceğimiz yerleri, nesneleri ya da gelenekleri düşünebilirsiniz. Sizin için değerli olan kilometre taşlarını, referans noktalarını ve kimlik değerlerini düşünün. Hangi resimlerin zihninizde canlandığını bir kenara not etmenizi istiyorum. Bu çalışmayı sınıf ortamında öğrencilerinizle birlikte yapabilmeniz de mümkün. Hatta derseniz Audacity (<https://www.audacityteam.org/>) ve SoundCloud (<https://soundcloud.com/>) podcast uygulamalarını kullanarak kendi radyo programınızı da yapabilirsiniz.

İster ülkemizden ister dünyanın farklı bir köşesinden

kültürel miras unsurlarını kullanarak her seferinde başka bir keşif yolculuğuna çıkabilmeniz mümkün. Yeter ki ilham alacağınız rotaları önceden belirleyin! Dilerseniz bu yolculuğa Kasım 2018 tarihi itibariye Türkiye'nin İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesine kayıtlı 17 adet unsuru bulunan aşağıdaki listeden bir rota belirleyerek başlayabilirsiniz.

- Meddahlık Geleneği (2008)
- Mevlevi Sema Törenleri (2008)
- Âşıklık Geleneği (2009)
- Karagöz (2009)
- Nevruz (Azerbaycan, Hindistan, İran, Kırgızistan, Özbekistan ve Pakistan ile ortak dosya (2009) (2016 yılında dosya Afganistan, Azerbaycan, Hindistan, Irak, İran, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Pakistan, Tacikistan ve Türkmenistan katılımı ile genişletilmiştir)
- Geleneksel Sohbet Toplantıları (Yaren, Barana, Sıra Geceleri ve diğer, 2010)
- Alevi-Bektaşî Ritüeli Semah (2010)
- Kırkpınar Yağlı Güreş Festivali (2010)
- Geleneksel Tören Keşkeği (2011)
- Mesir Macunu Festivali (2012)
- Türk Kahvesi ve Geleneği (2013)
- Ebru: Türk Kâğıt Süsleme Sanatı (2014)
- İnce Ekmek Yapımı ve Paylaşımı Geleneği: Lavaş, Katırma, Jupka, Yufka (Azerbaycan, İran, Kazakistan, Kırgızistan ve Türkiye ile ortak dosya) (2016)
- Geleneksel Çini Sanatı (2016)
- Bahar Bayramı Hıdırellez (Makedonya ile ortak dosya) (2017)
- ıslık Dili (2017)
- Dede Korkut-Korkut Ata Mirası: Kültürü, Efsaneleri ve Müziği (Azerbaycan ve Kazakistan ile Ortak Dosya, 2018)

ANAHTARLIK

AJANDA

KALEM SETLERİ

DUVAR SAATİ

POWERBANK

USB

PROMOSYONDA ÇÖZÜM ORTAĞINIZ

www.beyazpromosyon.com

ÇANTA

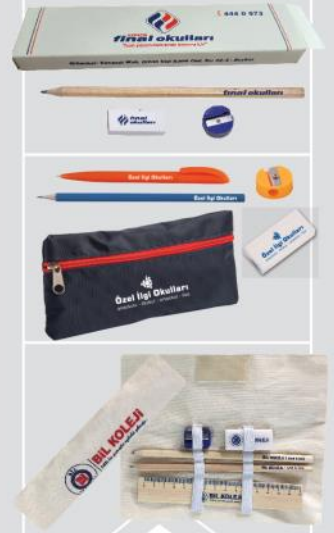
PLAKET

MATBAA ÜRÜNLERİ

OKUL SETLERİMİZ

HIZLI GÜVENİLİR TİTİZ SAMİMİ MODERN ETKİN

Sofra Compass Group Türkiye olarak, 24.000'den fazla çalışanımızla Türkiye'nin her köşesinde yiyecek, içecek ve destek hizmetler sektörüne liderlik ediyoruz. Yüksek standartlarımız, global bilgi birikimimiz ve alanında uzman kadromuz ile hizmet anlayışını yeniden tanımlıyoruz.

 SOFRA | **COMPASS**
GRUP GROUP

 Eures

 OBASAN

 Eures
Services

 Scolarest

 medirect

 euroserve
GÜVENLİK

 Eures
party catering